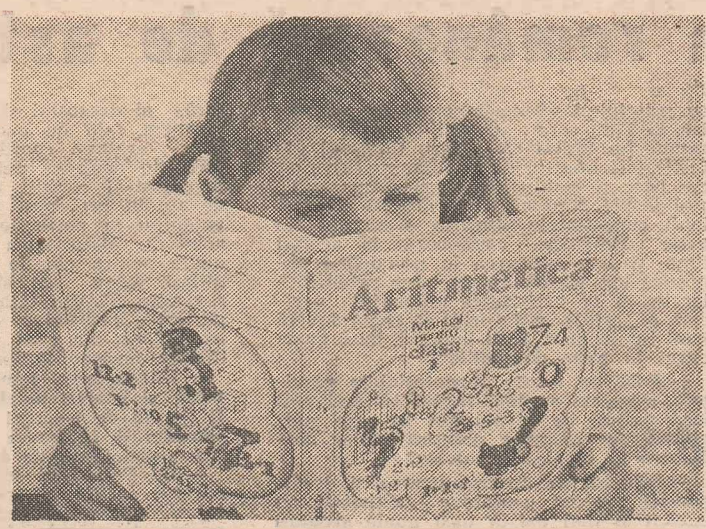

MUNCĂ, ÎNVĂȚĂTURĂ, ȘTIINȚĂ – iată școala românească de astăzi

● Convorbire cu tovarăsa RADA MOCANU, adjunct al ministrului educației și învățămîntului

— Stimată tovarășă ministru, cu voia dumneavoastră am dori să începem acest dialog cu următoarea întrebare: care sînt, la ora actuală, nu în general ci concret, condițiile de învățatură pe care țara noastră le asigură elevilor și studenților?

— Avînd permanent în centrul preocupărilor dezvoltarea economico-socială a țării, ridicarea nivelului de trai, material și spiritual, al poporului, edificarea societății socialiste multilateral dezvoltate, Partidul Comunist Român și statul nostru socialist înconjoară cu cea mai caldă dragoste și grija părintească tinerele generații, făcînd totul pentru a asigura condiții optime și posibilități nelimitate creșterii și educării acestora.

Potrivit prevederilor Legii educației și învățămîntului în România socialistă toți cetățenii au dreptul la învățatură, fără deosebire de naționalitate, rasă, sex sau religie, fără orice altă îngrădire ce ar putea constitui o discriminare. Materializarea în practică a acestui drept se realizează printr-un întreg ansamblu de măsuri, dintre care menționăm: gratuitatea învățămîntului pe toate treptele sale, la nici o formă de pregătire nepercepîndu-se taxe școlare, statul suportînd, în întregime, cheltuielile necesare pentru organizarea și desfășurarea procesului instructiv-educativ; gratuitatea manualelor școlare pentru elevii claselor I—XII și a asistenței medicale pentru întreg tineretului studios; acordarea de burse și alte forme de sprijin material, precum cazare în cămine și masa la cantine, odihna în tabere și colonii; caracterul deschis al învățămîntului, absolvenții unor forme avînd posibilitatea să continue în forme superioare, în raport de nevoile dezvoltării economice și sociale a țării, de dorințele și aptitudinile fiecăruia; folosirea liberă în învățămîntul de toate gradele a limbii materne, posibilitatea tinerilor aparținînd naționalităților conlocuitoare de a opta pentru unități de învățămînt cu predarea în limbile naționalităților respective sau în limba română; asigurarea locurilor de muncă, potrivit pregătirii obținute prin studii, tutu-

(Continuare în pag. 2)

N. GRIGORE MĂRĂȘANU ■

6

ANUL XXIX (1287)
7 FEBRUARIE 1980

Flacăra

Săptămînal editat de
Frontul Democratiei
și Unității
Socialiste

Gînduri dintr-o casă de om care-și cunoaște rostul

Cum de-am ajuns să intru în casa muncitorului Petru Bulai din comuna Mărgineni, mecanic de întreținere la centrala termică a Combinatului de prelucrare a lemnului din Bacău? Dar pînă să răspund la această întrebare, se cuvine să spun că, însoțit de Constantin Tofan, secretar adjunct al comitetului de partid comunal, am bătut Mărginenii în lung și-n lat și, în doar citeva cuvinte, comuna, aflată la numai 5 kilometri de municipiul Bacău, mi s-a arătat a fi o așezare de oameni gospodari. M-a izbit, ca să zic așa, numărul mare de case noi, case trainice, case din rîndul cărora se detașau,

ca fiind mai arătoase, cele în care locuiesc împreună cu familiile lor Petru Scripcaru, Spiridon Dronțoi, Anton Cojan, Angelica Solomon și Petru Bulai, case ridicate în ultimii trei-patru ani.

(Continuare în pag. 2)

VICTOR NIȚA ■

Tînăra energie

Opinia unui alegător

Una din tezele cuceritoare ale președintelui nostru o constituie promovarea tinerei generații în întreg mecanismul politic

și de stat, încrederea acordată capacității tinerei generații de a-și asuma cu întreaga răspundere și cu competența viitorul țării, acordarea unor mari drepturi tineretului dar și condiții de excepție pentru exercitarea unor obligații care nu cunosc bariere în ierarhia administrativă și politică. De aici și atenția cu care este urmărit complexul proces de formare și de educare a tinerei generații, de maturizare responsabilă a acestei tinere generații într-un context în care chestiunea viitorului societății românești este tratată cu atîtă rigoare științifică.

Ei bine, nu poți să nu saluți cu satisfacție prezenta energiilor tinere la cirna unor importante acțiuni social-politice, în cele mai diverse domenii de activitate. Mă refer, îndeosebi, la posturile de comandă concretă unde competența, forța de a rezista șocului răspunderii, capacitatea de a fi ambițios și de a pune în slujba ambiției o robustă sănătate, lipsa prejudecăților conservatoare care, de

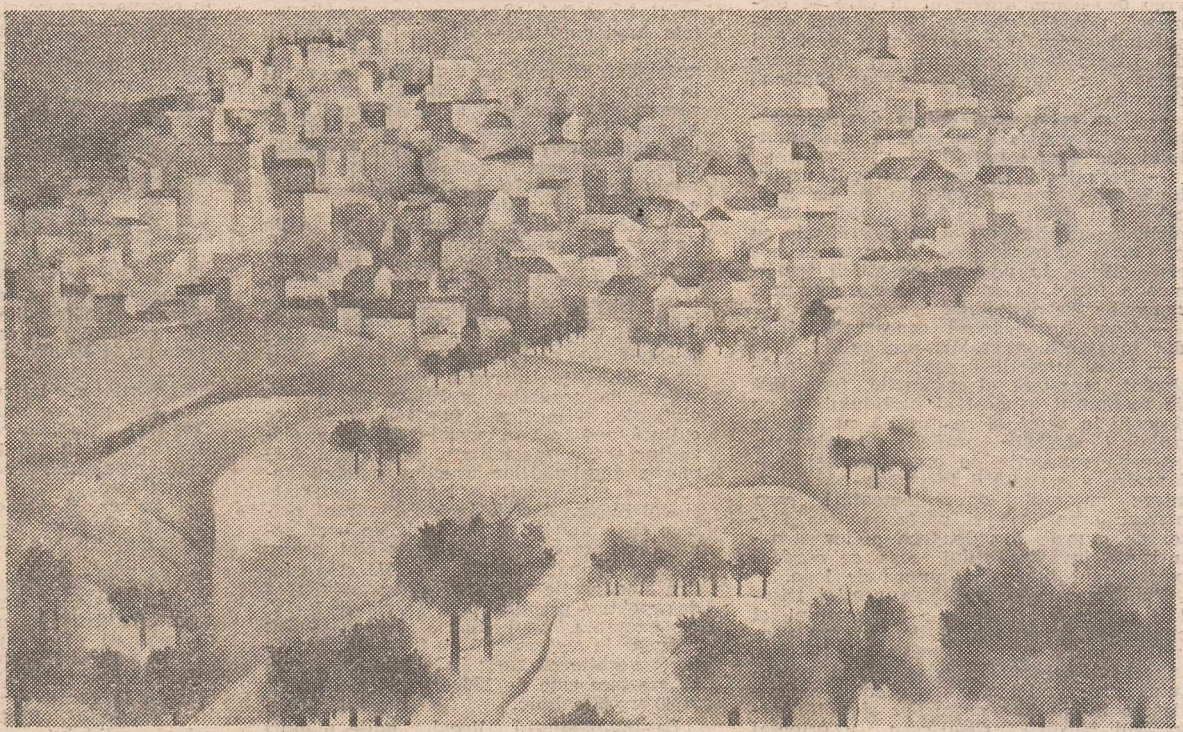
(Continuare în pag. 6)

DINU SĂRARU ■

Patriei

Degetele mele cunosc florile,
Cunosc catifeaua lor,
Cunosc roua din fiecare dimineață.
Degetele mele cunosc marea,
Cunosc spuma ei albă, nesfîrșită.
Palmele mele cunosc asfințitul
Și cunosc pămîntul
După răsufierea lui grea, amară
Miinile mele te cunosc pe tine, Țară
Pe lumină, pe întuneric
De departe, de aproape
Ochii mei cunosc numai culoarea ta,
Buzele mele numai zîmbetul tău.
Pentru privirile mele tu ești marea,
Tu ești florile,
Tu ești pămîntul
Ești tot ce voi învăța să păstrez
De la țărîm și pînă dîncolo de adîncuri.

MIHAELA IONAȘC ■

VASILE CHINSCHI: Peisaj de iarnă

Patrimoniul arhitectonic, o permanență a civilizației

Numărul orașelor țării (Anuarul statistic pe 1979) este de 236, cu 10 626 335 locuitori (inclusiv comunele suburbane), ceea ce reprezintă 48,6% din totalul populației. „Programul-directivă de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial”, aprobat de Congresul al XII-lea al Partidului Comunist Român, prevede constituirea de noi centre, astfel încît numărul lor să ajungă la 265 în 1980 și la 505 în 1985, ponderea populației urbane sporind pînă la 54,5% la finele cincinalului următor.

Cifre semnificative, mai ales dacă le raportăm la recensămîntul din ianuarie 1948, cînd mai puțin de un sfert din populație trăia în mediul urban, în timp ce 76,7% erau locuitori ai satelor și comunelor. Altfel spus, îndată după al doilea război mondial, societatea românească prezenta încă procentaje de tip tradițional, cu trei sferturi din populație trăind în mediul rural. Prin politica de intensă industrializare, realizată îndeosebi în ultimul deceniu și jumătate, România se află astăzi într-o nouă etapă în care orașul, cu puternica sa industrie, cu valorile sale

de viață materială și spirituală, ocupă un loc preponderent. România socialistă se înscrie astfel în tipul de civilizație determinată de o dezvoltare industrial-agrară și socială pe multiple planuri, caracteristică revoluției industriale, științifice și tehnologice contemporane. Este o schimbare de esență în calitatea însăși a vieții.

Orașul are mare vechime în istoria poporului român. Cuvîntul „țîrg” a însemnat inițial în limba română, locul unde se cumpără și se vinde, cît și operația de vînzare-cumpărare, sensuri păstrate de altfel pînă astăzi. Ulterior, „țîrgul” arată așezarea stabilă unde au loc negoțurile și meșteșugurile, adică orașul propriu-zis. Potrivit primei atestări scrise, în secolele X—XII ființează, în teritoriile locuite de români, 8 orașe; li se adaugă alte 15 în secolul XIII, alte 25 în secolul al XIV-lea și încă 20, de la 1401 pînă la 1454. În total 68 (pînă la jumătatea secolului al XV-lea), din care 56 există și astăzi și repre-

(Continuare în pagina 21)

DINU C. GIURESCU ■

Iarnă românească

Ce dragi mi-s mie brazii sub ninsori
și săniile cu zurgălai pe drumuri,
cătunele cu trimbe mari de fumuri
trezindu-se din ger, la cîntători!

Ce dragi mi-s mie șesurile-n toi
de iarnă strălucind de nestemate
înelătoare; soarele în toate
sfărîmîndu-se și înghețînd apoi.

Ce dragi mi-s mie oamenii-n cojoc
Cu-nflorituri și cușmă brumărie
Intrînd cu frîgu-n casă și-un „Noroc!”
rostit adînc, frumos și cu mindrie!

O, iarna mea de munți, de șes,
de dor,
de vîrstă fără vîrstă și uitare,
în frumusețea ta mă nasc și mor
rîvnînd zăpezile nemuritoare!

DRAGOȘ VICOL ■

Din cuprins:

- Din dragoste, la poarta Sulinei. de MIRCEA BUNEA ■
- Noi fiind cei din frunte, trebuie să mergem numai înainte. de NEAGU UDROIU ■
- E necesar un suflu nou. de ADI CUSIN ■
- Literatura română în procesul de instruire și educare a tineretului școlar. de acad. ION COTEANU ■

Muncă, învățătură, știință — iată școala românească de astăzi

(Urmare din pag. 1)

ror absolvenților; dezvoltarea rețelei învățământului de toate gradele, modernizarea bazei sale didactico-materiale. Astăzi funcționează aproape 30 000 unități de învățământ, dublu față de 1938/1939. Pentru realizarea sarcinilor ce le revin, instituțiile de învățământ dispun, în funcție de profilul lor, de spații de învățământ, laboratoare, cabinete, ateliere sau unități de producție, proiectare și cercetare, biblioteci, internate, cămine și cantine, baze sportive și altele. Numai în perioada 1966—1979, au fost date în folosință peste 174 000 locuri în grădinițe de copii, aproape 36 000 săli de clasă, 82 000 locuri în ateliere, 427 săli de gimnastică, aproape 610 000 mp spații de învățământ pentru studenți, peste 240 000 locuri în cămine pentru elevi și studenți.

Toate aceste condiții au permis dezvoltarea fără precedent a învățământului de toate gradele. În acest an școlar, fiecare al patrulea cetățean al țării urmează o formă organizată de pregătire, primind astfel, în mod sistematic, cunoștințele necesare pentru muncă și viață; ponderea copiilor de vîrstă prescolară cuprinși în grădinițe depășește 76%, în comparație cu numai 6,4% cu patru decenii în urmă; a fost generalizat învățământul obligatoriu de 10 ani, frecventat astăzi de toți copiii de vîrstă școlară; s-a dezvoltat puternic, într-o nouă structură, învățământul liceal, îndeosebi cel cu profil industrial și agricol, numărul elevilor fiind de peste 20 de ori mai mare decît în trecut; efectivul studenților a sporit, în același interval de timp, de 7 ori. Așa cum sublinia secretarul general al partidului nostru, președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în România de astăzi toți copiii, întregul tineret trăiește o viață luminoasă și se bucură de perspectiva unui viitor fericit, liber și prosper.

— Am pus această întrebare ca să cunoaștem exact posibilitățile de care dispun tinerii generații, ca nu cumva, între ceea ce discutăm noi și ceea ce cunosc acești tineri cetățeni ai României să existe deosebiri.

— Nu există și nici nu poate exista vreo deosebire, universul în care se formează tinerii vîrstare ale patriei constituind epoca celor mai mari prefaceri din istoria țării, lor închinată, lor aduse prinos, lor încredințate spre continuă dezvoltare.

— Care este, după opinia dumneavoastră, caracteristica principală a învățământului din țara noastră?

— Definiția pentru întregul nostru învățământ este dezvoltarea sa pe baza celor mai noi cuceriri ale științei și tehnicii, a politehnizării și integrării sale cu producția și cercetarea, cu practica social-politică, în vederea pregătirii temeinice a forței de muncă, necesare tuturor ramurilor de activitate.

— Cum funcționează consacrată „triază” învățământ-cercetare-producție?

— Ideea unității organice dintre învățământ, cercetare și producție, formulată de secretarul general al partidului cu un deceniu în urmă și reamintită cu diferite prilejuri, străbate astăzi, literalmente, întreaga concepție de organizare și desfășurare a activității instructiv-educative, întreg ansamblul de reglementări care privesc pregătirea și perfecționarea forței de muncă, funcționarea noilor structuri ale învățământului, ceea ce conferă principiului integrării putere de lege.

Fundamentind necesitatea acestei trinități, ca forță motrice a progresului și civilizației, a procesului de formare a omului nou, împlinirii personalității sale în sensul cel mai cuprinzător al cuvîntului, urmărind, cu perseverență, concretizarea în viață a măsurilor stabilite, tovarășul Nicolae Ceaușescu a orientat școala de toate gradele pe un făgaș nou, cu adevărat revoluționar, care o așază în rîndul celor mai înaintate și eficiente sisteme de învățământ din lume. Iată de ce, cu îndreptățit teimei, dinăra generație, slujitorii școlii, părinții, întregul nostru popor, îl consideră pe tovarășul Nicolae Ceaușescu făuritorul învățământului românesc modern, profund ancorat în realitățile actuale și viitoare ale societății pe care o edificăm.

— Care sînt, în linii mari, rezultatele obținute de învățământul românesc modern în urma integrării lui cu producția și cercetarea științifică?

— Roadele acestei activități sînt pretutindeni evidente: procesul instructiv-educativ nu se mai rezumă numai la lecții, seminarii, lucrări de laborator, ci înglobează, în același timp, activitatea de producție și de cercetare științifică; s-au creat condiții mai bune de pregătire a specialiștilor pentru toate sectoarele de activitate, de creștere a aportului tineretului studios și cadrelor didactice la realizarea, împreună cu oamenii muncii, a unor produse utile societății; s-a dezvoltat și diversificat munca de cercetare și proiectare a cadrelor didactice și studenților, aceasta fiind în mare măsură asimilată în planurile prioritare coordonate de institutele de cercetare centrale de ramură sau de academiile de științe. Numai în anul 1979 valoarea activităților practice desfășurate de elevi și studenți s-a ridicat la peste 2,2 miliarde lei.

Sînt relevante aprecierile cuprinse în cuvîntarea tovarășului Nicolae Ceaușescu

cu prilejul deschiderii actualului an școlar, la Timișoara: „Constituie o deosebită satisfacție faptul că, astăzi, tineretul din institutele noastre de învățământ superior, din licee și școli, pe lângă preocuparea de a-și însuși permanent, la nivelul cel mai înalt, cunoștințele științifice și tehnice din toate domeniile, acționează, în același timp, pentru aplicarea în practică a cunoștințelor, pentru cunoașterea problemelor legate de activitatea industrială, agricolă și socială, astfel încît să poată deveni buni intelectuali, buni ingineri, buni muncitori în toate domeniile”.

— Față de aceste incontestabile rezultate, cum se explică faptul că mai sînt încă unități de învățământ în care activitatea de pregătire practică nu se desfășoară la nivelul cerințelor?

— Într-adevăr, în organizarea și desfășurarea acestei complexe activități au existat și mai există încă unele greutăți și neajunsuri care fac ca procesul de integrare să nu se ridice, încă, la nivelul posibilităților de care dispunem, al cerințelor formulate de conducerea partidului nostru. Astfel, nu peste tot timpul afectat pregătirii practice este utilizat în mod eficient, unele ateliere au o dotare care nu asigură formarea viitorilor muncitori, la nivelul tehnicii din producție, sînt întreprinderi ce manifestă insuficiență precupare pentru crearea condițiilor necesare bunei desfășurări a practicii. Ministerul Educației și Învățămîntului va acționa, în continuare, împreună cu celelalte ministere, cu organizațiile de tineret, cu factorii cărora le revin atribuții pe linia instruirii și educării tinerii generații, pentru înlăturarea acestor neajunsuri: pregătirea practică a elevilor și studenților va fi astfel organizată, încît fiecare dintre aceștia să fie ocupat efectiv în procesul muncii, să asigure, în final, posibilitatea ca absolvenții diferitelor trepte de învățământ să se poată încadra, într-o perioadă cît mai scurtă, în producție.

— În cuvîntarea la marelă miting din municipiul Cluj-Napoca din septembrie 1978, tovarășul Nicolae Ceaușescu spunea: „Să nu uităm nici un moment că, indiferent de specializarea pe care și-o alege un tînar, el trebuie să cunoască bine științele fundamentale — fizica, matematica, chimia, biologia — fără de care nici un specialist, din nici un domeniu, nu va fi în stare să lucreze la nivelul corespunzător”. Vă rugăm să apreciați dacă noile planuri de învățământ, care vor fi supuse aprobării Congresului educației și învățămîntului, precum și noile programe și manuale școlare asigură tineretului studios o asemenea pregătire.

— Prin structura și conținutul lor, noile documente școlare urmăresc să asigure, în raport de sarcinile fiecărei trepte de învățământ, ridicarea, pe o treaptă calitativ superioară, a întregii activități de instruire și educare a tinerilor generații la nivelul cerințelor actuale și de perspectivă ale societății românești, însușirea de către tineretul studios, într-un sistem de pregătire multilaterală, a disciplinelor științifice fundamentale, de cultură generală și social-politică, a disciplinelor de specialitate, precum și formarea deprinderilor practice potrivit cerințelor producției de bunuri materiale și spirituale. Astfel, la învățămîntul primar și gimnazial, disciplinele de bază reprezintă aproape 70% din totalul orelor prevăzute pentru clasele I—VIII, cele estetice și educația fizică 20%, iar activitatea de pregătire practică 10%. La clasele I—IV, de exemplu, noul plan de învățământ prevede la matematică cu 34 ore mai mult decît vechile planuri; în gimnaziu, această creștere este de 136 ore la matematică și 68 ore la chimie.

La învățămîntul liceal, noile planuri afectează, în medie, 56% din totalul orelor pregătirii de bază (matematicii, fizicii, chimiei, biologiei, geografiei, limbii și literaturii române, limbilor moderne, istoriei, științelor sociale, educației fizice), 13,5% disciplinelor tehnice de specialitate și 30,5% practicii în producție. S-a urmărit să se asigure, îndeosebi în treapta I, o pregătire fundamentală comună tuturor elevilor, indiferent de tipul și profilul liceului, diferențierea făcîndu-se numai prin disciplinele de specialitate și practica în producție.

La învățămîntul superior, proiectele noilor planuri de învățământ prevăd un număr sporit de ore la disciplinele fundamentale, precum și alte discipline care asigură pregătirea specialiștilor în profil larg, pentru a permite acestora să se adapteze rapid la cerințele progresului economic, tehnico-științific și cultural.

Concomitent cu acțiunea de perfecționare a planurilor de învățământ, în ultimii ani au fost elaborate, într-o concepție unitară, noi programe școlare la toate obiectele, urmărindu-se: reflectarea mai bună în conținutul acestora a realizărilor științelor, tehnicii și culturii contemporane, pe plan național și universal; întărirea caracterului practic-aplicativ al cunoștințelor prin sporirea numărului de exerciții, experiențe și lucrări de laborator; creșterea valorii educative, formative a cunoștințelor, cultivarea în rîndurile elevilor și studenților a unor înalte trăsături morale, educarea tuturor fiilor patriei, fără deosebire de naționalitate, în spiritul iubirii de

țară, al dragostei și devotamentului nelărmurit față de partid, față de popor.

Pe aceleași coordonate se înscriu eforturile depuse pentru acoperirea cu manuale și cursuri a tuturor obiectelor de studiu prevăzute în planurile de învățământ și perfecționarea conținutului acestora. Majoritatea titlurilor de manuale pentru clasele I—XII, editate în ultimii patru ani, sînt noi sau profund revizuite. Tiraajul total al manualelor din perioada respectivă depășește 117 200 000 exemplare, din care aproape 6 500 000 în limbile naționalităților conlocuitoare.

— Cunoașterea temeinică a limbii române și istoriei patriei a fost, este și va fi liantul de bază al acestui popor. Cum considerați învățarea acestor discipline, sînt suficiente orele afectate predării lor?

— La Congresul educației politice și al culturii socialiste, precum și cu alte prilejuri, secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a atras atenția asupra „necesității de a se acorda mai multă grijă istoriei, literaturii, limbii române, creației poporului nostru — aceasta constituind un factor important pentru educația socialistă a tineretului patriei noastre”.

Prin tot ceea ce am întreprins și întreprindem, acordăm o atenție deosebită punerii în aplicare a acestei indicații. Ca urmare, pe toate treptele învățămîntului cunoașterea limbii române, a istoriei poporului nostru, a creației sale materiale și spirituale, reprezintă o preocupare constantă. În ultimii ani, au fost aduse schimbări principale în structura și concepția programelor și manualelor școlare, în metoda predării acestor discipline. La limba română, am pus un accent mai mare pe valoarea practică, aplicativă a cunoștințelor, pe cultivarea limbii, pe formarea capacității de comunicare orale și scrise. În scopul însușirii limbii române la un nivel ridicat a fost introdus studiul limbii latine la clasa a VIII-a. Am făcut, credem, o mai bună selecție a textelor literare cuprinse în manuale și au căpătat pondere mai mare operele literare cu bogate resurse educative, patriotice, îndeosebi din literatura contemporană. A fost majorat numărul de ore la limba și literatura română în clasele primare și în treapta I de liceu. Apreciem că, în prezent, numărul de ore afectate predării acestor discipline este suficient, rezultatele depinzînd, în primul rînd, de concepția de predare-învățare aplicată în școală.

La activitățile ce se desfășoară în cadrul procesului instructiv-educativ pe linia însușirii zestrei de cultură a poporului nostru se adaugă bogata activitate desfășurată de către tineretul studios în cadrul Festivalului național „Cîntarea României”. La ediția a II-a a acestui festival a luat parte mai bine de jumătate din populația școlară a țării. Numeroasele acțiuni culturale-artistice prezentate de către elevi și studenți pe scenele căminelor culturale, ale teatrelor, la radio și televiziune s-au bucurat de o deosebită apreciere din partea publicului spectator. La rîndul său, Cenaclul Flacăra, atît de mult îndrăgit de către tineretul studios, constituie o expresie elocventă a nivelului de pregătire umanistă, patriotică, comunistă a generațiilor tinere.

— Ce va fi caracteristic foarte apropiatului Congres al educației și învățămîntului?

— Reunind peste 3 200 de participanți — cadre didactice din învățămîntul de toate gradele, oameni de știință și cultură, activiști de partid și de stat, reprezentanți ai organizațiilor de copii și tineret, de sindicat și femei, ai comitetelor cetățenești de părinți, ministerelor și altor instituții centrale — forumul școlii românești, inițiat de secretarul general al partidului nostru, tovarășul Nicolae Ceaușescu, urmează să examineze problemele fundamentale ale dezvoltării și perfecționării învățămîntului, formării cadrelor și educării comuniste, revoluționare a tinerilor generații, în lumina documentelor celui de-al XII-lea Congres al partidului. Așa cum se cunoaște, în perioada 1981—1985 va fi generalizat învățămîntul preșcolar; se va asigura cuprinderea în treapta I de liceu a tuturor promovărilor clasei a VIII-a, din care aproape 90% în liceele industriale și agroindustriale; va crește gradul de cuprindere în treapta a II-a de liceu de la 47% în prezent la circa 70%, creîndu-se, astfel, condiții pentru generalizarea, în perspectivă, a învățămîntului liceal; se va extinde, în continuare, învățămîntul superior, îndeosebi cel tehnic, pentru ramurile cu cea mai puternică dezvoltare; va fi asigurată formarea profesională, prin toate căile de pregătire, a unui număr de 1 750 000 muncitori calificați și 300 000 tehnicieni, maștri, ingineri și alte cadre de specialitate.

Cum creștem aceste cadre? Ce cunoștințe predăm tinerilor aflați pe băncile instituțiilor de învățământ pentru a deveni buni specialiști? Cum îi educăm spre a forma din ei oameni adevărați, de omenie, cu dragoste de muncă, cu o bună pregătire profesională și politico-ideologică, cu o înaltă conștiință patriotică, revoluționară? Sînt doar cîteva aspecte din bogata problematică pe care apropiatul Congres al educației și învățămîntului o va situa în centrul dezbaterilor sale.

Gînduri dintr-o casă de om

(Urmare din pag. 1)

pentru că, sincer să fiu, mi-au plăcut înfățișarea și așezarea ei pe un fel de ridicătură ce scoate în evidență nu doar cele două etaje, ci mai ales albul gîlbui al zidurilor în care albul imaculat, înconjurînd de-o palmă ferestrele, parcă mă imbiau să-l cunosc pe stăpînul și gospodarul casei. Mă mai imbiau spre această cunoaștere și cele cîteva trepte care urcau din uliță pînă spre poarta simplă, din lemn, dincolo de care am zărit o curte strîmtă, în pantă, ca o cărăruie.

Pe această cărăruie s-a apropiat de poartă, adică de noi, gospodarul, nea Petru Bulai, un om între două vîrste, scund, cu o față rotundă ca o minge și cu doi ochi mici, negri și blînzi. Nici nu ne-a întrebat ce anume dorim. Ne-a invitat înăuntru, în ogradă, apoi în casă, mai întii într-o bucătărie călduroasă și plină de copii, de parcă am fi nimerit la o grădiniță sau creșă, și a dispărut fără nici un fel de explicație după o ușă, într-altă cameră, unde, după zgomot și forfotă, am bănuț că se face o oarecare ordine pe o masă.

Bună ziua, am spus. Bună ziua, mi s-a răspuns. Ai cui sînt copiii?, am întrebat. Ai mei, mi-a răspuns femeia. Dumneata ești soția? Da, eu sînt soția, Ana Bulai. Dar cîți copii aveți? Am 11 copii, ca și maică-mea, care a avut tot 11 copii, din care, ca și la mine, patru băieți și șapte fete.

Altceva n-am mai apucat să vorbim, deoarece gospodarul casei, ajutat de una din fetele sale, tocmai a terminat de aranjat camera în care, ca oaspeți, ținea să ne primăască și puteam sta de vorbă pe îndelete.

Cum să te întreb eu pe matală, nea Petrică, dacă-mi dai voie să-ți spun așa, ce au însemnat pentru dumneata, pentru familia dumitale, și, în general, pentru viața de aici, din comuna Mărgineni, anii legislației care se va încheia la 9 martie, zi în care, alături de toți cetățenii patriei, ne vom îndrepta spre urnele de votare? Te-ai întreba, ca să fiu mai pe-nețeles, ce s-a înfăptuit în comună în ultimii patru-cinci ani. Cum s-a schimbat, dacă s-a schimbat, la o adică, viața dumitale și-a familiei dumitale? Cum de-ai reușit, ca să fiu foarte, foarte clar, să-ți ridicî mîndrețea asta de casă care te-așază fără doar și poate printre gospodarii de frunte ai Mărginenilor?

„Dumneata, a început nea Petrică Bulai, după un zîmbet care i-a mișcat pe față, te pricepi să minuești vorba, că doar asta ție-meseria. Eu, mai greu, așa că am să o iau cu începutul. Aici, pe locul ăsta din vatra satului, am moștenit de la tata o casă amară, cu două cămăruțe și-o bucătărie, o casă în care am crescut șase frați. Locul era frumos, pe dîmb, cu toată viața în față, dar casa, ce să mai vorbim, n-are rost să-mi mai aduc aminte. Acum cinci ani am început să string materialele de construcție. Patru ani am tot strîns. Și-ntr-o vară, anul trecut, am împrumutat de la C.A.R. 20 000 lei și, cu ajutorul fraților, am ridicat-o cît ai bate din palme. O casă nu se face ușor, sigur că da, dar am avut și eu ambiția mea, de gospodar. E-adevărat că și de la primărie am primit ajutor în procurarea materialelor, așa cum și alți oameni din sat au primit, dar cu adevărat și adevărat m-au ajutat vremurile, că omul, azi, dacă e om muncitor, își poate clădi nu doar casa, ci și viața. Cum casa mea și viața mea s-au schimbat în bine, așa s-a schimbat și viața comunei. Și dacă vrei dumneata să știi, casa asta nu e a mea, ci e a băiatului meu, Gheorghe, că am trecut-o, cînd s-a căsătorit, pe numele lui, așa cum tata, cînd eu m-am însurat, a trecut locul și casa aceea veche pe numele meu. Așa e obiceiul la noi și e bine că-i așa, să ne trecem bunurile și munca de-o viață din tată-n fiu. Gheorghe, băiatul, lucrează ca și mine, tot la C.F.R. — Bacău, dar ca sudor. Și-acum, că tot m-ai mai întrebat despre comună, lucrurile ce s-au înfăptuit aici, mai ales în ultima vreme, sînt multe și bune. Dar ce-ar mai fi de făcut? ! Iată, pentru noi, ăștia din deal, cu munca noastră și cu banii noștri, ar fi bine să tragem o conductă de apă, să avem o cișmea pentru toată ulița. Iar dacă ar fi să o ascultăm și pe nevastă-mea, pe Ana, ea zice că tare bine ar fi, mai ales pentru curățenia copiilor, o baie comunală. În rest, ce să zic, avem școală bună, cu profesori buni, avem patru doctori cumsecade, magazine cu mărfuri la fel de bune ca și cele din Bacău, iar transportul, mai ales al muncitorilor, deoarece aproape toți bărbații lucrăm în Bacău, în întreprinderi, e bun, adică e punctual. Cam atît am avut de spus, dar spusele mele, adăugate la gîndurile altor oameni, vor alcătui fața de miine a comunei, cea de-a doua moștenire pe care, tot prin muncă, numai și numai prin muncă, o vom lăsa fiilor noștri, așa cum ne este obiceiul. Și, dacă nu soun bine să mă corecți, la 9 martie, cînd vom merge la vot, vom vota pentru fața de miine a comunei”.

Tîrziu, după ce ne-am luat rămas bun, în drum spre sediul Consiliului popular al comunei. Tofan Constantin, însoțitorul meu, vorbindu-mi despre marile împliniri ale localității și ale oamenilor, mi-a zis: Oamenii ca nea Bulai nu sînt meșteri la vorbe, dar își spun din inimă gîndurile. Gîndurile unor oameni care-și cunosc rostul lor, aici, în comună, și la locul de muncă.

O politică activă și consecventă, în conformitate cu interesele poporului român, ale păcii și cooperării internaționale

Preocupându-se în mod consecvent de asigurarea tuturor condițiilor pentru desfășurarea și împlinirea cu succes a obiectivului fundamental al tuturor acțiunilor politice — edificarea socialismului și comunismului pe pământul patriei — partidul și statul nostru desfășoară în același timp o intensă activitate internațională de dezvoltare a relațiilor de colaborare multilaterală cu toate statele, fără deosebire de orinduire socială. O asemenea politică, definită și concretizată zi de zi, ceas de ceas prin admirabila și neobosită activitate a președintelui Nicolae Ceaușescu reprezintă o contribuție strălucită și exemplară la întărirea colaborării și încrederii între națiuni, la cauza cooperării, destinderii, independenței și păcii în lume. O politică cu atât mai necesară cu cât în prezent situația internațională prezintă fenomene deosebit de îngrijorătoare, care îndeamnă nu numai la profundă meditație, ci și la responsabilă acțiune. Este vorba, mai ales, așa cum sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în cuvântarea rostită la deschiderea Congresului al II-lea al Frontului Democrației și Unității Socialiste, de „răspunderi deosebite din partea conducătorilor tuturor statelor, și în primul rând ai statelor mari, răspunderi deosebite pentru fiecare popor, față de felul cum se acționează în rezolvarea problemelor internaționale, cere să se dea dovadă de o înaltă responsabilitate, de abținere de la orice acțiuni care ar putea spori tensiunea internațională și pune în pericol pacea și securitatea popoarelor”.

Sînt aceste cuvinte mai mult decît o profesiune de credință pentru conducătorul partidului și statului nostru, mai mult decît un îndemn la luciditate și responsabilitate. Aceste cuvinte, izvorite dintr-o experiență profundă, dintr-o gândire caracterizată prin marea capacitate de analiză și sinteză, prin clarviziune și fermietate, prin revoluționarism consecvent și înalt umanism oferă, în același timp, soluția practică, singura modalitate de abordare constructivă a controverselor și difișilor stări de încordare existente în viața politică a lumii.

Președintele Nicolae Ceaușescu nu precepește nici un efort care ar putea contribui la diminuarea unor atare stări. Mai mult, președintele Nicolae Ceaușescu reprezintă, prin puternica-i personalitate, un conducător de partid și de stat al cărui prestigiu îl recomandă oricărui interlocutor ca pe un partener mai mult decît respectat, avînd o remarcabilă vocație a dialogului politic. Ilustrative în acest sens sînt întîlnirile pe care le-a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu în intervalul unei singure săptămîni cu reprezentanți ai vieții politice internaționale dintre cei mai autorizați, adevărate personalități în lumea politică și diplomatică.

La invitația tovarășului Nicolae Ceaușescu s-a aflat la București, în vizită de prietenie, ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., Andrei Gromiko, care este și membru al Biroului Politic al C.C. al P.C.U.S. Cunoscută fiind politica partidului și statului nostru de a pune neabătut în centrul activității lor dezvoltarea continuă a relațiilor de prietenie și colaborare multilaterală cu toate statele socialiste, dialogul purtat timp de trei zile între conducătorul partidului și statului nostru și ministrul de externe al Uniunii

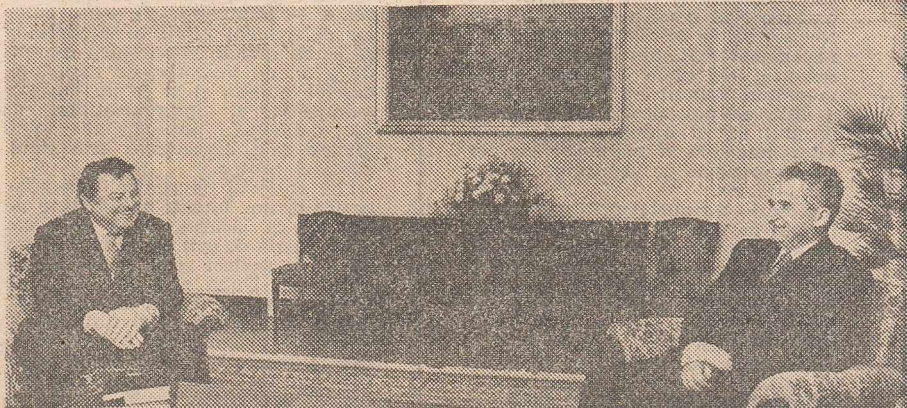
Sovietice s-a aflat în prim-planul atenției și interesului opiniei publice. După cum aprecia tovarășul Nicolae Ceaușescu în toastul pronunțat la dejunul oferit în onoarea oaspetului, relațiile dintre România și Uniunea Sovietică se desfășoară bine, întîlnirile și convorbirile avute cu Leonid Brejnev demonstrînd posibilitate, și dorința comună de a impulsiiona dezvoltarea relațiilor româno-sovietice în toate domeniile — pe plan politic, economic, tehnico-științific și cultural, precum și conlucrarea pe tărîmul vieții internaționale, în interesul popoarelor celor două țări, al cauzei socialismului și păcii.

În perioada 28 ianuarie — 2 februarie conducătorul partidului și statului nostru s-a întîlnit, de asemenea, și a avut convorbiri, în ordine cronologică, cu David Newsom, subsecretar de stat al S.U.A. pentru problemele politice, trimis personal al președintelui S.U.A., Jimmy Carter, Franz Josef Strauss, președintele Partidului Uniunea Creștin-Socială din R.F. Germania, Adalberto Minucci, membru al Direcției și Secretariatului P.C. Italian, delegația Partidului de Stînga-Comunistii din Suedia, publicistul și scriitorul Abdul Fattah Abdul Hamid din Kuwait. În cursul tuturor acestor convorbiri au fost abordate atît aspecte privind relațiile bilaterale, cît și aspecte ale actualității internaționale. A fost subliniată necesitatea unei politici bazate pe egalitate și pe respectul independenței tuturor popoarelor, necesitatea de a se acționa pentru împiedicarea înrăutățirii în continuare a raporturilor dintre state, pentru soluționarea numai pe cale politică, prin tratative, a problemelor litigioase, pentru adoptarea unor măsuri ferme de dezarmare, și în primul rînd de dezarmare nucleară, pentru promovarea unei politici de destindere, pace și colaborare internațională.

Prin președintele Nicolae Ceaușescu, Partidul Comunist Român, România socialistă au reafirmat, cu prilejul fiecărei întreveneri, importanța deosebită pe care o are pentru diminuarea agravării situației internaționale actuale și îmbunătățirii climatului politic dintre state, continuarea politicii de destindere bazate pe egalitate în drepturi, pe respectarea principiilor independentei și suveranității naționale, neamestecului în treburile interne, nercurgerii la forță sau la amenințarea cu forța în relațiile dintre state, reglementării exclusiv pe cale pașnică, prin tratative, a tuturor diferendelor, soluționării cu participarea tuturor statelor a complexelor probleme ce frîmîntă lumea contemporană. Semnificative pentru caracterul rodnic al unor asemenea contacte politice între oameni politici investiți cu influență și putere de decizie, mai ales atunci cînd este vorba de reprezentanți ai unor sisteme politice diferite, sînt declarațiile președintelui Partidului Uniunea Creștin-Socială din R.F.G., care, referîndu-se la convorbirea avută cu conducătorul statului nostru releva: „Această convorbire a avut loc într-o ambianță foarte plăcută, a durat mult și domnul președinte Ceaușescu a fost atît de amabil, făcînd o amplă trecere în revistă cu privire la probleme bilaterale, la probleme europene, la probleme internaționale. Aceasta reprezintă pentru mine o completare prețioasă a nivelului meu de informație și a rela-

Convorbiri între tovarășul Nicolae Ceaușescu și ministrul afacerilor externe al U.R.S.S., A. A. Gromiko

Aspect din timpul primirii președintelui Partidului Uniunea Creștin-Socială din R.F.G.

țiilor mele directe cu personalități importante ale istoriei contemporane. Trăim în sisteme sociale diferite și acest lucru face discuția noastră cu atît mai valoroasă cu cît s-a căzut de acord în probleme de importanță esențială. Am spus, împreună, că situația mondială din ultima perioadă nu a fost așa de ușoară, ba chiar a fost destul de complicată. Dar tocmai aceasta reprezintă un prilej să folosim toate posibilitățile pentru o politică realistă, cu conștiința că peste tot în lume conflictele militare ar fi periculoase, dar în Europa ar fi distrugătoare”. Într-un asemenea cadru material, însemnătatea acordată problemei securității și colaborării pe continentul european, temeinic pregătirii a reuniunii de la Madrid ce urmează să se desfășoare în acest an, realizării unor măsuri concrete de dezarmare își relevă caracterul de permanență, de mobilizare consecventă.

Comunicatele de presă date publicității în urma dialogului purtat pe parcursul acestei săptămîni de tovarășul Nicolae Ceaușescu cu personalități ale vieții internaționale evidențiază ca pe un numitor comun toate aceste imperative ale contemporaneității și, mai mult, trasează și căile de acțiune practică ce se adresează, deopotrivă, tuturor statelor, tuturor con-

ducătorilor politici. Într-un asemenea context, cu totul remarcabilă este evidențierea — în cursul convorbirilor avute cu ministrul afacerilor externe al Uniunii Sovietice — a rolului tot mai important ce revine țărilor socialiste, popoarelor tuturor forțelor progresiste, democratice, antiimperialiste în lupta pentru asigurarea păcii și securității internaționale, pentru statornicirea unui climat de încredere și colaborare între națiuni. Un rol în conformitate cu idealurile înalte pe care le promovează socialismul, cu interesele urgente și vitale ale majorității popoarelor planetei, care doresc să trăiască în echitate și demnitate, consacrindu-și resursele și eforturile unor scopuri pașnice, binelui și progresului.

Un popor, poporul român, un conducător respectat, președintele Nicolae Ceaușescu, confirmă cu fiecare zi cu argumentele unei remarcabile activități că astăzi, în lume, stabilitatea politică și economică mondială este o problemă a tuturor popoarelor, care nu-și poate afla rezolvarea în afara contribuției tuturor popoarelor.

DOINA IOVĂNEL ■

Sub președinția tovarășului Nicolae Ceaușescu, secretar general al Partidului Comunist Român, marți, 5 februarie, a avut loc ȘEDINȚA COMITETULUI POLITIC EXECUTIV AL C.C. AL P.C.R. Au fost dezbătute mai întîi Raportul și proiectul Comunicatului cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economică-socială a Republicii Socialiste România pe anul 1979.

S-a apreciat, fapt îmbucurător pentru noi toți, că întregul nostru popor, strîns unit în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu, a obținut și de această dată succese remarcabile în toate domeniile vieții economice și sociale, în îndeplinirea actualului cincinal, etapă deosebit de importantă a programului de construcție a societății socialiste multilateral dezvoltate și înaintare a României spre comunism.

Urmare firească a acestor succese, s-au creat condiții de aplicare în continuare a prevederilor programului de creștere a nivelului de trai material și spiritual al populației, a fost aplicată, în 1979, a doua etapă de creștere a retribuției, pensiile, alocațiile pentru copii, veniturile tuturor oamenilor muncii au sporit, s-a extins aplicarea săptămîinii de lucru redusă.

Dar în modul de îndeplinire a planului pe anul 1979 au fost relevate și serioase deficiențe; nu s-a realizat indicatorul producției fizice la o serie de produse importante, datorită în special unor intreruperi nejustificate în funcționarea instalațiilor și mașinilor, precum și neîntrării la timp în funcțiune a unor capacități noi; s-au înregistrat rămîineri în urmă în îndeplinirea Programului de investiții. Criticînd aceste stări de lucruri, Comitetul Politic Executiv a atras foarte serios atenția ministrilor și organelor economice centrale asupra necesității ridicării răspunderii în conducerea activității de producție, le-a indicat să treacă la măsuri

hotărîte pentru folosirea, la parametrii proiectați, a tuturor instalațiilor, să pună ordine desăvîrșită în asigurarea reparațiilor capitale, a întreținerii acestora; a indicat să se concentreze forțele pe șantier, pentru lichidarea rapidă a restanțelor. Totodată, guvernul nu va trebui să mai aprobe deschiderea de șantier decît în condițiile asigurării tuturor mijloacelor necesare, a utilajelor, materiei prime și forței de muncă, pentru a se scurta la maximum perioada de punere în funcțiune. S-a indicat, de asemenea să se ia măsuri ferme pentru buna aprovizionare tehnico-materială, reducerea consumurilor, economisirea combustibililor, a energiei, recuperarea materialelor, creșterea

porturi, știința, învățămînt, în celelalte sectoare ale vieții sociale și economice.

Comitetul Politic Executiv a luat în discuție, apoi, propunerile de măsuri privind organizarea unor activități de prestări de servicii în condițiile retribuției pe bază de cotă parte din încasări. Se va asigura astfel rentabilizarea unităților cu volum redus de activitate, se va atrage, într-o măsură mai mare, meseriașii la satisfacerea populației cu diferite servicii, de mai bună calitate. Măsurile privitoare la organizarea acestor activități vor fi reglementate prin Decret al Consiliului de Stat.

Desfășurată în climatul de efervescență care caracterizează această perioadă de

Națională și în consiliile populare. S-a relevat cu satisfacție că întreaga campanie electorală se desfășoară conform Legii electorale, măsurilor stabilite de Comitetul Politic Executiv al C.C. al P.C.R. și sub semnul deplinei angajări a oamenilor muncii, a tuturor cetățenilor patriei, în vederea înlăturării hotărîrilor adoptate de Congresul al XII-lea al partidului. Totodată, campania electorală constituie o nouă și puternică manifestare a profundului democratism, a forței și unității națiunii noastre socialiste în jurul partidului, al secretarului său general, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

S-a apreciat că, potrivit indicațiilor tovarășului Nicolae Ceaușescu, consiliile locale ale F.D.U.S., conduse nemijlocit de organele și organizațiile de partid, depun o intensă activitate politico-educativă, astfel încît alegerile să reprezinte un moment politic deosebit în viața țării. Biroul Executiv a aprobat propunerile privind candidații F.D.U.S. în alegerile pentru M.A.N.

Biroul Executiv a dezbătut totodată Raportul și proiectul Comunicatului cu privire la îndeplinirea Planului național unic de dezvoltare economică-socială a Republicii Socialiste România, pe anul 1979; a evidențiat necesitatea ca toate consiliile locale, organizațiile democratice și unitățile socialiste să acționeze ferm pentru mobilizarea tuturor forțelor națiunii, pentru îndeplinirea exemplară a planului pe 1980, a angajamentelor în întrecerea socialistă, a prevederilor cincinalului; a fost aprobată Rezoluția Congresului al II-lea al F.D.U.S., iar în încheierea ședinței s-a discutat și aprobat planul de activitate pe semestrul I al anului, al Biroului Executiv al F.D.U.S.

N. GRIGORE ■

Actualitatea politică

productivității muncii, reducerea importurilor și îndeplinirea integrală a sarcinilor de export.

Realizarea obiectivelor stabilite pentru anul 1980 impune o largă mobilizare de forțe, cu atît mai mult cu cît anul 1980 este ultimul an al acestui cincinal, cu atît mai mult cu cît el pune bazele unui nou și impetuos avînt al dezvoltării noastre viitoare, al viitorului cincinal. De aceea datoria fiecărui om al muncii, o datorie de onoare, o datorie profundă patriotică este aceea de a răspunde chemării Comitetului Politic Executiv, adresată oamenilor muncii, întregului popor, de a depune eforturile susținute pentru îndeplinirea sarcinilor stabilite, pentru trecerea la o calitate nouă, superioară în industrie, agricultură, trans-

întîmpinare a alegerilor de deputați de la 9 martie, ședința Comitetului Politic Executiv devine, prin tot ce a dezbătut prin soluționarea altor probleme curente ale activității de partid și de stat, dar mai ales prin chemarea poporului la realizarea exemplară a tuturor sarcinilor care asigură progresul nostru social, devine spunea un fericit prilej, un puternic factor de mobilizare în vederea obținerii unor noi și importante succese în muncă.

Marti după-amiază a avut loc ȘEDINȚA BIROULUI EXECUTIV AL CONSILIULUI NAȚIONAL AL FRONTULUI DEMOCRAȚIEI ȘI UNITĂȚII SOCIALISTE, în care a fost prezentată o informare privind stadiul pregătirilor pentru alegerea deputaților în Marea Adunare

S.P.I.A.C.T. se traduce prin Secția de producție industrială pentru aparataj de centralizare și telecomandă, secție care, în cadrul Regionalei de căi ferate Craiova, e cunoscută ca o efervescență incintă a noului, a tehnicii avansate, ca o arenă de înaltă eficiență, adică de numeroase bălăii câștigate, a luptei pentru asimilarea de noi produse. „Marca” acestei secții e, așadar, una din cele mai onorabile, grație eforturilor unui colectiv iscusit, condus de comunistul Victor Neagoe, Erou al Muncii Socialiste. Un nume care în cuprinsul Regionalei craiovene, și nu numai aici, spune mult.

Victor Neagoe s-a născut acum 53 de ani, la Bicleș, în Mehedinți. A trăit de mic în lumea cantoanelor și a drumurilor-de-fier, tatăl său fiind ceferist. A fost plimbat, în anii aceia de la începutul vieții, când la Prunișor, când la Timna, când la Turnu Severin, oriunde tatăl său, ceferistul, era transferat, transferuri la care bătrînul se supunea fără murmur, aceasta fiind legea căii ferate, aceasta fiind, de fapt, însăși viața lui, existența lui și a multelor guri pe care trebuia să le hrănească. Poate și nevoia, dar, indiscutabil, și atmosfera în care crescuse și care îi insuflase o pasiune l-au decis pe tânărul Victor Neagoe să se înscrie la școala profesională C.F.R. din Drobeta-Turnu Severin, de unde a ieșit lăcătuș montator. Primul a intrat și primul a ieșit, ne povestește, după care a început să se ocupe de repararea vitezometrelor, a pompelor de aer și a supapelor de siguranță ale locomotivelor.

Meseria l-a purtat prin mai multe locuri, la Lugoj, la Alexandria, la Făurei, la Corabia... „La Craiova am ajuns în 1950. Munca la Depoul de reparat locomotive, să vă spun drept, nu mi-a plăcut. Alțeva visam să fac, nu mai voiam lăcătușărie, visam să mă specializez în centralizare și telecomandă, adică în tehnica cea mai modernă. La Făurei făcusem 14 cereri pentru a fi trecut la un asemenea sector, însă directorul Regionalei Brăila, de care țineam, nu putea fi înduple-

cat decât dacă — zicea el — îi aduceam un înlocuitor la lăcătușărie. Iar înlocuitor, de unde? O dată, sărind peste cal, l-am întrebat: «Pe cine s-aduc înlocuitor? Pe tata?» Când am ajuns la Craiova, peste cine dau? Peste același neînduplecat tovarăș care ajunsese director aici! Cum m-a văzut, mi-a zis: «Ia vino încoace, măi, tu ăla, cu tata înlocuitor!» Mi-a aprobat să lucrez la centralizare-telecomandă».

Îl urmăresc pe Victor Neagoe. Erou al Muncii Socialiste încă de acum șase ani, cum își alege cuvintele la fel de meticolos, de atent

plan anual de producție de vreo 700 000 de lei. Faceam lucrări de reparații la aparate Morse, la manipuloare telegrafice, balize etc.».

În acest sfert de veac atelierul a evoluat încontinuu, în veritabile salturi (termen ce, poate, va trezi încruntarea lui Victor Neagoe, ca unul care-i contrazice spiritul de temeinicie și de rigoare, dar care nouă, celor ce urmărim diagrama prin ani a evoluției secției, ni se pare singurul potrivit). În 1959, 65 de muncitori realizau, aici, o producție de 2 milioane lei. În 1970, când atelierul a căpătat statut de secție, 224 muncitori executau pro-

produse de acest fel am realizat doar în 1979. Să vă dau niște parametri. Masa pentru dispecerat energetic cu un operator, de exemplu, înlocuiește zece aparate telefonice cu un sistem centralizat al tuturor sistemelor de comunicație pentru informare, manevre și comenzi. Mașina de bobinat, unică în țară, concepută și înfăptuită tot aici, la noi, înlocuiește operația manuală de bobinaj, făcînd să crească de zece ori productivitatea muncii și situîndu-se, prin performanțele ei, la nivelul tehnicii mondiale. Cum am realizat toate acestea? Notați, vă rog, că avem un colectiv foarte bun. Dacă o să-i numesc pe Ilie Pața, Nicolae Fica, Aristide Cițu, Vasile Cosca, Marcel Surugiu, Virgil Baroga, Dumitru Ciobotea, Stela Drăculeț, o să numesc prea puțini. O fac numai pentru că dv. ați insistat să vă dau niște nume... Pentru mine toți sînt buni!»

Și dacă vom mai adăuga, completîndu-l pe Victor Neagoe, că secția condusă de el (cu un colectiv, în mare majoritate, compus din oameni tineri, formați sub veghea și îndrumarea sa) a izbutit, în ultimii cinci ani, consecutiv, să se mențină unitate frunțasă pe ramură, nu vom face decât să adăugăm un detaliu în plus portretului unui om și portretelor celor cu care muncește. Portrete, desigur, mult mai complexe decât pot surprinde câteva rînduri de revistă. Ele, toate aceste portrete, au însă o trăsătură comună, pe care Victor Neagoe o exprimă la modul cel mai pregnant, cel mai impresionant: pasiunea noului, a creației, a învățării și a perfecționării, a continuei autodepășiri, pasiunea investirii faptelor muncii cu cea calitate înaltă pe care partidul, conducerea sa o definește ca esențială pentru înaintarea noastră — și care se cheamă propria noastră gândire, adică avuția noastră cea mai de preț.

NICOLAE PETOLESCU ■

Victor Neagoe sau drumul de la lăcătușărie la electronică

să-i dea fiecăruia rostul său, ca și atunci când, în secția pe care o conduce, ia o decizie privind soarta producției. Omul acesta voinic, aparent greoi, s-a impus de la început — impunîndu-se astfel sutelor de oameni aflați în subordinea sa — nu numai ca un spirit extrem de ager, de inventiv, de mobil, de deschis noului, ci și ca un dușman neîmpăcat al improvizațiilor, al aproximărilor, punînd, în toate faptele sale, temeinicie, exactitate, rigoare, ordine.

„La sectorul de centralizare-telecomandă am lucrat, o jumătate de an, tot ca lăcătuș, după care am făcut școala de șefi de echipă. M-am întors la același sector, însă la lucrări noi. După alte șase luni de muncă am fost trimis la București, ca să urmez, la «Grivița Roșie», școala de maiștri. Am isprăvit-o în 1954 și m-am întors la Craiova. În 1955 am fost numit șef de atelier centralizare-telecomandă. De atunci, adică de un sfert de veac, tot asta fac. Atelierul, când l-am luat în primire, avea 17 lucrători și un

duse în valoare de 12 milioane lei. În 1975, nivelul producției ajunsese la 24 milioane lei, în 1976 la 50 milioane lei (cu 540 lucrători), în 1979 la 78 milioane lei (cu 580 muncitori).

„Evoluția aceasta, ne explică interlocutorul nostru, s-a datorat trecerii la asimilarea rapidă a unor produse ce proveneau din import. Noi le-am executat aici, deși n-aveam nici un fel de documentație, ba le-am adus și numeroase îmbunătățiri, ridicîndu-le performanțele. Împreună cu întregul nostru colectiv am realizat, pînă astăzi, peste 400 de inovații, efortul valutar al țării fiind micșorat cu cite 4—5 milioane lei valută anual. Produsele care ies din atelierele noastre, la ceasul de față, sînt amplificatori de 2—200 W, contactori statici, mese de comandă pentru dispecer energetic feroviar, cu unul și doi operatori, centrale RC pentru frecvență locală, electromecanisme de macaz EM-2 și EM-7, instalații pentru testarea șoferilor. Peste 4 500 de

Acești eroi care ne dau pîinea

A devenit o tradiție ca, an de an, cam pe la cumpăna iernii, după ce roadele cîmpului au fost puse la adăpost, mecanizatorii să-și găsească o „fereastră” de timp pentru a lăsa în urmă cîmpul și a se întrece pe terenul cunoștințelor profesionale, al măiestriei și talentului de meseriași bine formați.

OLIMPIADA MECANIZATORILOR, organizată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție, Comitetul Central al Uniunii Tineretului Comunist și Uniunea sindicatelor de ramură, acțiune de masă care a adunat la startul întrecerii peste 100 000 lucrători ai ogoarelor, și-a consumat zilele trecute faza finală a celei de-a VIII-a ediții.

În spatele lui Alexandru Bindeanu, cîștigătorul grupei mai tinerilor, venit de pe malurile Tirnavelor, în spatele lui Oprea Dobrescu, reprezentantul mecanizatorilor din mînosul Bărgăan, căruia i s-au umezit ochii din cauza „rațelului” care l-a coborît de pe locul I pe locul III în grupa veteranilor, în spatele lui Hușleagu sau Dobrescu, al lui Semciuc Ștefan sau celorlalți finaliști, am văzut, cu ochii minții, aliniîndu-se vajnicul detașament al celor 140 000 mecanizatori, coloană vertebrală a agriculturii noastre, pe care în mod firesc se sprijină întregul efort de înfăptuire a profundeii revoluții agrare pe care cel de-al XII-lea Congres al partidului a fixat-o ca obiectiv central pentru agricultură în viitorul cincinal.

Dar faza finală a Olimpiadei mecanizatorilor nu a însemnat numai o întrecere. Confruntarea individuală, etalarea vi-

guroasă a măiestriei fiecărui finalist, a fost însoțită de un amplu schimb de experiență, la care organizatorii s-au îngrijit să participe încă aproximativ 200 mecanici agricoli frunțași, veniți din toate județele țării, precum și 40 tineri ingineri mecanici.

Să nu-l privim idilic pe mecanizatori, pentru că lor nu le-ar plăcea, în primul rînd, să fie astfel priviți.

A sluji profesii bărbătești, lată un prim motiv de a refuza idilismul. A caligrafia pămîntul pe orice fel de vreme, a-ți cîștiga pîinea asigurîndu-ți pline tuturor celorlalți nu e puțin lucru. De aceea, printre profesiile pe care le slujim, aducerea bucatelor la gura lumii este poate profesia cea mai de preț, cea mai nobilă. Și nu de azi, de ieri, ci dintotdeauna. Descinși din marele flux milenar al lucrătorilor pămîntului, mecanizatorii, o parte din țărani de astăzi, simt și, prin faptele zilelor lor de muncă, reprezintă chemarea pe care o face acest secol mecanizat și automatizat celorlalte secole, dinspre origini spre viitor.

În decurs de cîteva decenii am fost martorii și autorii unor transformări uriașe. Satul vine în întîmpinarea orașului acum, pentru ca orașul să preia o parte din populația satului. Dar nu numai din acest unghi trebuie privit dialogul urban-rural. Există și schimbări în lumea satului, neinfluențate direct de oraș. Felul

de a lucra pămîntul s-a transformat atât de mult, încît cele trei decenii scurse par un mileniu condensat, dacă punem la socoteală mulțimea de elemente noi apărute în acest rîstimp. Astfel se sedimentează din ce în ce mai consistent ideea că țărani viitorului sînt mecanizatorii, factorii de bază ai producțiilor tot mai mari și mai diverse. Cornul abundenței alimentare va fi dat în primul rînd de ei, pentru că ei sînt și vor fi mijlocii tehniciilor celor mai avansate, ai tehnologiilor în aplicarea cărora va interveni un număr minim de oameni.

Mecanicul agricol, om nou, aparține unui pămînt străvechi. În primul rînd că descinde în bună măsură din părinți țărani, cu limbajul lor propriu, cu obiceiurile lor specifice. Minuitorul utilajelor agricole rămîne legat de pămînt, iar lucrarea acestui pămînt aparține unui inalterabil fel de a fi, de a gândi, de a vorbi. Și în al treilea rînd, foamea străbună de pămînt se regăsește, transformată, în încercarea continuă de a scoate de pe același număr de hectare recolte cit mai mari.

Fiînd un om al tehnicii, mecanizatorul este astfel foarte aproape și de civilizația orașului. Atelierele de întreținere și reparații sînt uzine mai mici, unde se poartă salopeta, unde se folosește un limbaj tehnic, unde se preia, pînă la identificare uneori, condiția muncitorului de la oraș. Condiția profesională mai întii,

apoi și cea spirituală, de conștiință. Orașul agroindustrial devine fapt împlinit.

Haine ca la oraș, case ca la oraș, magazine și servicii ca la oraș, mobilă de oraș, excursii în perioadele dintre campanii, concedii plătite, reciclări și cursuri de specializare, televizor, magnetofon — civilizație urbană. Dar și casa cu o arhitectură care traversează secolele — civilizația rurală.

Mecanizatorii sînt cei mai în măsură să reprezinte această împlinire a vieții satului cu cea a orașului. Modernul și frumosul — așezate peste temelii rurale tradiționale. Astfel de sate-orașe sînt deja cu zecile la noi. În Transilvania, în Moldova sau Muntenia, ele sînt expresia acestui timp plin de prefaceri.

Țăranul de azi este mecanizatorul care, în cele mai multe din cazuri, rămîne în comuna natală, în matca inițială. E și acesta un progres moral, atunci cînd rămîii pe locul unde te-ai născut și faci totul pentru a înobilă acest loc, a-i ridica gradul de confort, civilizație și cultură.

Este, spuneam, o meserie complexă și frumoasă. Cunoștințele mecanice se îmbină cu cele agrozootehnice și se adaugă sumei de informații moștenite de la bătrîni. O profesie frumoasă și grea în același timp. Pentru că nu este ușor să accepți o zi de lucru după care fața să-ți fie pudrată de praful cîmpiei, oricît de etanșă ar fi cabina tractorului sau a combinei.

După cum nu e lesne să duci pînă la capăt o zi cu viscol, ninsoare sau lapoviță pe cîmp, hurducat într-un scaun încă insuficient de ergonomic realizat. Și asta timp de ani și ani de zile. Pe drumurile cîmpiei, care nu sînt drumuri asfaltate, într-o cîmpie care n-are cupolă de plastic deasupra ei.

O profesie a bărbăției, așa cum spuneam. Sau o profesiune de credință adusă bărbăției, forței omului, frumuseții lui aspre și nobile, puterii lui morale de a sfinți locul pe care se află.

Și apoi, cei care sînt în stare să înțeleagă și să iubească marile creații anonime nu pot rămîne fără o emoție trăită acut atunci cînd, în puterea nopții, descoperă un șir de lumini traversînd cîmpia, sau atunci cînd, peste neaua proaspătă, sub un vînt care-ți bicuie obrazii, vezi oamenii, mecanizatorii lucrînd. Dar vara, cînd după o oră de muncă, pe la subsuori cămașa se face alb-gălbuie? Dar toamna, sub ploaie, cînd musai arăturile trebuie terminate? Dar munca de Sisif pe care o cere rîpornirea, după o iarnă, a unui sistem de irigații? Și acolo, ca peste tot, pîinea se cîștigă cu trudă. Trudă de bărbat frumos în numele pîinii celorlalți, bărbați, femei și copii, oameni de la orașe și sate.

Lată, poate, semnul cel mai distinct al țăranului de azi — mecanizatorul: a transpira în numele pîinii tale, pentru pîinea viitoare a celorlalți. Și, ce e mai greu și mai frumos, mai util și mai nobil decât să trăiești sub semnul milenar al pîinii, al pîinii noastre de toate zilele!

TEODOR MARIAN ■

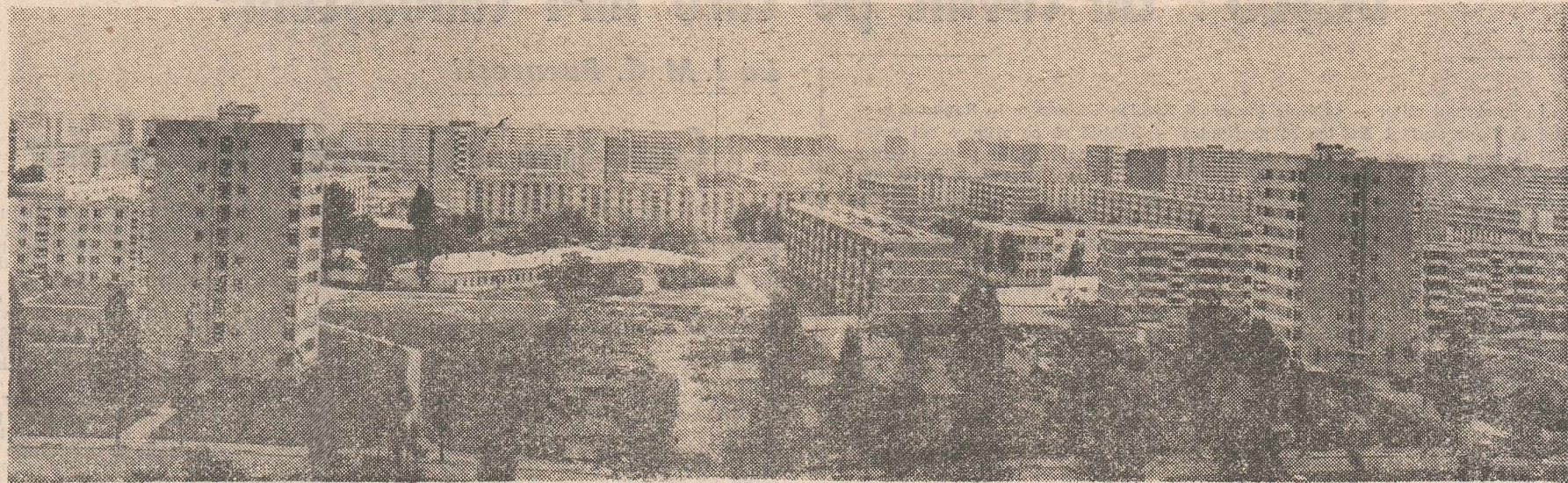
● Cei mai buni

● GRUPA SUB 30 DE ANI

1. Bindeanu Alexandru — S.M.A. Band — Mureș, cîștigătorul trofeului „Tractorul de aur”.
2. Oprea Gheorghe — S.M.A. Costești — Argeș.
3. Hușleagu Ion — S.M.A. Roman — Neamț.

● GRUPA PESTE 30 DE ANI

1. Semciuc Ștefan — S.M.A. Salonta — Bihor, cîștigătorul trofeului „Tractorul de aur”.
2. Vlăsceanu Gheorghe — S.M.A. Hațeg — Hunedoara.
3. Dobrescu Oprea — S.M.A. Dragalina — Ialomița.

Un oraș în oraș : Balta Albă

„Pentru un activist, măsura exactă a lucrurilor e o calitate esențială, de neînlocuit”

— Tovarășe Vasile Carolică, se zice despre sectorul 3 al Capitalei, al cărui primar sînteți, că reprezintă al doilea oraș al țării! Ce temeți poate avea o astfel de afirmație?

— Ea se referă la marele număr de locuitori din sector, peste 370 de mii la ora actuală. Pentru a fixa cadrul

acestei discuții, doresc să precizez că, în urmă noii împărțiri teritoriale a Capitalei la care s-a procedat, cu rațiune și deplină justificare, la sfîrșitul lunii iulie a anului trecut, suprafața sectorului depășește 3 mii de hectare. În linii mari, el se întinde de la Calea Victoriei pînă în comuna Glina și de la Dimbovița pînă la Bulevardul Muncii, cuprinzînd și platforma industrială „23 August”.

— Înainte de a ajunge la prezent, credem că se impune o întrebare. Cum a încheiat sectorul 3 anul 1979, cu ce rezultate?

— Materializînd prețioasele indicații primite de la secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a efectuat și în 1979 mai multe vizite de lucru în sectorul 3, oamenii muncii din întreprinderile sectorului, sub conducerea comunistilor, au acționat bine, cu conștiințozitate și abnegație, în rezolvarea problemelor de fiecare zi ale producției, rezultatele anului trecut confirmînd priceperea și hărnicia lor. Sarcinile trasate au fost îndeplinite și, în majoritatea cazurilor, depășite. Astfel, în cîntea Congresului al XII-lea al partidului, eveniment de importanță istorică pentru viața țării, sectorul 3 a finalizat planul pe primii 4 ani ai cincinalului în ziua de 14 noiembrie, reușind totodată o producție suplimentară de 4 miliarde de lei. N-aș zice, în ciuda acestor rezultate îmbucurătoare și a depășirii principalelor indicatori economici, cu 1,4 la sută la producția netă, cu 0,6 la sută la productivitatea muncii, cu 1,8 la sută la producția globală industrială și așa mai departe, n-aș zice că n-a rămas, în 1979, destul loc pentru mai bine.

— În ce sens, tovarășe prim-secretar?

— Dacă o serie de întreprinderi din sector, cele mai multe, „23 August”, I.A.S.B., Mașini-unelte și agregate, Cabluri și materiale electroizolante, Anticorozivul, Prodin, Chimica „Dudești”, au încheiat anul trecut cu fruntea sus, altele nu s-au ridicat la înălțimea sarcinilor, rezultatele obținute fiind sub măsura posibilităților, a capacităților umane și materiale de care dispuneau și dispun. Sperăm că anul acesta, printr-o mai judicioasă organizare a producției și a muncii, prin adoptarea unor măsuri tehnico-economice mobilizatoare, aceste unități să dea un randament sporit, intrînd în rîndul fruntașilor.

— N-ar strica, îndrăznim să vă rugăm, să le enumerați. Dacă-ați făcut-o cu unitățile bune, normal e s-o faceți și cu cele slabe! Vă ascultăm.

— Firește. Notați, „Biofarm”, „Stela”, „Miraj”, „Timpuri Noi” chiar.

— Vă mulțumim. Cum a demarat, tovarășe prim-secretar, planul pe 1980?

— Planul pe anul în curs e mobilizator și, din toate punctele de vedere, realizabil. După cum se știe, la sfîrșitul lui 1979, în lunile octombrie și noiembrie, urmînd indicațiile conducerii superioare de partid, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu personal, adunările generale ale oamenilor muncii au dezbătut planul pe 1980. Faptul că, mai mult decît altădată, întreprinderile și-au cunoscut planul din timp, a condus, ca o consecință logică, la o mai temeinică pregătire a lui. Așa sînd lucrurile, există condiții ca planul pe 1980, atacat cu dinamism și forțe unite, să fie realizat și depășit. În așa fel încît sectorul 3 să poată raporta terminarea cincinalului cu

Interviu cu tovarășul Vasile Carolică, primarul sectorului 3 al Capitalei

cîteva luni înainte de termen.

— E vorba de o promisiune, e vorba de un angajament?

— E vorba de un angajament ferm pe care, sînt convins, oamenii muncii din sectorul 3 al Capitalei îl vor duce la îndeplinire.

— Din cîte am aflat, în 1979 au intrat în funcțiune, în perimetrul sectorului 3, 28 de noi capacități de producție, planul de investiții fiind și el încheiat cu bine. Ce-i rezervă, la acest capitol, 1980 sectorului?

— Trebuie să menționez, respectînd adevărul, că ne-au rămas 5 obiective restante, la Întreprinderea de medicamente, la I.C.M.7., la „23 August”, în alte părți. În paralel cu declanșarea, accelerată, a activității la cele 21 de noi capacități prinse în planul curent, unele din ele de importanță deosebită, ne-am concentrat atenția asupra întirzierilor, fiind pe cale de a le lichida. Am luat, în acest sens, toate măsurile, în condițiile în care, grație politicii înțelepte a partidului și statului, sectorul 3 beneficiază, în 1980, de un volum sporit de investiții, cifrat la 3,3 miliarde de lei. Cum mare parte din aceste investiții vor fi dirijate către industria grea și constructoare, la „23 August”, de pildă, urmează să fie puse în funcțiune o turnătorie și o forjă, prima avînd să producă 4 mii de tone de piese anuale, cealaltă 3 mii, pregătîm în prezent 10 mii de tineri. Unii în licee industriale și grupuri școlare, alții prin calificare la locul de muncă, în așa fel încît noile obiective să aibă, din timp, asigurată forța de muncă necesară. Vorbînd deschis, trebuie să recunosc că mai avem unele restante și la construcția de locuințe. În 1979 au fost predate cetățenilor, în sector, peste 6 mii de apartamente, cele cîteva restante putînd fi rezolvate în cursul anului 1980, în așa fel încît sarcinile cincinalului, 30 de mii de noi locuințe, să fie îndeplinite integral.

— Tovarășe Vasile Carolică, o să ne permitem o observație. Dumneavoastră vorbiți mai mult de neîmpliniri, de lipsuri și de restante, într-un sector în care, lucrul acesta se poate constata cu ochiul liber, s-au făcut și se fac atîtea pentru ca oamenii muncii să beneficieze cît mai deplin de rezultatele strădaniilor lor de fiecare zi, să

trăiască mai bine, mai civilizată! Ce ziceți de această observație?

— Mi-a plăcut totdeauna să fiu cu picioarele pe pămînt. Consider că, pentru un activist, măsura exactă a lucrurilor e o calitate esențială, de neînlocuit.

— Aveți dreptate, nu încabe nici o indoială! Numai că dumneavoastră în loc să vă referiți mai mult la ce s-a construit, la ce s-a făcut, bateți moneadă pe ce nu s-a construit, pe ce-a mai rămas de făcut! De ce, tovarășe prim-secretar?

— Pentru că lucrurile făcute nu mai apar pe agenda mea! Ele au fost raportate, încheiate, șterse, lăsînd loc celor ce trebuie să fie realizate. Acestea, ca să zic așa, ard, mobilizînd toate energiile.

— Care sînt prioritățile acum?

— În prim-plan se află, în aceste zile, adunările generale ale oamenilor muncii. Ilustrare grăitoare a democrației noastre socialiste, ele s-au dovedit a fi un teren fertil de manifestare a voinței celor ce muncesc de a participa direct și nemijlocit la conducerea unităților, în ridicarea la un nivel superior a activității acestora, participarea la ele fiind un drept, un privilegiu asigurat de societate fiecărui om al muncii. Ele au adus, de

— În ce zone vor fi ridicate noile blocuri?

— Pe Șoseaua Vitan, mai ales. Pe strada Nicolae Pascu, în zona I.O.R., pe Bulevardul Muncii, în alte părți. Folosindu-mă de ocazie, am să adaug că în cincinalul 1981—1985 sînt prevăzute în sectorul 3 cîteva lucrări deosebite, între care un spital clinic cu 5 sute de paturi, în apropierea Policlinicii Titan, urmînd totodată să fie atacat pasajul denivelat din Piața Muncii.

— Veți fi de acord cu noi că, deși afară e încă ger, primăvara nu va întirzia prea mult. Cum va fi ea primită în acest, cum ziceam, al doilea oraș al țării?

— Da, primăvara ne preocupă încă de pe acum. Am făcut deja un inventar al locurilor virane, am fost critici pentru ele, avînd de gînd să nu mai lăsăm nici un metru de teren necultivat. Vom amenaja spații verzi, pe cele existente, pe Baba Novac, pe Sălăjan, vom așeza motive statuare, vom sădi plante medicinale, vom pune legume, chiar în curțile școlilor, înfrumusețînd și trîgînd foloase de peste tot. Primim, în această direcție, un ajutor substanțial din partea deputaților, a cetățenilor. În aceeași idee, vom pune la dispoziția locuitorilor din sector mai multe cutii poștale, ne-am gîndit să-i zicem poșta edilitar-gospodărească, prin intermediul cărora să primim propunerile lor cu privire la mijloacele de a face cartierele, bulevardele, străzile mai frumoase, mai îngrijite.

— Care ar fi, la ora de față, una din problemele cele mai arzătoare de pe agenda dumneavoastră de lucru?

— Stimulate de intensa activitate politică din cadrul campaniei electorale, votul țării fiind, e limpede pentru oricine, cel al mulțumirii pentru prezent și al încrederii în viitor, colectivele de oameni ai muncii din sectorul 3 al Capitalei își mobilizează toate energiile în vederea îndeplinirii exemplare a sarcinilor de plan și a angajamentelor asumate. Cum spunem, anul a început bine. Mai sînt și unele necazuri, unele poticneli, pe care avem datoria să le discutăm deschis, tocmai pentru a le depăși. Pentru că nimeni nu mă va cînti din această convingere, stă în puterea noastră s-o facem. Ca să vă raspund la întrebare, iată, mai avem probleme cu contractarea unei părți din producția realizată în sector. Chiar și la „23 August” mai avem astfel de probleme, producția de locomotive nefiind contractată, integral, în ciuda faptului că locomotivele românești sînt competitive pe plan mondial. Va trebui să acționăm cu mai multă fermitate în această direcție, se mai semnaleză neajunsuri de felul acesta și în alte sectoare, la mașini-unelte, la cabluri și materiale electroizolante, la țesături din poliester, va trebui să depunem eforturi sporite spre a capacita, într-o măsură mai mare, mai concret, întreprinderile de comerț exterior, centralele industriale, ministerele chiar. Unii zic, în mod greșit, că rezolvarea acestor situații e treaba acestor întreprinderi, acestor centrale, acestor ministere, de parcă n-am fi implicați cu toții în această emoționantă acțiune de propășire a țării, de ridicare a nivelului de trai al societății. Ca viața noastră să fie mai bună, munca noastră, a tuturor, trebuie să fie mai bună, mai harnică, mai devotată. Din acest punct de vedere, al conștiinței muncitorești, sectorul 3 al Capitalei se află în primele rînduri, hotărît să scurteze, prin seriozitate și sudoare, drumul de la vorbă la faptă, pentru ca România socialistă să depășească, în cel mai scurt timp, stadiul de țară în curs de dezvoltare și să intre în rîndul statelor lumii cu un nivel mediu de dezvoltare.

OVIDIU IOANIȚOIA ■

DEȘEU? Un cuvânt pe care nu-l cunoaștem!

La I. M. G. București

Cine ține evidența consumurilor

Unitățile economice au obligația să întocmească, în scopul asigurării unei eficiențe tot mai ridicată, bilanțurile materiale anuale — o sarcină care nu este totuși nouă! Și până acum, potrivit normelor legale, unitățile socialiste au avut datoria de a întocmi asemenea bilanțuri. Din păcate, cum au constatat și alte publicații, cele mai multe întreprinderi nu și-au îndeplinit această datorie cu întreaga răspundere, bilanțurile anuale fiind adesea elaborate formal, fără analizarea serioasă a rezervelor și posibilităților de utilizare rațională a materialelor și, mai ales, fără a fi urmate de măsuri care să asigure respectarea prevederilor fiecărui bilanț material. Că așa este aveam să ne convingem și noi, după o vizită recentă la cel mai mare consumator de metal din Capitală, întreprinderea de mașini grele București. Mai întâi va trebui totuși să subliniem că, în general, dintre toate bilanțurile materiale anuale, cel al metalului este cel mai bine ținut în unitățile pe profil ale țării. Dar, după părerea lui Petre Oprea, inginer șef al sectoarelor calde, la I.M.G.B., „problema e încă în fașă”! Ne spunea dînsul: „Se vorbește de ani de zile despre reducerea metalului și sînt două echipe, uneori față în față: cei care pun adăosul la un anume produs și cei care-l scot. Eu, făcînd parte din prima echipă, spun că totul este calcul și că pentru o piesă bună de 62 de tone pot folosi și 72 de tone de metal la turnare. Cei de la prelucrările prin așchiere sînt uimiți de asta și uneori ne și reclamă, dar n-au dreptate”.

— Un moment. Am dori să ne înțelegem asupra unui lucru: aveți sau nu un bilanț material anual, un bilanț al metalului pentru a fi mai concreți?

Inginerul Oprea răspunde o dare de seamă, răsucește câteva file, se întoarce înapoi, găsește cantitatea totală de piese turnate (21 000 tone) pe anul 1979, apoi vorbește la interfon cu Nicolae Moțea, șeful de secție coordonator al turnătoriei.

— La oțel am avut planificat un consum de 1 650 kg de oțel lichid pentru tona de piesă bună și am realizat 1 634, iar la fontă s-au planificat 1 140 kg și am realizat 1 177 pentru o tonă.

Contabilul șef Andrei Isbășescu, de la secția forjă, este însă mai analitic. Dînsul spune: „Ar trebui să luăm cantitatea de oțel existentă la începutul anului, cantitățile de oțel intrate în cursul anului, primele de la oțelării, apoi cantitățile de oțel rămase la sfîrșitul anului, iar ceea ce rămîne reprezintă consumul de metal la secția forjă”. Într-adevăr, așa ar trebui! Cum însă contabilul Isbășescu cere cel puțin o oră pentru calculele necesare, în fața noastră este chemată ingineră Adriana Dragomirescu, care ne prezintă recuperările de elemente de aliere deficitare din oțelării: 82,9 tone ferocrom, 45,9 tone feromolibden și 112,9 t nichel. Apoi apare o nouă tovarășă, aducînd datele privitoare la recuperările din haldele de zgură: 4 924,7 tone livrate la I.C.M. și 166 tone pentru folosința în circuitul intern (vom trece totuși peste calitatea cu totul inferioară a acestui metal, ca și peste faptul că numitele cantități reprezintă mult prea puțin față de uriașul volum al haldelor de zgură de la I.M.G.B., despre care inginerul Oprea recunoștea că „sînt incomparabile cu cele de

la Vulcan, mai mari decît la „23 August”, dar mai mici decît cele de la Galați”!). Dar nu ne vom sfîi însă să-i atragem atenția inginerului Oprea că toate aceste date dispersate pe care ni le înfățișează oamenii în subordine nu pot forma în nici un caz un adevărat bilanț material, avînd la bază elementele principale ale procesului de fabricație: oțel lichid-lingou-piesă brut forjată-piesă finisată, sau oțel lichid-piesă brut turnată-piesă prelucrată.

— Aveți dreptate, spune dînsul, dar un asemenea „coeficient de scoatere” nu ține nimeni, ar fi o himeră. Fiecare piesă turnată are o complexitate și o figuratie diferite, ar trebui să calculăm coeficientul după fiecare piesă, ceea ce mi se pare imposibil! Oricum, la noi problema e încă la început. De curînd, biroul executiv al întreprinderii a stabilit un colectiv care urmează să se ocupe de toate problemele legate de recuperare și refolosire a materialelor, format din 7-8 tovarăși și doi ingineri pentru coordonare. Șeful acestui colectiv este inginerul Octavian Farcu, președintele comisiei de ingineri și tehnicieni din I.M.G.B.

Tovarășul Farcu însă n-are habar de noua sa calitate. „Nici nu știu de ce mi-au dat mie chestia asta, spune. De lucrările mele cine se ocupă?” Părăsindu-l pe tovarășul Farcu alături de perplexitatea sa, urcăm la centrala pe care este grevată întreprinderea (Centrala industrială de utilaj energetic metalurgic și mașini de ridicat), dar nici aici nu vom avea mai mult succes. Atît directorul tehnic, Igor Melega, cît și inginerul Radu Muscan, de la serviciul tehnic, nu ne pot spune prea multe despre bilanțul anual al consumurilor și recuperărilor de materiale, amîndoi fiind de acord că „treaba trebuie organizată” și că „dacă ne lăsăm întrebările, într-o zi, două vă putem răspunde la problemele care vă preocupă”. Tovarășul Muscan ne înfățișează totuși, într-un tirziu, o statistică privitoare la coeficientul de utilizare a laminatelor pe total centrală și, defalcăt, pe 4 mari întreprinderi din țară: I.C.M.A. Cluj-Napoca, I.C.M. Reșița, I.M. Timișoara și I.I. Sibiu (cifrele variază între 0,800 și 0,860 — bineînțeles dintr-o unitate de metal laminat). Lipsese însă tocmai, cine credeți? — da, ați ghicit: I.M.G.B.!

Să nu uităm, pentru final, că întreprinderea de mașini grele din București a înregistrat și succese foarte frumoase în ultimul timp, produsele sale făcînd cu adevărat cinste economiei românești. Să nu neglijăm de asemenea să amintim că un asemenea colos industrial nu este ușor de condus, problemele care se pun la I.M.G.B. sînt cu greu de regăsit în altă parte. Dar să ne reamintim că însuși șeful statului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, s-a arătat destul de nemulțumit la una dintre vizitele sale pe platforma din Bercești, arătînd specialiștilor prezenți slaba utilizare a metalului și cerînd măsuri pentru remedierea situației. Astăzi, în lumina noului Decret apărut, acest lucru se impune și mai stringent, în deplină concordanță cu ritmurile tot mai înalte ale dezvoltării economiei românești, dezvoltare care necesită tot mai multe resurse de materii prime.

DUMITRU GRAUR ■

„In cincinalul viitor — sublinia tovarășul Nicolae Ceaușescu în Raportul prezentat la Congresul al XII-lea al partidului — trebuie să se asigure cel puțin 40—50 la sută din nevoile interne de fier, metale neferoase, fibre și fire textile, uleiuri minerale și altele, punîndu-se capăt oricărei risipe”. Relevată astfel, acțiunea de recuperare a resurselor materiale capătă, mai ales astăzi, cînd țara noastră dispune de o industrie în plină dezvoltare și modernizare, cînd lărgirea bazei de materii prime și materiale, limitată, constituie o cerință fundamental-majoră, primordială a progresului economic, capătă, spuneam, o importanță fără precedent. Indatoriri clare, riguroase în această direcție pentru toți cetățenii patriei, pentru ministere, consilii populare, centrale industriale și unități socialiste, sînt consfințite prin Decretul privind recuperarea și valorificarea resurselor materiale refolosibile, utilizarea și circulația ambalajelor. Prin articolele de față revista „Flacăra” continuă să releve felul în care se îndeplinesc aceste sarcini cu semnificație nu numai economică, ci și profund patriotică!

Fiecare familie poate salva un arbore!

Afirmam, în chiar titlul unui articol publicat în urmă cu aproape o lună, că locuitorii Capitalei ar putea salva cîteva mii de hectare de pădure.

Cum? ! Simplu! Enorm de simplu și cu un efort minim!

Valorificînd întreaga cantitate de hîrtie pe care bucureștenii, aproximativ 90 la sută dintre ei, o aruncă la gunoi, odată cu resturile menajere. Valorificînd, mai altfel spus, hîrtia de ambalaj, ziarele vechi, revistele vechi etc.

Argumentelor publicate în articolul de acum o lună și le mai adăugăm unul, un calcul făcut de Alexandru Cristea, șeful Centrului de preindustrializare și achiziție a deșeurilor de hîrtie pe întreaga Capitală: Dacă tot mă ocup de un număr bun de ani de treaba asta, nu cea mai frumoasă din lume, nici pe departe așa ceva, dar la fel de necesară ca multe altele, desigur, colectarea deșeurilor de hîrtie, mi-am propus acum patru-cinci ani să văd ce cantitate de hîrtie aruncă o familie medie la gunoi. Avînd o familie de numai 4 persoane, m-am gîndit că, pentru experiență, ar fi foarte potrivită chiar familia mea. Am confecționat deci un fel de buzunar sau pungă dintr-o stambă oarecare și am atașat acest buzunar de un perete al apărătoarei de chiuvetă, lîngă găleata de gunoi. Orice hîrtie care în mod obișnuit era aruncată în găleata de gunoi, o împăturam frumos și o puneam în acel buzunar care, ca volum, putea lua 3-4 kilograme. Cînd buzunarul se umplea, îl goleam și depozitam hîrtia pe balcon. Am constatat că în numai o lună s-au strîns, fără nici un fel de efort, 24 de kilograme de hîrtie. Am ajuns, după 6 luni, la o cantitate de 130 de kilograme. Am pus mina pe telefon și, ca oricare alt cetățean care apelează la serviciile centrului nostru, am chemat mașina pentru a prelua cele peste 100 kilograme de deșeu de hîrtie. Bineînțeles că mașina a venit și achizițorul, ca oricărui alt cetățean, mi-a achitat suma de 78 de lei. După alte 6 luni, din nou 130 de kilograme de deșeu de hîrtie, alt telefon, din nou mașina, din nou suma de 78 de lei. Nu banii m-au interesat, desigur, desi nici acest aspect nu trebuie neglijat, ci

faptul că, iată, cantitatea de hîrtie aruncată la gunoi este, la nivelul unei familii obișnuite de 4 persoane, de aproximativ 250 kilograme. Și cum Bucureștiul numără, cu aproximație, 500 000 de familii a cîte 4 persoane, m-am gîndit că, în București, în fiecare an se aruncă la gunoi aproape 12 500 tone de hîrtie, sau, dacă vreți să-i spunem altfel, îi putem spune celuloză, produs care se obține din prelucrarea industrială a lemnului de conifere. Și dacă avem în vedere că o tonă de celuloză se obține din 3-4 metri cubi de masă lemnoasă, asta înseamnă, după cea mai simplă aritmetică de clasa a treia, că 4 familii aruncă la gunoi cam 3-4 arbori în fiecare an, adică familia și arborele, un arbore care crește în aproximativ 60 de ani pentru ca o familie să-l arunce la gunoi într-un singur an. Și nu e vorba numai și numai de această imensă risipă de arbori, ci și de o altă risipă, cea a energiei consumate pentru obținerea celulozei!

Nu mai că interlocutorul nostru, Alexandru Cristea, șeful Centrului de preindustrializare și achiziție a deșeurilor de hîrtie București, nu s-a limitat doar la experiența pe care ne-a relatat-o. În intenția sa și a tuturor factorilor în sarcina cărora cade colectarea deșeurilor de hîrtie s-a conturat cu exactitate o amplă acțiune de atragere și cointerare a bucureștenilor la valorificarea cit mai deplină a produsului refolosibil numit hîrtie. Se preconizează ca la sfîrșitul primului trimestru al acestui an cîteva asociații de locatari să fie dotate cu recipiente speciale destinate colectării hîrtilor menajere, iar sumele încasate să fie folosite în acoperirea cheltuielilor curente de întreținere. Se mizează, desigur, pe receptivitatea și simțul gospodăresc al tuturor membrilor care alcătuiesc asociațiile de locatari, precum și pe contribuția concretă și efectivă a diferitelor organizații de cartier.

În ceea ce ne privește vom urmări și vom publica la timpul cuvenit rezultatele acestei acțiuni care, sîntem siguri, va avea ecou în rîndul tuturor locuitorilor din toate orașele țării.

VICTOR NIȚA ■

Tinăra energie

(Urmare din pag. 1)

multe ori, la cei mai în vîrstă, ascund nevoia de conservare biologică — pentru că și ea, această nevoie de conservare biologică, se cuvine luată în seamă — în sfîrșit, generozitatea, fireasca idee că și altul mai poate avea și dreptate și succes și poate ieși învingător, toate aceste calități care în stare de eficiență aparțin în mod deosebit vîrstelor tinere, se dovedesc favorabile comenzii și răspunderii, deciziei concrete. Am văzut și am cunoscut directori generali tineri, foarte tineri, conducînd centrale industriale, am văzut și cunoscut directori de uzine ultramoderne, profesori universitari la o vîrstă cînd alții abia se gîndesc să-și facă un rost în viață, redactori șefi de publicații, președinți de cooperative agricole, primari, prim-secretari de județ sau diplomați care, prin tinerețea lor explozivă și matură în aceeași vreme, s-au dovedit a fi cele mai inspirate soluții în cîmpul lor specific de manifestare. Este indiscutabilă nevoia de tinerețe a unei societăți care prin însuși destinul ei revoluționar aparține ideii de tinerețe a istoriei.

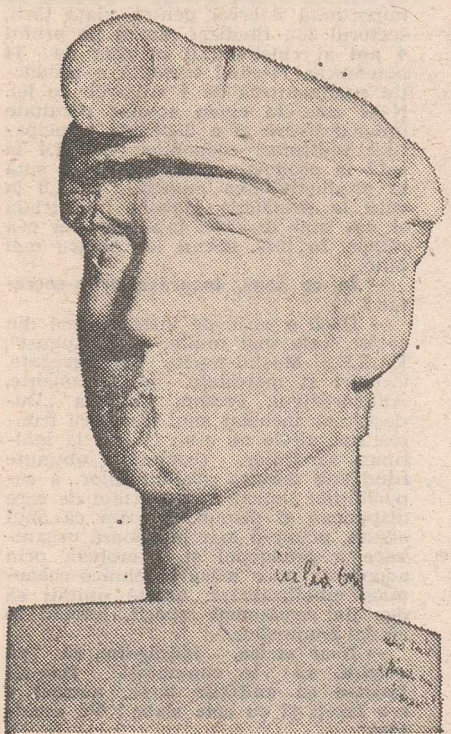
Iată de ce azi, în această rubrică, mi-am propus să vă descriu un om tînar care, la această oră, este primar de oraș și care mi se pare capabil să ofere argumentele unei „personalități de viitor” — cum se spune. Format ani de zile la școala U.T.C.-ului, acest bărbat tînar

care a împlinit cu severă maturitate treizeci și trei de ani, a fost nu prea de mult instalat primar la Drăgășani. Numele orașului e legat, cum bine se știe, de vestitele dealuri cu vii, însă azi cine își inchipuie că baza economică o constituie doar viile se înșală pentru că acest oraș, imortalizat de Gîb Mihăescu într-o imagine deplorabilă, tîrg de provincie prăfuit, sufocat de circiumi sordide și de ităria nefericită a proceselor lanț la o judecătorie care se făcuse vestită prin termenele de judecată fără sfîrșit, orașul acesta e, azi, dominat de ambiții industriale și de o viață civilizată care nu vrea să-și refuze nici o comoditate.

Vasile Suciu, primarul de azi, reprezintă el însuși noul temperament al orașului care s-a smuls din somnolența provincială și, lipsit de complexe, nu pregetă să-și privească viitorul de la înălțimea unor macarale turn. Merită să dai o fugă la Drăgășani și dacă un Muzeu local ar fi și el ambițios, oferindu-ne fototeca vechiului oraș, prin contrast cu ce au fost Drăgășanii, vei putea înțelege cît de rapid este ritmul dezvoltării noastre. Dar să stai de vorbă cu un om tînar cum este Suciu și să-l ascuți cu cîtă preocupare vorbește despre viitorul miinii de lucru la Drăgășani și despre starea de fapt a locurilor de muncă pentru femei, despre faptul că „mîi mai trebuie neapărat cel puțin o fabrică”, față de rapiditatea dezvoltării orașului, despre convingerea că „la construcții ne mobilizăm

noi, important este să punem ordine și aici, fiindcă nici de construit nu se poate construi numai să vezi blocurile cum se ridică, fiindcă azi, la noi, un bloc nu mai e o problemă”, despre, „trebuie acordat pentru lumea asta care muncește și sînt pregătit, în primăvară facem o bază de agrement europeană pe malul Oltului, am luat toate măsurile, ne pregătim și pentru un amfiteatru, baza sportivă e în ochii noștri, ea să nu mai vorbească de fotbal, fiindcă trebuie să intrăm în „B”. Pe urmă, să dea ea, primăvara, pentru că încep plantările, asfaltările nu se întrerup, mai e chestiunea circulației, avem plan mare, nu ne putem plînge de muncă încă, ea să muncești bine, trebuie să trăiești bine. Și un oraș e obligatoriu să te faci să trăiești bine. Pentru că, zice el, socialismul înseamnă să trăiești bine”.

Nu vreau să lungesc vorba, însă acest Suciu e un bărbat care îți dă sentimentul că viitorul e o chestiune sigură și că s-a încetățenit bine, la noi, morala cuvîntului dat și respectat. E bine de societatea care a știut și care știe să-și crească astfel de tineri, pentru că atunci cînd se pune problema alegerii, ea, alegerea, poate fi făcută cu liniște, cu încredere, cu convingerea că exercitarea opțiunii este serioasă. Repet, numai de noi depinde să avem, în orice domeniu, reprezentanții pe care îi merităm. La Drăgășani un om tînar face elocventă prezența și nevoia energiei tinere, a personalității tinere.

În apărarea moștenirii Ranetescu

„Flacăra” a publicat, cu începere din anul trecut, câteva materiale privilegiate la acțiunea serului dr. Dimitrie Ranetescu asupra unor bolnavi de cancer, ca și puncte de vedere despre felul în care se desfășoară experimentul organizat de Ministerul Sănătății în vederea obținerii unor concluzii edificatoare: este sau nu eficace acest ser?

După apariția articolului din numărul 1 pe acest an, al „Flăcării”, referitor la modul necorespunzător în care se desfășoară experimentul cu serul dr. D. Ranetescu, iată că o serie de oameni interesați și implicați în testarea produsului, s-au declarat dispuși să răspundă întrebărilor noastre. Tuturor le mulțumim (și celor ale căror opinii văd astăzi lumina

tiparului, cit și celorlalți ce se vor exprima într-un alt număr al revistei „Flacăra”), pentru atitudinea lor de responsabilitate civică și profesională, pe care o atestă participarea la o discuție publică atât de gravă, mai ales în condițiile în care unele aspecte nase dubii în ceea ce privește acuratețea experimentului iar unele persoane, mai mult sau mai puțin implicate în examinarea științifică a unei idei, se arată a pune mai multă râvnă în a semăna, anticipat, indoiala decât în aflarea adevărului.

Fie ca buna-credință a primilor oameni care se avintă în lămurirea problemelor ridicate de apariția (de fapt, reapariția!) serului dr. Dimitrie Ranetescu să fie de bun augur!

„Trebuie să ne ferim de concluzii pripite și nedrepte”

La Policlinica „Batiște” își are sediul serviciul oncologic al sectorului 1 al Capitalei, condus de medicul primar Radu Bileu, care ne primește cu bunăvoință și ne arată, în continuare, aceeași sollicitudine chiar și după ce află că subiectul convorbirii va fi serul dr. Ranetescu (mențiunea nu se pare importantă, deoarece cititorii fideli ai revistei „Flacăra” își amintesc, desigur, modul în care a reacționat un alt doctor, A. Ciorăscu, de la Spitalul clinic „Coltea” în împrejurări similare).

— Începutul experimentului cu serul dr. Ranetescu, la noi, s-a făcut destul de rapid, după încheierea protocolului dintre Ministerul Sănătății și autor. Era pe la sfârșitul lui iulie, anul trecut. Cu excepția unei scurte perioade, de o săptămână, în tot acest răstimp am primit, cu regularitate, serul prin Spitalul „Coltea”, care îl distribuie pentru toate unitățile bucu-reștene.

— Ce reprezintă cancerul în „fișa de sănătate” a sectorului 1?

— Cam a 3-a cauză a deceselor. Proportional cu restul orașului, se poate considera că tributul plătit cancerului este de 22 de procente, din totalul pierderilor umane. Anul trecut, am înregistrat o scădere a numărului de bolnavi față de anii trecuți. Se știe că o treime din suferinzi de cancer mor în primul an al bolii. Aici urmează tratamente cu ser dr. Ranetescu 30 de pacienți

— Injecțiile se fac la dumneavoastră sau acasă la bolnavi?

— Unii preferă să le facă în policlinică. Alții îl iau acasă. Sigur, noi îi urmărim și pe aceștia, în sensul că avem, iată, un registru precis cu datele pacienților și perioadele în care au solicitat serul. Între timp, vedeți, unii au decedat. Chiar după primele injecții. Desigur, ar fi absurd să spună cineva că fatalul sfârșit s-a datorat serului... Pacienții care apelează la ser sunt cei mai loviți de boală și care n-au putut fi recuperați prin nici o altă metodă, din cele cunoscute. Așa că trebuie să ne ferim de concluzii pripite și nedrepte. Avem bolnavi care au ajuns la cea de a 5-a și chiar a 6-a serie de injecții.

— Cum credeți că ar fi mai bine să se desfășoare experimentul?

— Printr-o supraveghere medicală permanentă și competentă. Din păcate, de câțiva ani, s-a desființat sistemul de tratament la domiciliu, care — în cazul nostru, ca și în altele unde se aplică morfina — ar trebui efectuate numai de către medici sau surori. Așa, nici nu știm dacă unii își administrează serul și nu putem ști nici dacă le-a folosit sau nu. Sunt de părere că protocolul inițial, privind experimentul Ranetescu, ar trebui, revăzut, amănunțit și egalizat pentru toți bolnavii. Una este dacă un doctor măsoară o adenopatie și o urmărește pe parcursul tratamentului și alta dacă o face un membru al familiei pacientului. Cei care au stabilit cum să se desfășoare experimentul se dovedesc suprapruđenți, alina vreme cit există tratamente „clasice” care și-au probat eficacitatea. Actuala situație mi se pare un compromis care mă implică prin felul în care sînt constrînși să procedez. Dar, ținînd seamă că serul dr. Ranetescu a fost acceptat de Ministerul Sănătății și că, prin urmare, nu este toxic, eu îl aplic și în paralel cu citostaticele.

— Cum apreciați prevederea prin care bolnavii sînt obligați să semneze o cerere în care „mărturisesc” că apelează la ser pe propria lor răspundere?

— Ca pe o lovitură de măciucă dată în moalele capului. Și această prevedere se explică tot prin suprapruđența despre care am vorbit.

— Puteți face unele aprecieri privind eficacitatea serului?

— După cele 6 luni, de cînd îl aplicăm, ar fi prematur. Observațiile mele sînt, deocamdată, mai mult negative, pentru că starea în care ajung bolnavii aici și solicită serul (condițiile aceluiași experiment stabilesc cine-l poate primi) este faza metastazelor. Dar, cu prudența necesară și fără a greși pot să afirm că am înregistrat ameliorări în acele cazuri în care serul a mers în paralel cu unul din tratamentele clasice. Iată, o pacientă de 83 de ani, care se află la a 5-a serie de ser dr. Ranetescu. Vine cu regularitate la noi și o tratăm. I s-a administrat un tratament cu citostatice și acum cu ser dr. Ranetescu. O vedeți cum se comportă. Eu zic: bine, mai

ales că poate face efortul de a veni, pe o astfel de vreme, pînă aici. Afară așteaptă un om de 65 de ani, P.V. El a ajuns la a 7-a serie a serului. Suferă de un cancer al amigdalelor. Astfel de cazuri mai avem. Sigur, ca medic, aș fi foarte fericit să pot prescrie bolnavilor un medicament românesc în locul celor străine și nu din simplu patriotism ci pentru că, oricum, un astfel de produs ne-ar fi mai la îndemînă decât cele importate și l-am putea îmbunătăți, pe parcurs, prin observațiile noastre de care întreprinderea de medicamente poate ține seama. Un medicament străin trebuie să-l accepți așa cum îți vine.

„Ceea ce afirm se bazează pe ceea ce știu și pe cercetare și nu pe ce am auzit în tramvai”

— Tovarășe Gheorghe Ciuștea, în calitatea dumneavoastră de chimist specializat în substanțe anticanceroase și de cercetător activînd în cadrul Institutului oncologic, vă rog să faceți câteva aprecieri asupra serului dr. Ranetescu, care nu vă este străin. Aștept de la dumneavoastră un punct de vedere afectiv ci unul susținut de date obiective.

Preparatul dr. Ranetescu supus, în prezent, unor testări asupra cărora nu vreau să mă pronunț, încă, este deosebit de cel cunoscut cu 20 de ani în urmă. Actualul preparat a fost îmbunătățit chiar de autorul său. Observațiile noastre atestă că substanțele incluse în preparat au fie o acțiune anticancer-oasă, fie că pot interveni în metabolismul acestei boli. Este adevărat însă că nu există în literatura de specialitate date care să înfățișeze acțiunea reunită a tuturor substanțelor aflate în soluția dr. Ranetescu. Așa ceva nu s-a făcut și era de așteptat ca omisiunea să fie anulată tocmai de către cercetarea românească, cea mai interesată, întrucît autorul preparatului a fost un român, dar și pentru considerentul că alte instituții de specialitate de peste hotare nu dețin medicamentul. Eu pot să vă fac scurte caracterizări ale modului de acțiune a fiecărei substanțe incluse în preparat. Una dintre componente este, sigur, antagonistul acidului fosforic (ionul fosfat), care — după cum se știe și se acceptă unanim — este, la rîndul lui, necesar în sinteza de acizi nucleici. S-a stabilit că nu-i posibilă apariția unei noi celule, fără consum de fosfor. Una dintre componente intră în locul acidului fosforic, ca antimetabolit, producînd perturbări care pot duce pînă la moartea celulei respective. În doze foarte mici, chiar dacă nu se realizează moartea acestei celule, oricum se obține o diminuare importantă a vitalității ei ca și a secrețiilor sale care sînt nocive pentru organismul sănătos. O altă componentă stă încă sub semnul controverselor științifice, unii considerînd-o cancerigenă, alții nu. Mai precis, substanța este apreciată ca stimulantă pentru tumori. Asta de către unii, precizez. Lucrări științifice arată că în celulele bătrîne, ca și în cele canceroase, există o concen-

trație mai mare de radicali liberi. Or, tocmai substanța criticată este cea folosită și în gerontologie, cu succes, în calitate de inhibitor al radicalilor liberi. Prin același mecanism, este de presupus, ca ea să desfășoare o acțiune sanogenă și în cazul celulelor canceroase. Altfel, nu știu de ce se îngăduie fabricarea, în continuare, a unui celebru medicament românesc, de reputație națională și mondială, al cărui punct de forță este tocmai cel înfățișat? Cel de al treilea component, adăugat de dr. Ranetescu, în ultimii ani de studiu este și el cunoscut în lumea specialiștilor ca aducînd un beneficiu capacității de apărare a organismului, față de neoplazii. Este absolut dovedit, pe sute de lucrări pe animal, dar și clinic, acest adevăr.

— Constat că ați remarcat virtuți bine fundamentate pentru fiecare dintre cele trei componente ale serului Ranetescu. Am reținut și poate că o vor face și alții, că ar fi necesară studierea acțiunii lor luate împreună, ceea ce nu se poate face decît aici, la noi, în România. Nu pentru a proceda după trista metodă a „oilor albe și negre”, ci pentru respect față de riguroasa științifică, vă rog să vă exprimați părerea și asupra șanșelor de îmbunătățire a serului.

— O primă observație, pe care o adresez posibililor epigoni ai dr. Ranetescu, este următoarea: autorul a conceput preparatul în cantități foarte mici, în raport cu dozele care ar fi, după părerea mea, necesare în scopul obținerii unui efect mai important, substanțial majorat. Deci, o primă „obiectivă” este următoarea: preparatul poate fi perfecționat, în primul rînd prin mărirea dozelor unora dintre componente. Această susceptibilitate de îmbunătățire a preparatului, în care cred cu seriozitate fundamentată pe criterii obiective, vine să răspundă acelor păreri potrivite cărora preparatul nu ar avea nici un fel de acțiune. Se aruncă prea ușor vorbe de genul: „Oamenii iau preparatul și mor. Deci, este total ineficient”. Declar că am văzut numeroase cazuri în care tumorile au involuat și dispărut chiar, după administrarea preparatului dr. Ranetescu. Am mai sesizat și alteceva, de altfel ca și dr. Ranetescu: aproape toți bolnavii simt anumite senzații, speciale la nivelul tumorii, după administrarea preparatului. Iată un alt argument în favoarea acțiunii preferențiale a acestuia, chiar la nivelul tumorii. Dr. Ranetescu sugerează, la un moment dat, folosirea preparatului său și pentru diagnosticarea maladiei canceroase. Aduag că reacția tumorii canceroase, la preparatul dr. Ranetescu, ar putea fi foarte bine confirmată și controlată termografic și termovideografic. Ținînd seama de faptul că am văzut multe cazuri de involuție a tumorilor, am convingerea că dacă produsul dr. Ranetescu ar fi administrat în perfuzie intraarterială, în aceleași doze ori în altele mărite, rezultatele favorabile s-ar înmulți deoarece substanțele active ar ajunge în cantități mai importante la locul luptei, iar observațiile medicilor ar deveni cu mult mai fidele, vizabil de virtuțile preparatului. Sint de părere, că — în asemenea

situații — ar beneficia, într-o măsură foarte importantă, cancerule de sin, foarte frecvente, și care răspund, după datele mele, la preparatul pus în discuție. Ceea ce afirm se bazează pe ceea ce știu și pe cercetare și nu pe ce am auzit în tramvai!

— Față de felul în care se desfășoară în prezent experimentul ați avea unele sugestii de făcut?

— Ținînd seama de complexitatea și gravitatea acestei boli aș sugera ca tratamentele cu preparatul dr. Ranetescu să fie făcute numai de către specialiști de înaltă calificare și, uneori, în urma unor consultări la care să ia parte mai mulți medici.

— Am constatat că numiți, ceea ce cu toții numim „ser”, preparat. De ce?

— Pentru că nu este un ser. El este un preparat farmaceutic, obținut din mai multe produse active dizolvate și nu extras dintr-un animal. Deci, nu poate fi „ser”. Serul este ceea ce rămîne din singe, după ce s-au extras globulele și fibrinogenul din el. Dar, în mod curent, i se poate spune și „ser”. Personal mă feresc de această denumire pentru a nu fi atacat ca incompetent, pentru un amănunt, cînd, de fapt, este vorba despre ceva foarte important.

— Declarațiile dumneavoastră s-ar putea să producă, în afara „reacțiilor” la care vă și așteptați, probabil, în mediul medical și altele, printre bolnavi. Cum credeți că ar trebui aceștia să interpreteze opiniile exprimate în coloanele noastre?

— Mă bucur că îmi puneți această întrebare. Mi se pare moral a-i avertiza pe bolnavi ca și pe membrii familiilor lor, să nu înțelegă greșit, unilateral, discuțiile iscate în lumea medicală, în legătură cu preparatul dr. Ranetescu sau și cu alte tentative de a învinge boala canceroasă. Consider, și acest punct de vedere explică participarea mea la dezbaterile inițiate de revista „Flacăra”, că astfel de confruntări de opinii trebuie să existe. Dacă ele nu sînt posibile la nivelul unor clinici, instituții și al altor instituții specializate, e foarte bine că presa le găzduiește și în-țreține. În fond, indiferent pe ce căi, adevărul trebuie să iasă la lumină. Asta nu înseamnă că recomand cuiva să întrerupă tratamentele începute și urmăriite de oncologi. Noi discutăm acum despre o problemă de perspectivă, aflată în stadiul ei cel mai activ, înțelegînd prin asta controversat, așa cum este și firesc ținînd seama de imensa răspundere pe care și-o asumă și cei care sprijină un medicament nou dar, mai ales zic eu, cei care-l condamnă fără argumente, susținuți doar de teamă, conservatorism, incapacitate de a înțelege noul sau din ipocrizie, pur și simplu. Susținînd că preparatul dr. Ranetescu este susceptibil de perfecționare, mă refer la situația în care el va fi unanim acceptat de lumea medicală. Altfel, nu se pot înregistra progrese. Mai direct spus: sint de părere că numai experimentul clinic, onest și bine susținut, ne poate duce la concluzii robuste. Spunînd „experiment clinic” mă gîndesc ca acest preparat, atît de exploziv, în planul discuțiilor; și atît de neglijat, în cel al experimentării sale corecte, să fie — măcar — inclus într-o schemă de polichimioterapie, fără a se urmări, deocamdată, aspectul exclusiv al acțiunii sale tîmăduitoare ci, în principal, gradul în care este capabil să ajute lupta generală și generoasă, cel puțin teoretic, a lumii științifice și medicale, îndreptată împotriva maladiei secolului: boala canceroasă.

EMANUEL VALERIU ■

Semnalăm

„Actul medical și exigențele ocrotirii sănătății” este titlul unui amplu interviu acordat de prof. dr. Eugen Proca, ministrul sănătății, ziarului „România liberă” și publicat în paginile acestuia din 29 și 30 ianuarie a.c. Sint evidențiate, în chip firesc, succesele dobîndite în ocrotirea sănătății, succese datorate eforturilor pe care statul nostru, în grija sa față de om, le face în această direcție și, în același timp, rîvnei pe care medicii, cadrele sanitare, profesorii și academicienii din domeniul respectiv o pun în slujba ocrotirii sănătății publice. Interviul la care ne referim nu are însă un caracter bilanțier, festivist; într-o manieră responsabilă, prîbind forța unei înalte conștiințe civice, el face o analiză profundă a aspectelor pe care le abordează, informînd opinia publică despre faptul că, pe lîngă realizări incontestabile în acest sector, al sănătății, există încă neajunsuri, unele chiar „cronice”, datorate în cea mai mare parte rutinei, ati-

tudinilor birocratice, nereceptivității la nou, manifestări resimțite, după opinia tovarășului ministru, chiar și în activitatea ministerului, a unor lucrători din aparatul acestuia. Analizînd astfel multiplele aspecte ale activității, căutînd și formulînd măsuri și soluții de înlăturare a lipsurilor, interviul se constituie într-o responsabilă meditație a unui om, medic și reputat specialist, pilduitoare, credem, pentru modul în care democrația noastră, în permanență adevîncire, supune, și e firesc să supună, controlului public activitatea din toate domeniile, inclusiv din cele pe care unii, din orgoliu profesional sau de altă natură, le-ar dori cit mai mult cu puțință doar apanajul unor specialiști. Referirile ample care se fac la neajunsurile existente încă în promovarea noului în medicină, măsurile gîndite, pe cale de a se aplica pe acest tărîm, dau speranța că, verificarea, aplicarea și generalizarea ideilor, metodele noi, se vor face cu mai mult spi-

rii revoluționar, într-un „cadru în care subiectivismul, tergiversarea sau chiar eventuala invidie medicală vor face loc probității, bunii intenții, decenței și obiectivității”. Poziția clară, categorică a omului de știință aflat la conducerea ministerului de resort, de a lupta împotriva acestor simțite bariere în calea noului, existente încă și în practica unui aparat care se intenționează întinerit, și întemeiat, desigur, pe convingerea că ele frînează cu adevărat desfășurarea firească și în ritmul dorit a revoluției în știință, în cazul de față în știința și practica medicală românească, va trezi, credem, un ecou larg și în rîndul celorlalți specialiști, al tuturor lucrătorilor din domeniul sănătății. O optică nouă față de nou e înția și hotărîtoarea condiție ca medicina românească să-și adauge noi și prestigioase merite în slujirea omului, în împlinirea misiunii sale. O astfel de optică degajă din remarcabilul interviu pe care l-am semnalat astfel și cititorilor noștri ca pe o adevărată probă de sănătate morală. Așteptăm cu încredere faptele.

Succes, profesore Felix!

Studentul de la Energetică anul IV este examinat la capitolul „Pornirea pompelor de alimentare dintr-o centrală electrică”. Problemă importantă a pregătirii viitorului inginer energetic. Incepe examenul.

— Din cele trei manevre preliminare pornirii electropompelor, și anume: deschiderea ventilului de aspirație, controlul vizual, deschiderea ventilului pentru răcirea lagărului pompei, care trebuie făcută cel dintâi?

Intrebare capitală, intrucît într-o centrală electrică simplă intervecție în ordinea unor manevre, altminteri perfect corecte, poate duce, în unele situații, la o catastrofă.

După ce dă răspunsul corect, studentul este chestionat cu privire la alte aspecte teoretice și practice legate de funcționarea centralei. La un moment dat, este întrerupt de examinator, care-i atrage atenția asupra unei greșeli:

— Dacă faci această manevră, după zece minute axul va fi distrus!

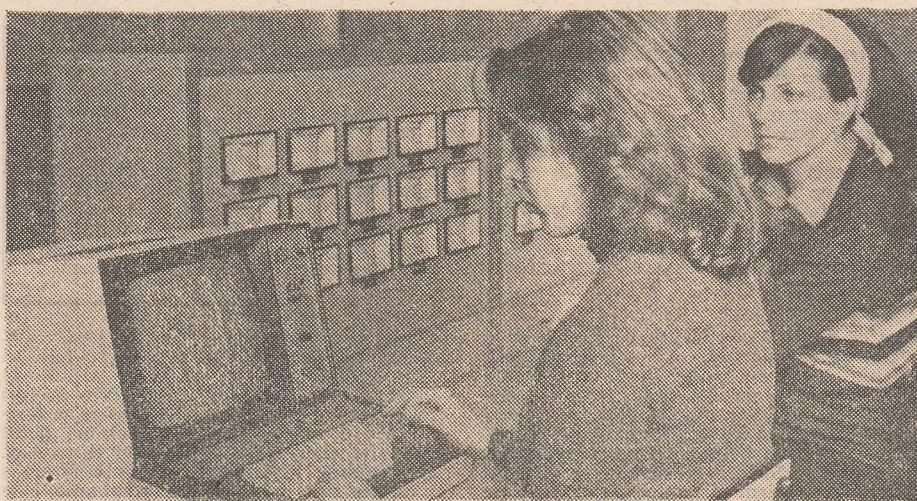
Și fiindcă a detectat aici un punct slab în pregătirea studentului, cadrul didactic revine asupra problemei, punind întrebări suplimentare, din alte unghiuri de vedere, pînă se convinge că totul a fost elucidat și însușit cum se cuvine. Gîndindu-se la imensa răspundere care apasă asupra lor, la gigantul industrial ce li s-au încredințat, la pericolul de avarii decurgînd din cea mai mică neatenție sau lipsă de pregătire, energeticienii obișnuie să spună: „În meseria noastră nu greșești decît o singură dată, a doua oară nu mai apuci.” Dar aci, la politehnică bucureșteană, eroarea apare, într-un sens, normală, fiindcă nimeni nu învață fără să greșească. Ceea ce nu justifică însă o îngăduință dăunătoare, o „bunătate” rău plasată din partea cadrului didactic, care — dacă studentul din față sa mai face un număr de greșeli peste limita admisă — constată cu regret:

— Sintetzi insuficient pregătit, întrerup testarea.

Data viitoare, să sperăm, studentul va fi mai sigur pe materie. Pentru moment, profesorul rămîne inflexibil. Numele său este Felix.

Studentul a fost examinat de calculatorul electronic Felix C-32, discuția desfășurîndu-se prin intermediul unui mic ecran (display) și al unor clapete. Pe display apăreau întrebările și alte informații ajutătoare, ca și lămuririle și „aprecierile” examinatorului, iar prin apăsarea clapetelor studentul își formula răspunsurile.

Ne aflăm în prezența unuia dintre cele mai îndrăznețe experimente didactice din țara noastră, cu caracter de originalitate pe plan mondial, după cum au subliniat o serie de prestigioși specialiști străini care au avut ocazia să-l vadă în acțiune. Nu este nicicum vorba de o simplă verificare a cunoștințelor prin mijloace mecanice sau electronice de testare — ceva cam în genul jocului „Întrebări și răspunsuri”, în care se aprinde un becuț cînd se răspunde corect la diverse întrebări de cultură generală, înscrise pe un cartonaș găurit — ci de o viziune innoitoare asupra învățămîntului. În adevăr, Institutul politehnic București în colaborare cu Institutul de proiectări pentru automatizări și

Institutul de cercetări pentru tehnica de calcul a conceput și realizat, pe baza brevetului românesc EDUCIB, un sistem pentru structurarea procesului de învățămînt, care valorifică facilitățile oferite de echipamentele moderne de tehnică de calcul și automatizare.

Brevetul aparține unui grup de specialiști condus de profesorul doctor inginer Mihai-Cristian Tocaci, de la Institutul de mine Petroșani, iar cu sprijinul Consiliului Național pentru Știință și Tehnologie s-a realizat prima aplicație de anvergură la Facultatea de energetică a politehnicii bucureștene. Profesorii doctor inginer Ioan Gheorghe Carabogdan și doctor inginer Mihai-Cristian Tocaci, șeful de lucrări doctor inginer Adrian Badea, tehnicianul Teodor Moraru, inginerul Alexandra Tatu și matematicianul Dan Dobrescu de la Institutul de proiectări pentru automatizări, inginerii Leonard Horobeț de la Institutul politehnic București și Dan Ciucășel de la Întreprinderea de montaj instalații de automatizare, au muncit intens timp de doi ani pentru a elabora concepte, programe, echipamente. EDUCIB a primit premiul I la Festivalul național „Cîntarea României”.

În afara testării cunoștințelor, calculatorului Felix C-32 — ne explică Adrian Badea — îi revin și alte însemnate „sarcini”.

● Urmărirea funcționării și conducerea

Citeva opinii

— Specialiști străini despre „EDUCIB” —

Cel mai impresionant model de dezvoltare tehnologică inginerescă.

Henri Henoton McKarl, profesor de economia energiei, Universitatea de stat din Alabama, S.U.A.

O excepțională realizare tehnică și pedagogică.

Jacques Ardoin, expert UNESCO, pre-

centralei electrice laborator care funcționează, în scop didactic, la Politehnică din București cu ajutorul cadrelor didactice și studenților, dar care, în același timp, are plan de producție, furnizează energie politehnicii, întreprinderii „Didactica” și chiar sistemului energetic național.

● Urmărirea funcționării și conducerea cu ajutorul calculatorului a unui laborator de instalații termice industriale. Aci se află surse de căldură și instalații consumatoare de căldură. Studenții stabilesc un anumit circuit și studiază comportarea în diferite regimuri reale, comenzile lor fiind transmise instalațiilor respective, privegheate de același Felix C-32. În momentul cînd studentul dă o comandă greșită, ea e semnalizată acustic și optic (într-un limbaj mai colorat, am putea spune că mașina face tărăboi, ceea ce nu e deloc pe placul celui care a greșit) și calculatorul refuză executarea, blocînd instalația. În acest caz, cadrul didactic care supraveghează activitatea practică a studenților din laborator prin televiziune cu circuit închis, radiotelefon și interfon, trebuie să dea în mod expres permisiunea de continuare a operațiilor.

● În sala de învățămînt programat sînt montate monitoare de televiziune, inclusiv unul color, și 9 display-uri, grație cărora cadrele didactice și studenții, de la masa lor de lucru, conversează în mod individual cu calculatorul, apelînd la banca sa

ședintele Societății naționale franceze de științe sociale și aplicate, directorul Institutului de socio-psihologie administrativă.

Laboratorul se află la nivel mondial. Meisel Janos, rectorul Universității din Budapesta.

O eficientă metodă de învățămînt, din care rezultă un inginer mai bine pregătit.

Derek King, Universitatea din Leeds, Marea Britanie.

Cel mai eficient laborator de învățămînt pe care l-am vizitat vreodată.

Teuvo Aura, primarul orașului Helsinki

de date. Ei pot cere, prin simplă apăsare de buton, să li se „afișeze” pe ecran formule, scheme, definiții, diverse noțiuni din cursurile predate anterior.

Iată, așadar, că pe multiple planuri calculatorul acordă o asistență directă și eficientă în procesul de învățămînt.

— Tovarășe profesor Carabogdan, ați fost animatorul aplicării sistemului EDUCIB la Facultatea de energetică, în cadrul Laboratorului de instalații termice industriale și învățămînt programat. Care sînt implicațiile?

— Noi am contribuit la materializarea unei idei foarte generale și cu vaste aplicații. Dacă s-ar elabora programele necesare, sistemul ar putea fi folosit în orice sector de învățămînt, indiferent de nivel. Să exemplificăm însă avantajele de esență prin experiența acumulată la catedra noastră, Centrale electrice și energetică industrială.

● Studentul poate lucra individual și independent de profesor, pregătindu-se cînd, cum și la orice oră din zi dorește, în problemele care-l interesează în mod deosebit, așezîndu-se la consola calculatorului. În memoria sa sînt immagazinate zece de cursuri, iar întrebările pe care le pune au fost cu grijă alese, acoperînd întreaga materie. Caracterul aleatoriu al unor întrebări, precum și tehnici speciale de programare fac imposibilă însușirea materiei pe bază de automatism intelectual. În plus, apelul oricînd posibil la calculator permite o pregătire permanentă, temeinică, eșalonată pe întreg anul, făcînd inutil iureșul dinaintea de examen, „toceala” din ultimele zile, însoțită, de regulă, de o tot atît de rapidă uitare.

● Familiarizarea de timpuriu cu calculatorul electronic, pe care o presupune instruirea cibernetică, însușă studentului, deci viitorului inginer, un plus de încredere în sistemele de automatizare pe care le va întîlni în industrie, în activitatea practică. Or, tocmai din această lipsă de încredere izvorăsc consecințe nedorite. Unii ingineri din producție, de formație mai veche, preferă uneori să decupleze instalațiile de automatizare și să facă „așa cum știu”, adică acționează manual. Nu generalizez, dar cunosc cazuri. Chiar și unele avarii au asemenea cauze.

● Prezența calculatorului în sala de învățămînt programat oferă studentului posibilitatea ca, printr-o apăsare de buton, să i se reamintească vechi formule sau pasaje din cursuri, facilitînd astfel înțelegerea problemelor noi abordate de profesor în ora respectivă. Astfel, se economisește din timpul lor atît de drămuț. Dacă nu vom face apel la metode moderne de învățămînt de tipul EDUCIB, nu vom putea face față avalanșei informațiilor științifice, caracteristice pentru acest sfîrșit de secol.

Iată doar cîteva argumente convingătoare în favoarea extinderii sistemului. Am fi bucuroși ca, prin intermediul revistei, să sprijinim și să popularizăm orice inițiativă în acest sens.

În chip de bună-ziua, pe ecranul prin care studentul „conversează” cu ordinatorul, apare salutul „Calculatorul Felix C-32 vă urează succes!” La acest succes pe care-l dorim al întregului învățămînt românesc modernizat, creatorii sistemului EDUCIB au adus o importantă contribuție, ajutîndu-ne să trecem, poate fără să ne dăm seama, pragul educației cibernetică.

LIONEL NIȚESCU ■

„În viitorul cincinal — spunea secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu — învățămîntul va trebui să asigure formarea profesională a unui număr de două milioane de persoane, din care 250 de mii tehnicieni, maștrii, inginerii și alte cadre de specialitate”. Cel care a zăbovit, în-deajuns, asupra acestui pasaj a înțeles, pe deplin, rolul important care-i revine școlii românești și nouă, slujitorilor ei.

Avem, așadar, o orientare clară, o bază materială corespunzătoare, dispunem de tot ce ne este necesar pentru a spori eficiența muncii noastre. Cu toate acestea, se întîmplă ca, pe alocuri, să fie acreditată ideea că, fiind asigurată promovarea, slăbește exigența școlii. Nimic mai greșit, nimic mai dăunător! Exigența școlii trebuie să sporească, volumul de muncă fiind cu atît mai mare cu cît nu va mai putea exista elev în situația să repete anul de învățămînt, în prima treaptă liceală.

Ce trebuie să facem în această situație, ce modalități noi avem de abordat pentru ca procesul instructiv-educativ să înregistreze un spor de calitate, la nivelul tuturor promovaților? Întrebarea a preocupat în mod serios colectivul corpului didactic al liceului nostru. Și, răspunsul, cel puțin în ceea ce ne privește pe noi, profesorii de matematică, a fost găsit: înființarea cite unui cerc de profil, la fiecare an de învățămînt. Dar, în timp ce la cercurile de matematici ale claselor a III-a și a IV-a sînt antrenați elevii cei mai talentați, cu calități vădite, cu aptitudini reale, în care autoselecția și-a spus cuvîntul, o problemă cu totul nouă sau, în orice caz, mai diferită se pune în cazul cercului de matematici organizat la nivelul anului întâi.

Un asemenea cerc, de inițiere în matematici, nu exista. Înființarea și orientarea acestuia spre o cît mai largă cuprindere a elevilor anului întâi s-a în-

pus, pe lîngă toate celelalte criterii, din necesitatea de a acorda o șansă egală tuturor cursanților, știut fiind faptul că absolvenții claselor a VIII-a sînt neomogeni ca pregătire și, pe de altă parte, supuși unui contact socant dat de diferența calitativ sporită a programei liceului, față de cea a școlii generale. Or, dacă sarcina școlii românești, în etapa actuală, este să asigure o pregătire unitară, în concordanță cu cerințele economiei naționale, astfel încît la

noastre obști socialiste. Așadar, deprinși să înțeleagă problemele de matematică, să caute și să urmărească adevărul matematic, elevii își cultivă o viziune clară, precisă, învățînd să-și conducă ei singuri procesul de autoinstruire, de autoexigență și de autodepășire. De regulă, orice manual pornește de la ideea că toți elevii știu sau înțeleg, în mod egal, abandonînd, în consecință, procedeul abecedarului de a prezenta, treptat, alfabetul. Cum nu putem pretinde

țiile supuse unor astfel de dezbateri și-au găsit rezolvările chiar în aceste cercuri, uneori mai rapid, alteori după căutări mai lungi. Un profesor comod ar putea spune: „Problema aleasă e prea grea. S-o lăsam pe altă dată”. În ce ne privește, o asemenea problemă o reluăm în dezbaterile cercului (aceasta are loc săptămînal), dar nu mai înainte ca îndrumătorul lui să fi sugerat materialul informativ ce trebuie studiat și suportul teoretic necesar elevilor, respectiv în ce manual, tratat sau culegere se găsește. Odată însușit suportul teoretic, deci în altă ședință, avansăm găsirea modalității de rezolvare, „haina” în care se „îmbracă” demonstrația. Dar, și în acest caz, profesorul nu predă, în accepția orei de clasă, ci îndrumă, intervenînd numai la nevoie în disputele elevilor stimulați, astfel, să se frămînte singuri, într-o conduită a competenței și a competiției, care îi așteaptă și în perspectiva anilor.

Experiența cercului nostru de inițiere în matematici a fost extinsă și, în prezent, iau parte la aceste cercuri și elevi ai altor licee din Constanța, grupați pe criterii de nivelul anului de studiu. Conducerea, pe clase, a cercurilor este asigurată la clasa a IX-a de profesorul Dumitru Tîfrea, la clasa a X-a de profesorul Ion Andrei și de autorul acestor rînduri, la clasa a XI-a de profesorul Stan Sava, iar la clasa a XII-a de profesorul Constantin Caragea. Acesta din urmă a avut marea satisfacție ca, la Olimpiada de matematici de la Londra, de anul trecut, să prezinte pe elevul Dragoș Chirică, cîștigătorul premiului II, fapt care ilustrează și el vitalitatea unei inițiative generalizate, acum, la Constanța.

Prof. LIWU IONESCU ■
Liceul „Mircea cel Bătrîn”
Constanța

Despre matematica cea grea și frumoasă

absolvire tinerii să se poată încadra, cu bune rezultate, într-o muncă socialmente utilă, trebuie să plecăm de la ideea că foarte mulți copii au suficiente posibilități intelectuale ca să înțeleagă problemele de matematică, cu toate aplicațiile ei în viață, în practica de fiecare zi. Ba, mai mult, semnatarul acestor rînduri este convins de propria lui experiență, de rezultatele de pînă acum ale elevilor săi, că inițierea în matematică constituie mijlocul sau calea de înțelegere și a celorlalte discipline școlare.

Contrar părerii de pînă acum, a acelui obiectivism „academic”, dezvoltarea gîndirii matematice, a logicii și a ordinii asigură, deopotrivă, puntea înțelegerii tuturor fenomenelor social-economice ale societății contemporane, a responsabilităților sporite care ne revin tuturor, membri egali ai marii

și nici n-ar fi bine s-o facem, să dispunem de manuale pentru cite categorii de elevi am avea în aceeași clasă, singura soluție este să folosim bine orele dedicate dezbaterilor din cercul de studii, unde temele sînt susținute, în totalitate, de elevi, de la pușin la mult, stîrnind gustul, consolidînd încrederea în forțele lor proprii, stimulînd, în ultimă instanță, capacitatea de înțelegere și de creație a acestor elevi.

Desigur, nu avem pretenția că cercul nostru, cerc de inițiere, cu porțile larg deschise pentru toți (deopotrivă pentru cei cu medii mici) să fi ajuns, de pe acum, să asigure o adevărată ucnicie pentru „meseria” de... savant! Dar, din experiența acumulată, putem afirma că elevii au reușit să stăpînească un limbaj matematic, să se apropie, cu tot mai mult curaj, atît de obiectul de studiu cît și de profesor. Exerci-

Pește în lacurile de acumulare!

● O idee mare în năvoadele opticii îngust-departamentale

Interlocutor ne este prof. univ. dr. DUMITRU BOGATU, șeful catedrei de tehnică piscicolă de la Facultatea de chimie alimentară din Galați. Pornim discuția de la articolele noastre sub marginalul „S.O.S. Delta Dunării”. Este de acord că trebuie mai multă grijă în modul cum amenajăm pescăriile în acest crezcut natural de resurse, și este de părere că aici se pot face multe lucruri valoroase privind piscicultura, dar mai este de acord și cu realitatea că nu exclusiv în deltă putem rezolva necesarul de pește pentru aprovizionarea populației țării. Și nici luind pământul pământului, pământul agricol fertil, pentru a-l transforma în heleșteie (cum s-a mai întâmplat în unele județe). Atunci unde, atunci cum să se crească atât pește încât piața să fie bine aprovizionată cu acest aliment proaspăt, pe parcursul întregului an și nu doar într-un sezon care ține cam din august și până prin decembrie? Ce spune cercetarea în domeniu?

— Răspundem că se poate rezolva problema. Dealtfel, în cincinalul viitor piscicultura din țara noastră va beneficia de circa 6 miliarde de lei investiții. Avem rezerve, fără să vitregim agricultura cu un metru pătrat de teren, ba dimpotrivă, în perspectivă, să-i redăm o serie de suprafețe pentru cultură. Aceste rezerve sînt: lacurile de acumulare și terenurile sărăturoase.

— Cit totalizează luciul de apă al lacurilor de acumulare unde se pot amenaja baze piscicole?

— Nu pot să vă spun exact, pe din-afară, cifra, avem un studiu în acest sens, în orice caz sînt cîteva zeci de mii de hectare, dar pot să v-o spun foarte precis pe cea a terenurilor sărăturoase. Sînt la ora actuală în țară circa 300 000 ha. Care nu produc nimic sau foarte slab, nejustificînd și neacoperînd cheltuielile pentru cultivarea lor.

— Există, la ora actuală, lacuri de acumulare în care se crește pește?

— Da și nu, imediat am să vă explic. Există un program național de cercetare și aplicare în producție a rezultatelor cercetării privind valorificarea pentru piscicultură a tuturor acestor întinderi de apă, indiferent că sînt hidroenergetice sau pentru irigații, program coordonat de către C.N.S.T., fiind vorba de a avea baze foarte științifice și ca atare să fie de la început, rentabile. Facultății noastre îi revin lacurile din Dolj, Vilcea, Ialomița, Vaslui, Suceava, Botosani. Am efectuat studiile preliminare care ne-au condus la concluziile că începînd din 1980 s-ar putea obține, în toate județele, un spor de circa 2 500 tone pe an. În prezent se obțin 1 500 tone în exploatare extensivă în lacurile din zona colinară și de șes. Este

cu totul insuficient și nu ne facem iluzii că vom obține mai mult, cu toate aceste studii și cu toate cercetările noastre privind asigurarea puietului de reproducere, și a metodelor pentru culturi intensive, pe tipuri de lacuri, condiții meteorologice din zonă, pe specii de pești...

— Și de ce? Ați accentuat faptul că există un program național, că se vor aloca investiții!

— Eu vă spun ce se întâmplă acum. Avem greutăți și piedici mari în fața acestei idei mari. Există un deziderat mai vechi al pisciculturilor, exprimat și argumentat științific, cu calcule economice de eficiență, ca lacurile de acumulare să fie pregătite încă din proiectare și apoi în execuție pentru a deveni și exploatare piscicole. E vorba de pregătirea fundului lacului. Cum să crești pește și să-l pescuiești, cînd pe fundul apei se află mormane de moloz și chiar case întregi, pomi, roci, gunoaie...?! Sînt investiții pierdute — munca unor oameni, puietul pentru reproducere, concentratele și furajele pentru hrană... S-a discutat mult cu ministerele — Ministerul Energiei Electrice, Departamentul Imbunătățirilor funciare din Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, iață chiar și ministerul nostru, — beneficiare ale obiectivelor respective, cu proiectantul, dar nu s-a ajuns încă la o concluzie fermă, la un protocol care să aibă caracter de sarcină de serviciu. Personal nu înțeleg asemenea situație, nu e vorba tot de interesele

țării, ale economiei naționale? De ce să nu valorificăm la maximum și plurivalent o investiție? Nu tot cu fonduri din bugetul țării s-a făcut? Pentru a obține anumite economii la costurile construcției nu se curăță fundurile lacurilor, sînt inundate în bună parte fără să se curețe, cu multe resturi, aproape așa cum au fost.

— Din păcate mai întîlnim asemenea situații, asemenea opticii la unele cadre cu funcții de comandă de a urmări interesele imediate ale instituției pe care o reprezintă și nu vor să privească peste funcția pe care o dețin, deși tocmai aceasta i-ar obliga să vadă și să acționeze în interesul general, să ia în calcul toate avantajele pentru economia națională. Să sperăm că o asemenea stare de lucruri, privind problema în discuție se va schimba la intervenția C.N.S.T. Vorbeați mai sus de piedici, mai sînt și altele?

— Să vă spunem cît pește se pierde, neajungînd în consumul populației, din lipsa de receptivitate de a se prevedea instalațiilor hidroenergetice sau de irigații niste sisteme simple, deloc costisitoare, pentru a opri absorbția peștelui?! Se pierde foarte mult și mai ales puietul provocînd daune chiar și instalațiilor respective, se infundă canalele, stațiile de pompare... Cei ce exploatează sistemele de irigații sau hidroenergetice nu acceptă pur și simplu să monteze niste grătare, înțelegeți, niste simple grătare care să oprească acest exod și moartea peștilor prin tot felul de canale, tuburi, căi de fugă... Replica este: „Lasă-mă, domnule, în pace, eu n-am plan de pește!”

— Și de la acest răspuns, într-adevăr absurd, nu v-a venit și soluția?

— Să li se fixeze plan de pește, să realizeze o cantitate anume în funcție de luciul de apă pe care îl exploatează! Dar nu hotărîm noi, cercetarea, acest lucru. Ar fi poate bine așa. Poate că ar putea rezolva problema consiliile populare județene, ar putea da și o decizie în acest sens. Noi ne-am propus pentru 1980 ca, pe lângă stabilirea bazei trofice în vederea populării cu specii bine adaptate la condițiile fiecărei zone a țării, să re-

zolvăm totuși și această problemă a evadării, altfel cheltuiim și ne zbatem în zadar. De asemenea, ne-am propus să rezolvăm și pescuitul mecanizat în asemenea ape. Avem deja o serie de utilaje puse la punct, urmează să începem experimentările. În același context, am deschis și o direcție nouă de cercetare — privind algele albastre. În bazine se dezvoltă, la un moment dat, acest tip de algă ce emană niste substanțe toxice foarte poluante pentru apă, constituind un serios pericol pentru pești. Intenționăm să începem a produce culturi în laboratoarele noastre și să le studiem. Ne mai gîndim să demarăm experimentările și privind folosirea energiei eoliene pentru stațiile de pompare care alimentează cu apă proaspătă heleșteiele. Ar însemna o economie substanțială de energie clasică. De regulă, în jurul unui luciul de apă se formează curenți de aer, așa că sperăm să avem rezultate bune în acest sens. Cînd vom avea baza noastră de producție, a facultății — am primit o suprafață între comunele Movileni și Serdarii — cercetările vor îmbrăca și multe alte aspecte.

— De pildă?

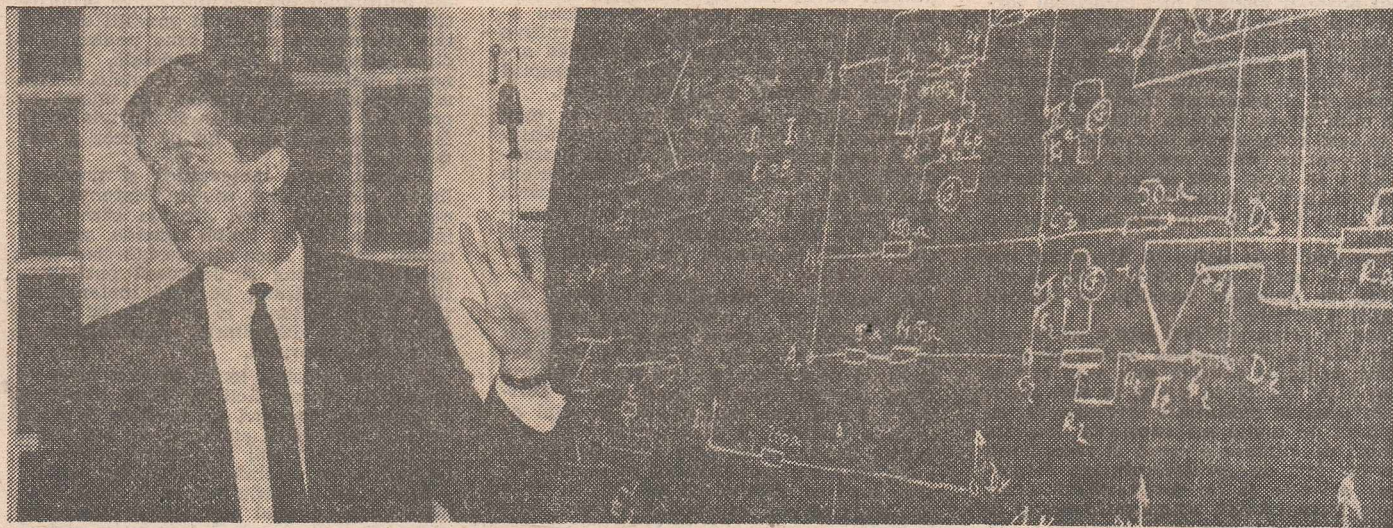
— De pildă, mai avem în gînd să utilizăm apa caldă industrială din bazinele de răcire ale Combinatului siderurgic, pentru amenajări piscicole. În asemenea amenajări am putea obține două producții pe an, creșteri superintensive, cu o densitate foarte mare la hectar.

— Ni se pare o idee extraordinară, posibilă a fi extinsă și în alte zone și pe lângă alte platforme industriale ale țării (unde se pretează, bineînțeles). Ce v-ar trebui pentru mai rapida ei materializare?

— Mai multe lucruri, dar în primul rînd colaborarea combinatului, înțelegere, receptivitate și sprijin din partea conducerii acestuia. Și, de bună seamă, să avem, să găsim un beneficiar al cercetării, altfel n-avem fonduri cu ce s-o întreprindem.

— Am lansat și noi S.O.S.-ul dumneavoastră. Vom reveni să ne interesăm despre destinele acestei idei.

CICI IORDACHE ■

S-ar putea naște, desigur, următoarea întrebare: de ce acest dialog, la Liceul „I.L. Caragiale” din Ploiești? Din o mie un răspunsuri să alegem doar cîteva. Anul trecut, prezentîndu-se la examenele de admitere în învățămîntul superior, absolvenții liceului au promovat aceste dificile examene în proporție de 94,88 la sută, cei mai mulți dintre ei situiindu-se între primii 10 clasafii. Un alt argument: an de an, în cadrul Olimpiadelor școlare, elevii Liceului „I.L. Caragiale” se situează pe locuri fruntașe, confirmînd o tradiție ce s-a transformat în obișnuință.

Revenind la obiectul dialogului avut cu cei cîțiva elevi ai claselor a X-a, precizăm că acesta nu putea începe altfel decît prin următoarea întrebare: cît de grea, cît de dificilă este matematica pe care o învățați? Răspunsul cel mai exact ni s-a părut a fi cel oferit de eleva Tatiana State: Matematica, înainte de a fi grea, este frumoasă. Acest răspuns venea din partea unei eleve care, anul trecut, în clasa a IX-a fiind, împreună cu colega ei, Doina Stoian, sustinea în cadrul sesiunii Societății științifice „Spiru Haret”, un referat cu titlul „Metode de rezolvare a ecuațiilor diofantice”. Să precizăm că Societatea științifică „Spiru Haret” este una din cele patru societăți ale elevilor Liceului „I.L. Caragiale”. Pentru o cit mai deplină edificare în legătură cu pasiunea acestor elevi față de matematică și fizică să mai transcriu cîteva titluri de referate sustinute la cea de-a XII-a sesiune: „Inegalități remarcabile în R și aplicații” (Dorin Bădoiu, clasa a X-a A), „Aplicațiile calculului vectorial în geometria plană și în spațiu” (Costin Nicolae și Camelia Manolescu, clasa a X-a B), „Aplicații ale logicii binare la circuite cu contacte bi-pozitionale” (Mihai Belcea, clasa a X-a D). Numitorul comun al acestor titluri nu poate fi altul decît răspunsul elevei Tatiana State: Matematica, înainte de a fi grea, este frumoasă.

L-am abordat în continuare pe directorul liceului, profesorul Mihail

Marin, al cărui punct de vedere l-am notat în întregime: „Rezultatele liceului nostru, obținute în pregătirea elevilor la științele fundamentale, adică matematica, fizica, biologia și chimia, sînt cunoscute și ele demonstrează că dispunem de un colectiv capabil să continue tradiția remarcabilă a liceului. Chiar dacă în ultima vreme manualele la aceste materii s-au schimbat, unele fiind pur și simplu dificile, profesorii noștri, în cadrul co-

deci, față în față cu profesorii de matematică și fizică.

Mai puțin dornici să comenteze succesele elevilor lor, interlocuții au atacat frontal problema cîtorva manuale.

— M-aș referi, avea să ne declare profesorul Robert Kovacs, în mod concret la manualul de fizică pentru clasa a IX-a, un manual de 307 pagini, care concentrează în mod exhaustiv un prea mare volum de cunoștințe, multe dintre ele fiind prea abstract prezentate. Pen-

Manualele sînt — și trebuie să fie — înainte de toate, pentru elevi!

tru înțelegerea unor astfel de cunoștințe, elevul are nevoie de o fundamentare matematică. Iată, concret, capitolul numit „Rotația solidului”. Fundamentarea matematică a acestui capitol elevul o primește mult mai tîrziu, respectiv în trimestrul trei cînd i se predă la matematică calculul diferențial și integral.

— Sau, ca să dăm, un alt exemplu, avea să intervină profesorul Tudor Pătrașcu, capitolele de cinematică și dinamică aveau nevoie, pentru a fi înțelese, de noțiuni de trigonometrie și funcții de gradul 2. Ei bine, capitolele de fizică au fost predate în octombrie, iar noțiunile matematice, abia acum, în ianuarie-februarie. Este, orice s-ar spune, o necorelare în fața căreia profesorul este dezarmat, iar elevul învață un lucru pe care nu-l poate înțelege decît mult mai tîrziu.

— În aceeași ordine de idei, avea să intervină profesoara Aurelia Solomon, aș atrage atenția asupra unei deficiențe

a manualului de clasa a X-a în care nu sînt specificate problemele obligatorii și cele facultative, așa cum s-a procedat la toate celelalte manuale. O altă chestiune care se cuvine a fi cunoscută de autorii de manuale este cea a relației manual-profesor. Actualele manuale sînt de neînțeles fără profesor. Da, a crescut rolul profesorului, noi ne străduim să explicăm în amănunțime aceste manuale mult prea abstracte, dar, într-o astfel de situație, se mai poate pune problema învățămîntului fără frecvență? Nu, categoric nu. Un manual este bun atunci cînd, cu un volum de muncă imens, poate fi descifrat și fără ajutorul profesorului.

— Mă alătur spuselor colegei mele, avea să intervină profesorul Tiberiu Szabo, și, cu o experiență de numai 23 de ani în învățămînt, declar în spirit constructiv că manualele clasei a X-a, clasă de învățămînt general, și e bine să nu uităm acest mic amănunt, sînt foarte dificile și conțin unele inadvergente, ca să le zic așa. Complexitatea materiei conținută în aceste manuale, cele mai multe elaborate nu de către noi, profesorii învățămîntului liceal, ci de cadre universitare, este mult prea dificilă pentru un elev al învățămîntului general. Fiind prea complexă, elevul care nu manifestă un prea mare interes pentru matematică, se simte inhibat față de ceilalți elevi, pasionați.

— Sînt convinsă, a ținut să punteze profesoara Maria Tănăsescu, că multe din astfel de probleme vor fi dezbătute și analizate în lucrările pe secțiuni ale viitorului Congres al învățămîntului. În ceea ce privește succesele elevilor noștri, ele au fost obținute cu toate aceste greutăți și meritul revine atît elevilor, precum și profesorilor lor care nu și dezarmat în fața greutăților, dar și tradiției pe care liceul nostru o are, tradiție care ne-a obligat, iar noi îndrăznim să spunem că, iață, am respectat-o.

VICTOR NIȚĂ ■

Puncte de vedere

Literatura română în procesul de instruire și educare a tineretului școlar

Studiul literaturii, al gramaticii și al lexicului sau — în termenii tradiționalei școli naționale — studiul limbii române, pur și simplu, a constituit, constituie și va constitui obiectivul central al școlii de 10 ani și, în viitor, al școlii generalizate la 12 ani, pentru că în procesul instructiv-educativ el are ponderea formativă cea mai mare.

Este mai mult decât evident — după părerea noastră — că umanismul socialist cu trăsăturile specifice societății românești nu se poate transmite generațiilor tinere dacă nu le facem să pătrundă în geniul limbii române, dacă ele nu se deprind să gândească în spiritul limbii naționale și nu asociază în mod conștient evoluția ideilor și sentimentelor din literatură cu expresia acestor idei și sentimente.

Nici o altă disciplină de învățămînt nu dispune de mijloacele și posibilitățile de a atinge un asemenea nivel formativ. Singur istoria poporului se apropie de el, dar și ea își fructifică adevăratele valori educative tot prin intermediul limbii naționale. Dacă n-ar fi decât faptul că pentru înțelegerea sensului profund al gândirii marilor figuri istorice ale poporului român trebuie să se recurgă la explicarea felului lor de a se exprima în raport cu momentul în care și-au formulat dorințele și au deschis perspectivele de dezvoltare a României și ar fi de ajuns să se înțeleagă de ce limba națională este singurul instrument prin care și istoria pune în mișcare capacitatea ei educativă.

Nu poate fi neglijat nici caracterul formativ al disciplinelor tehnico-științifice. În lumea actuală, nimănui nu-i este îngăduit să nu țină seama de atracția exercitată asupra tineretului de uluitoarele descoperiri și tehnologii moderne, cu atât mai mult cu cât, pornită printr-o politică de intensă consecvență pe drumul pătrunderii în cercul țărilor dezvoltate, România va intra în acest cerc înărită de contribuția efectivă a tinerilor care sînt acum copii între 6—16 ani în școala pe care o slujim.

Profesorului de limba (și literatura) română i se cere așadar să facă din ei generații de umaniști socialisti ai tehnicii și științei actuale.

Ceea ce propunem aici este o schimbare profundă. Ea nu privește numai pe profesorii de limba română care s-au format acum 10,20 sau 25 de ani și se află astăzi la respectabila maturitate profesională, cu rezultate de multe ori excelente datorate tehnicii de minuire a clasei și respectului tinerilor față de „profesorul” lor. Schimbarea privește și pe profesorii mai tineri și are, incontestabil, ecouri puternice și în învățămîntul superior.

În școala noastră de astăzi există o contradicție foarte puternică între modul în care elevii își formează limbajul necesar cunoștințelor lor tehnico-științifice și felul în care descriu opera literară și o seamă de concepte din cultura spirituală. Contradicția, de cele mai multe ori neobservată de profesorii de limba română, rezidă în aceea că, pentru denumirea diverselor aparate, fenomene fizice, chimice etc., profesorii de specialitate pot ilustra în mod concret obiectul sau fenomenul denumit, în timp ce pentru conceptele din cultura spirituală această posibilitate sau nu există, sau nu este folosită în mod adecvat. De aceea termenul sau termenii care denumesc aparatele văzute sau utilizate și fenomenele ilustrate în atelier sau în laborator se imprimă cu mai multă forță în mintea elevilor decât aceia referitori la relațiile spirituale.

Dezavantajul profesorului de limba română, căruia i se reproșează adesea inexactitatea vocabularului elevilor săi, constă în faptul că, în cadrul disciplinei sale, el dispune de foarte puține mijloace intuitive de fixare certă a cuvintelor noi. Tehnica audio-vizuală, utilizată de multe ori cu înduioșătoare bunăvoință, de exemplu spre a proiecta pe un ecran luminos versuri care ar putea prea bine să fie scrise pe tablă, ca și scrierea lor cu cretă colorată, sînt paleative în comparație cu eficacitatea contactului direct al elevului cu obiectele tehnice de care este interesat, chiar dacă nu se va dedica profesiei sugerate de asemenea obiecte.

În această situație, singura cale la care profesorul de limba română poate recurge cu folos ni se pare analogia inteligentă, asocierea termenilor din domeniul tehnico-științific cu ceea ce se cere la disciplina lui, firește în ritmul și cu măsura care se cuvin, cu precizarea valorilor semantice, a modului în care este format un termen ș.a.m.d., de la caz la caz.

Este necesară însă o foarte bună cunoaștere a termenilor de specialitate luați ca punct de plecare pentru asemenea asocieri, riscul erorilor, cu tot ce reprezintă el din punct de vedere pedagogic, fiind adesea foarte mare.

Pătrunderea în opera literară printr-un instrument adecvat de interpretare presupune și implică o bună deprindere a variantelor uzului literar al limbii, căci,

după cum am văzut, elevul are nevoie, potrivit cu vîrsta și temele literare studiate, de cunoașterea limbajului operei, care reprezintă o variantă a uzului literar, și de un limbaj al său, propriu, de abordare a analizei.

În acest scop, el învață de la profesor nu numai cuvinte, ci și regulile de asamblare a acestora în enunțuri, adică o gramatică.

Dintr-un vechi obicei, și astăzi depășit, potrivit căruia între studiul regulilor de combinare a cuvintelor în enunțuri și prezența acelorași reguli în textele literare se mențin sau se introduc două mari obstacole: analitismul și terminologia.

Cel dintîi, analitismul, constă din fragmentarea textului literar în bucățele mai mari sau mai mici (fraze, propoziții, părți de propoziție, părți de cuvînt etc.) din care sensul întregului se pierde foarte repede, căci, cum prea bine se știe, orice analiză distruge întregul, iar în cazul textului literar desființează unitatea de sens.

Analiza gramaticală este în sine utilă. Ea face pe elev să priceapă o parte din mecanismul gramatical, îi pune în lumină regulile acestui mecanism ș.a.m.d., dar dacă devine un lucru pentru sine, dacă este folosită ca singurul mod de învățare a regulilor gramaticii și de preferință pe opere literare, ea închide drumul laturii creatoare a gramaticii: construirea de enunțuri. Or, mai multă însemnătate are pentru școala noastră actuală dezvoltarea capacității elevului de a construi enunțuri de diverse tipuri corespunzătoare variantelor uzului, pentru că în felul acesta el se deprinde treptat să-și cultive exprimarea și, depunînd o asemenea activitate, ajunge să-și precizeze și conceptul unității de limbaj a textului literar.

Dacă analitismul ar fi urmat în mod obligatoriu în procesul instructiv-educativ de o susținută operație de sinteză gramaticală, mai mult ca sigur că nu ne-am mai întîlni cu atîția elevi, uneori foarte bine pregătiți în domeniul analizei gramaticale, dar care întîmpină mari dificultăți cînd se află în situația de a redacta texte foarte simple.

Ar merita să discutăm în aceeași ordine de idei cit de educativ este sistemul, astăzi aproape unanim acceptat și adoptat în școlile noastre, de a opera analiza gramaticală exclusiv pe texte literare. După părerea noastră, unul aspect pozitiv: descifrarea mai ușoară în felul acesta a textului, îi corespunde unul negativ: împiedicarea prin inhibiție a elevului de a construi el însuși enunțuri, mai ales după ce observă că nu este în stare să atingă nivelul exprimării literare, date în text.

Între ceea ce gramatica modernă numește competența gramaticală, care nu este egală la toți vorbitorii unei limbi, iar, la elevi, ea este încă nedezvoltată, măcar în clasele mici, adică tocmai atunci cînd învață gramatică asiduu, și posibilitatea de a actualiza competența gramaticală, adică ceea ce se numește performanță (punerea în practică a schemei

gramaticale) este un mare decalaj. Va trebui așadar ca profesorul de limba română să întărească latura performativă (de execuție) și prin acest procedeu va dezvolta și competența gramaticală, ușurînd elevului pătrunderea inteligentă în opera literară.

Rezolvarea decalajului amintit prin „rezumarea” operei este o metodă în lipsită de importanță, mai cu seamă cînd în această rezumare își face loc și utilizarea cu dibăcie a unor părți din textul literar bine puse în valoare în enunțurile construite de elev. Cu toate acestea, procedeu de rezumare prezintă riscul pierderii valorilor literare ale textului. Ne întrebăm dacă nu este mult mai util ca operația de sinteză gramaticală să se facă prin construirea de enunțuri despre opera literară împreună cu rezumarea amintită.

Celălalt obstacol este terminologia. Din motive pe care nu este poate momentul să le discutăm acum, în predarea gramaticii în școală au pătruns, evident în limbajul profesorului, dar și al unor manuale, diverși termeni noi, mai mult ori mai puțin justificați. Ei au sedus pe unii profesori care au pierdut din vedere că, datorită acestei terminologii, accentul se deplasează de la studierea și deprinderea uzului de limbă română în variantele necesare bunei ei stăpîniri practice spre o descriere a schemei.

În consecință, atenția a fost îndreptată către forme și clasificări de slabă utilitate practică. Se pare chiar că exercițiile formalizante tind să ia locul celor care au rostul de a pune în valoare conținutul expresiei și — ceea ce este mai grav — se caută justificarea într-o analogie cu matematica modernă, atît de diferită de cea clasică învățată de noi înșine ca elevi.

Analogia nu trebuie să se facă însă prin terminologie, ci prin cercetarea deosebirii fundamentale între matematica de altădată și cea de astăzi, fiindcă terminologia adoptată astăzi în matematică ține de altă orientare a gândirii. Se spune — matematicienii subliniază foarte des și cu vădită satisfacție — că matematica modernă este o știință a calității, că ea solicită raționamentul, că, de exemplu, din momentul în care se vorbește despre proprietățile unei mulțimi și se urmăresc regulile de modificare, de însumare ș.a.m.d. ale mulțimilor prin recunoașterea proprietăților, pînă și cele patru operații aritmetice elementare capătă sens pentru gîndirea elevului și, fără îndoială, colegii noștri matematicieni au dreptate. Prin urmare, analogiile care se fac uneori cu predarea matematicii ar fi potrivit să se facă pe această cale, nu pe aceea a terminologiei.

Desigur, între matematică și predarea limbii române sînt multe diferențe, cea mai importantă fiind direcția către care îndreptăm studiul limbii române, aceea a uzului, ceea ce duce către asigurarea unei practici cotidiene și limitează posibilitățile de formalizare, pe cînd matematica, prin însăși rațiunea ei de a fi, își ridică edificiul prin dezvoltarea capacității de a formaliza a elevului.

Cu toate acestea, lecția pe care ne-o dă pedagogia matematicii moderne, aceea de a determina la elevi un mod de a gîndi, trebuie reținută și analizată de noi, chiar dacă matematicienii tind către o schemă, iar noi avem sarcină să asigurăm uzul.

Spre a nu se crede însă că în cazul limbii schema și uzul sînt într-o relație de disjuncție, este locul să reamintim aici că uzul nu există decît dacă are temei în schemă. Prin urmare, problema nu se pune: sau — sau, ci: și — și, dar cu obligația pentru noi ca profesorii de limba română de a îmbogăți schema sau competența gramaticală a elevului prin nemăsurate și fructuoase exerciții de uz.

Acad. ION COTEANU ■

Comoara

cea mai de preț

În Legea educației și învățămîntului, la articolul 4, se precizează că învățămîntul, de toate gradele, se desfășoară în limba română, „asigurîndu-se cunoașterea și studierea temeinică a limbii române”; la rîndul său, articolul 10, al aceleiași legi, arată că învățămîntul trebuie să asigure tineretului o temeinică pregătire în științele fundamentale: matematică, fizică, chimie, biologie, precum și însușirea concepției revoluționare despre lume, cunoașterea istoriei și a culturii patriei.

Punînd în legătură ideile desprinse din articolele de lege citate cu proiectele planurilor de învățămînt publicate spre dezbateri în „Tribuna școlii”, din 1 septembrie 1979, se pot trage cîteva concluzii. Literatura română, ca obiect de studiu, la toate treptele învățămîntului nostru, este nedespărțită de limba română, fapt întru totul îmbrăcurător. În învățămîntul preșcolar, în cel primar și gimnazial, ordinea firească, aș zice, a obiectelor de studiu începe cu limba și literatura română și continuă cu științele fundamentale: matematica, fizica, chimia, științele biologice. La licee, în funcție de profilul acestora, limba și literatura română sînt pe locul 6 la liceele industriale, pe locul 5 la liceele de construcții, și pe locul 1 la cele de filologie-istorie ca și la cele de artă și pedagogie.

Constat în această „ordonare” o consecvență a acelora care au întocmit proiectele planurilor de învățămînt, generată, cred eu, de aprecierea greșită a locului pe care trebuie să-l aibă studiul limbii și literaturii române (citare, de regulă, împreună) la liceu, apoi o neînțelegere a spiritului care derivă din articolul 4 al Legii educației și învățămîntului, deja citat, ca și pierderea din vedere a faptului real că limba (și literatura) română reprezintă trăsătura dominantă, definitorie a conceptului de națiune.

Științele fundamentale, cum spune președintele țării, cunosc și ele o singură limbă, cea a tehnicii, a muncii, a științei, dar noi sîntem, și trebuie să fim români pentru că am știut să cultivăm limba română. Am reușit să parcurgem veacurile, să înfruntăm evenimente adeseori vrăjmoase, pentru că limba, cel mai trainic liant, ne-a ținut uniți, menținîndu-ne conștiința că sîntem români, că existăm în istorie ca un singur popor.

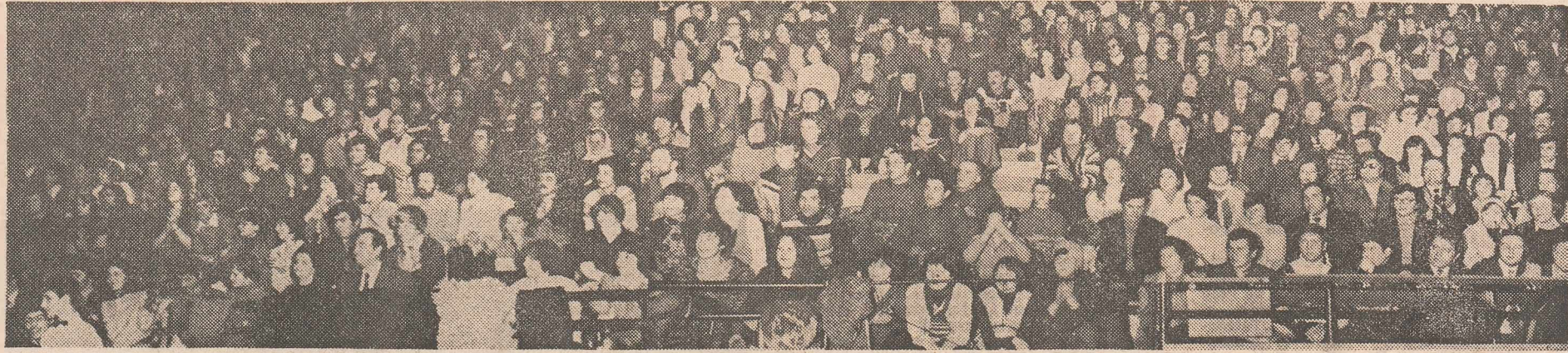
Consider că situarea limbii și literaturii române pe locurile 5 și 6 pierde din vedere că, pe lângă cunoașterea lor, se pune, deopotrivă, problema studierii ei temeinice. Inconsecvența, despre care am amintit, provine de la despărțirea nejustificată a celor doi termeni: „cunoaștere” și „studiere”, de unde, presupunîndu-se că la terminarea gimnaziului elevul cunoaște limba română, în liceu nu i-ar mai rămîne mare lucru de înfăptuit.

Experiența didactică ne-a dovedit cît de greșit este un asemenea mod de a gîndi. Că elevul din clasa a VIII-a poate folosi limba ca mijloc de comunicare este adevărat, dar că nu o poate folosi spre a-și comunica cît mai expresiv gîndurile, spre a-și nuanța cît mai plăcut mesajul este iarăși recunoscut; posibilitățile elevilor de a-și exprima, în scris, ideile și cunoștințele, sînt limitate, ne-o dovedesc, din păcate destul de des, olimpiadele școlare, lucrările de bacalaureat. Situația obiectului de limbă și literatură română pe locul 1, în afara unei grupări, ar genera, în plan subiectiv, o răspundere mai mare a elevului față de această materie, o răspundere mai mare a profesorului de matematică, fizică, chimie, biologie etc., față de limba română, ca mijloc de deprindere a acelei limbi specifice științei și tehnicii, dar nu străină structurii sale lexicale, gramaticale etc. Trîind epoca unei dezvoltări rapide și multilaterale, se impune a fi preocupat, foarte serios, și de cultivarea limbii, pentru că ea „reflectă situația din jurul omului, ea evoluează împreună cu societatea pe care o servește”.

Acest popor, dăruit de natură cu un suflet „izvor nesfîrșit de frumoasă poezie”, a dat dascălilor de limba română sarcina „creșterii limbii românești și a patriei cinstire”.

Prof. gr. I GHEORGHE CALOTA ■
Liceul industrial nr. 2 — Brăila

Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar

Cronica (357, 358, 359)

A străbate meleagurile țării împreună cu Cenaclul Flacăra al Tineretului Revoluționar, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra și condus de poetul Adrian Păunescu, reprezintă o adevărată școală cu probe multe și unele deloc ușoare, pe care nu izbutesc să le treacă decât cei devotați artei și unor riguroase principii de viață. Cenaclul nu înseamnă numai fragmentul de timp când membrii lui se află pe scenă, ci cuprinde o sumedenie de alte întimplări — unele neștiute de publicul larg — dar care contribuie și ele la realizarea spectacolelor precum și la con-

ost înregistrate câteva debuturi: Violel Sima, de la Școala generală nr. 5 din localitate, a interpretat Cîntec și Lumea de mine, Marina Roncea — 19 ani — din Baia Mare, a cîntat pe versuri de Ana Blandiana. Multe din piesele de bază ale repertoriului cenaclului au fost prezentate publicului care le-a primit într-o atmosferă prietenească și s-a alăturat întinării lor. Printre poezii ale căror versuri au stat la baza elaborării lor se numără mari poeți din trecut, Mihai Eminescu, George Cosbuc, precum și poeți de azi, Constantin Săbăreanu, Dan Verona, Aurel Sorobetea, Dorin Liviu Zaharia, Ion Zubașcu, Ana Blandiana, Adrian Păunescu. Cîteva melodii populare s-au integrat armonios în țesătura de sunete compusă de membrii cenaclului, un cîntec ca admirabilul *Cînd s-o-mpărțit norocul*, fiind mult gustat atît de interpreți cit și de spectatori.

Membrii cenaclului s-au pregătit minuțios pentru întîlnirea cu locuitorii Maramureșului. Ei și-au cizelat cu migală numerele lor obişnuite din program, s-au străduit să se prezinte cu numere inedite. Printre noile cîntece intrate în repertoriu acum se numără *La mijloc de codru des*. Pentru versurile lui Eminescu, Mircea Bodolan a găsit o melodie simplă și directă, capabilă să emoționeze profund. Doru Stănculescu a găsit pentru poemul *Asta-i problema* o rezolvare muzicală extrem de fericită. Nemaipomenit a sunat în interpretarea corului „Voces primăvera” cîntecul *Roata* care poate fi socotit de pe acum una din cele mai frumoase piese ale cenaclului. Vocile copiilor au construit din sunete un excepțional eşafodaj plin de armonie, imposibil de uitat datorită măreției sale. Pe lângă aceste lucrări inedite, la spectacolul de la Baia Mare, în fața a 3.000 de spectatori, una din cele mai sensibile și mai avizate asistențe ale cenaclului — Adrian Ivanîchi a interpretat cu forța sa recunoscută *Dacii liberi*, o primă audiență a cărei valoare a fost confirmată imediat. Am consemnat aici și prezența în cenaclu a lui Ștefan Hrușcă, laureat al Festivalului de poezie

și muzică tînără de la Curtea de Argeș — 1979. Un fapt amuzant s-a produs tot în Sala sporturilor din Baia Mare: un italian, pe numele său Fabrizio Mastroianni din Perugia, aflat în vizită la noi, văzînd mulțimea care se îndrepta spre Sala sporturilor și-a cumpărat și el biletul cu gîndul că va asista la o întrecere sportivă. Mare i-a fost mirarea, după cum avea să ne declare, că de fapt acolo se petrecea un spectacol de poezie și muzică. Dar și mai mare i-a fost stupefarea cînd, după ce s-a mai dumirit ce se întîmplă în jurul său, a început să constate că nu-i displace deloc ceea ce se petrece în sală și chiar dacă nu înțelege limba română, i se pare totul admirabil, de o calitate indiscutabilă. Atît de puternică a fost emoția artistică, încît în final Fabrizio Mastroianni s-a alăturat asistenței cîntînd *Trăiască România*. Ceea ce înseamnă că arta bună își poate găsi la oricine audiență. Și s-a mai verificat astfel — deși cu totul întîmplător — că arta Cenaclului Flacăra se adresează atît omului de la noi cit și celui de pe întreaga planetă, din moment ce cunoaște dorul spre universalitate și eternitate. Ceea ce i-a provocat însă italianul cu pricina o adevărată stare de exaltare — și de altfel nu numai lui — a fost apariția corului din Finteușul Mare, condus de Valentin Băințan, unul din cele mai minunate coruri pe care le avem, ale cărui cîntece — în special *Ardealul* — l-au adus o binemeritată prețuire. Acest cîntec, de o înaltă vibrație patriotică, a fost cîntat mai întîii de copiii corului „Voces primăvera”. Conducătorul cenaclului hotărîse ca acesta să fie ultimul cîntec întonat de copii pentru ca să facă apoi loc corului din Finteușul Mare. Aceștia au intrat în sală îmbrăcați în portul lor caracteristic și au cîntat încă o dată *Ardealul*, lor alăturîndu-li-se într-o atmosferă electrizantă întreaga asistență. Ceea ce a fost ca o garanție a păstrării din generație în generație a celor mai sfinte idealuri ale acestui popor. Și numai cine vîzuse mai înainte minunățiile Maramureșului putea să cînte cu atîta convingere și patos în cunoștință de cauză, extraordinarul cin-

tec *Ardealul*, capabil să emoționeze pe orice locuitor al patriei române.

Spectacolul de peste cinci ore de la Baia Mare, ca și cel anterior de la Sighetu Marmăției, a fost o ilustrare a legăturii dintre artă și viața noastră de toate zilele. A reprezentat un triumf al spiritului tînăr, neincorsetat în canoane rigide, căruia i se oferă azi șansa unică de a se exprima liber și plenar, potrivit năzuințelor sale și în consens cu cele ale întregului popor. Membrii cenaclului au înțeles demult cît dădorează împlinirea lor cadrului climatului de democrație instaurat la noi, încurajării de care se bucură orice manifestare culturală autentică din partea conducerii de partid și de stat, din partea cîrmaciului destinului național, tovarășul Nicolae Ceaușescu. De aceea, în repetate rînduri, ei și-au îndreptat gîndurile de recunoștință față de cel care veghează la destinul lor.

Intr-o ambianță caracteristică doar spectacolelor de anvergură, poetul Adrian Păunescu a afirmat: Părăsim Maramureșul impresionat de excepționala organizare asigurată desfășurării spectacolelor și cu convingerea că amintirea ospitalității oamenilor de aici nu ni se va șterge ușor din amintire.

GEORGE ARION ■

P.S. Iată, de pildă, ce se poate întîmpla între un spectacol și altul. Poetul Adrian Păunescu se îndrepta cu mașina către Baia Mare dinspre Sighetu Marmăției. La volan se afla șoferul Gheorghe Vișinescu. Era ultimul kilometru de coborîre de pe Gutin.

Drumul alunecos, se formase polei. La un moment dat, din partea opusă au apărut două autoturisme, o Skodă și o Dacie. Dacia a intrat în depășire și a început să derapeze. Era prea tîrziu ca șoferul Gheorghe Vișinescu să mai frîneze. A trebuit să treacă printre cele două mașini, cu măiestria unui cascador.

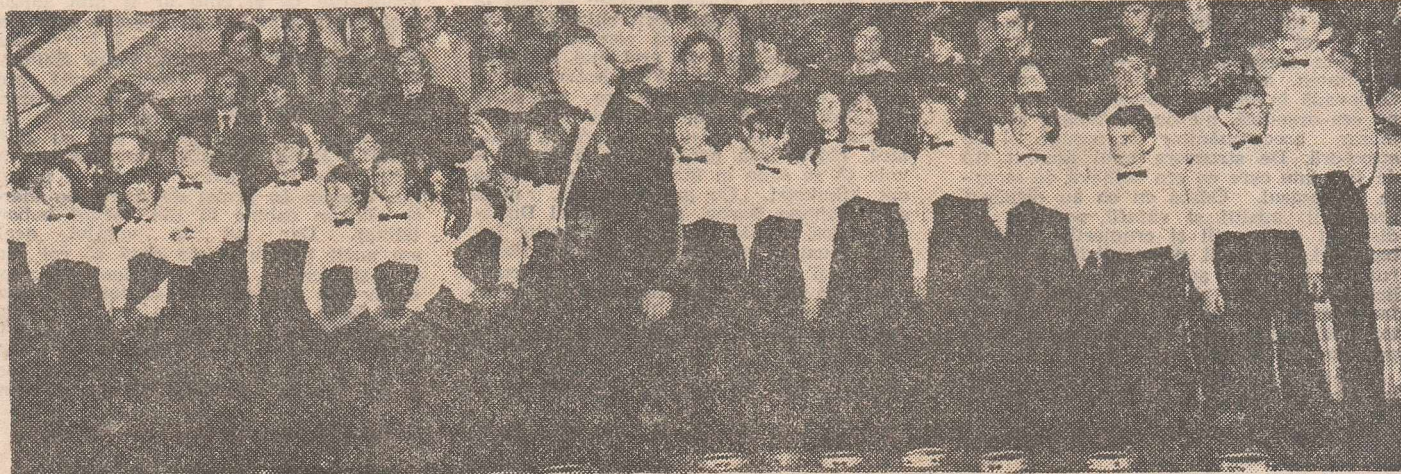
Din fericire nu s-a întîmplat nimic rău, fiecare și-a văzut de drum. Cîți dintre spectatori de la Baia Mare au știut de această scenă? Poate că minunatul spectacol realizat aici a fost și o consecință a extraordinarei poftă de viață declanșate de pericolul evitat în ultima clipă.

O parte din membrii cenaclului

turarea personalității interpretelor. Acest colectiv este un posibil model de conviețuire a unor artiști legați prin aceleași idealuri pe care și le afirmă nu numai în spectacole ci și în oricare alt prilej, bariera dintre viață și artă fiind socotită deseori o demarcație inutilă. O astfel de constatare s-a reliefat și cu ocazia celor două reprezentații susținute în Maramureș (la 2 februarie la Casa de cultură din Sighetu Marmăției și la 3 februarie în Sala sporturilor din Baia Mare.) A relata ce s-a petrecut numai la întîmplările literar-artistice respective ar fi o eroare. Aflați într-o mare vatră de istorie românească, într-un focar de spiritualitate autentică, membrii Cenaclului Flacăra au simțit că au pătruns într-un spațiu care trebuie cercetat cu de-amănuntul și cu mult respect, așa că nu e de mirare interesul manifestat față de vizita în comuna Bogdan Vodă, loc cu profunde rezonanțe în conștiința poporului nostru. La Vasile Deac — Moșu, cum i se mai spune — s-au înghesuit cîteva zeci de oameni, tineri și bătrîni, țărani și orașeni, și au vorbit firesc și emoționant despre dragostea de țară, au cîntat laolaltă, cu credința în posibilitatea unei comuniuni de idei și sentiment. Elementele moderne s-au integrat firesc și cu bună-cuviință într-un cadru tradițional și au evidențiat legătura indestructibilă dintre ele. Tot o lecție de istorie poate fi considerat și popasul la școala din Vadu Izei, unde copiii din localitate au făcut să răsune cu vigoare cîteva melodii populare de o tulburătoare frumusețe. Chiar și contemplația — de către unii pentru prima oară — a vestitelor porți maramureșene, a celorlalte embleme ale civilizației lemnului, precum și a minunatelor costume populare din zonă a reprezentat, de asemenea, o strălucită demonstrație a genului oamenilor din aceste locuri. S-a învățat însă și din simpla trecere printr-un mirific decor încărcat de zăpadă care a dovedit, de pildă, copiilor din corul „Voces primăvera” — mai impresionant decît orice pagină de carte — că frumusețile patriei există și așteaptă să fie cunoscute. Într-un fel, călătoria în Maramureș a fost pentru mulți o inițiere în istorie și cultură realizată cu mijloacele cele mai rafinate.

Aflat pentru întîia oară în Sighetu Marmăției, Cenaclul Flacăra a desfășurat o întîmplare literar-artistică plină de vervă și culoare. Au fost prezenți, Doru Stănculescu, Marcela Saftiuc, Mircea Bodolan, Adrian Ivanîchi, Mircea Vintilă, Eugen Cristea, Maria Naghi, Zoia Alecu, Vasile Șelcaru, Ducu Berczi, corul „Voces primăvera” dirijat de profesorul Claudiu Negulescu (soliști: Simona Belgun, Angela Stratulat, Florentina Gheorghe). Au

„Voces primăvera” și dirijorul Claudiu Negulescu

Corul bărbaiilor din Finteușul Mare și animatorul cultural Valentin Băințan

DIN DRAGOSTE, LA POARTA SULINEI

Tanuarie și încă o noapte de veghe.

Fereastra camerei cincisprezece îmi dă voie să privesc și cum „Teleorman“ și „Slănic“ stau lipite de cheu, la nici cincisprezece pași de aisberg-hotelul „Farul“, și cum curg sloiurile Europei pe Dunărea care aici se numește Canalul Sulina.

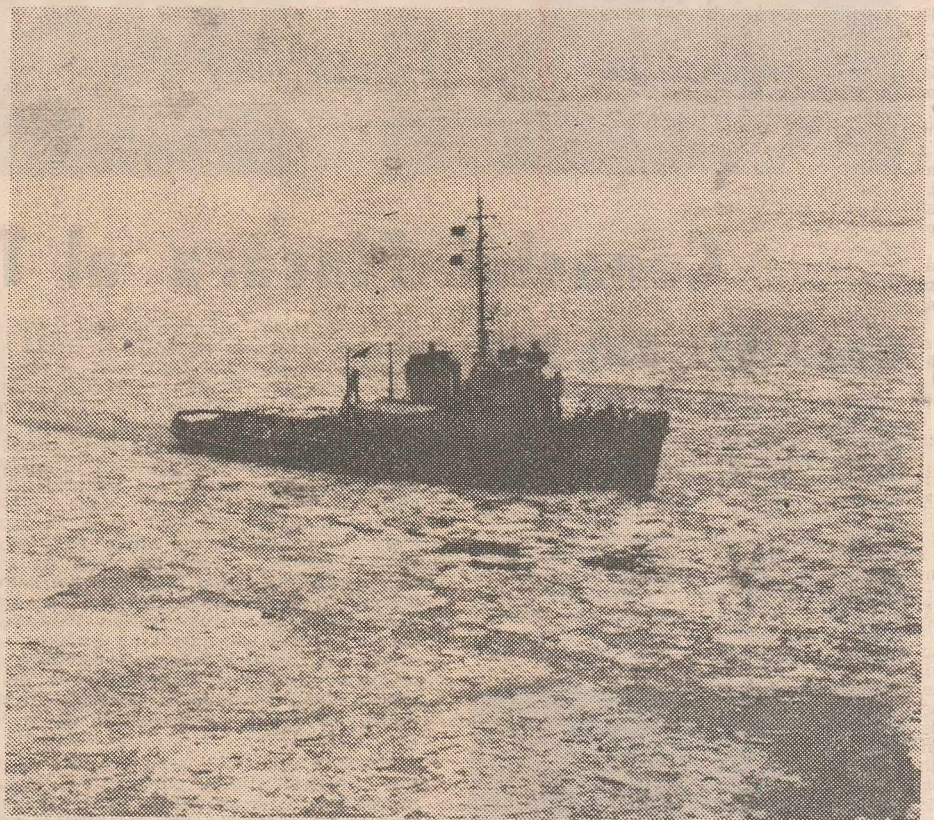
și cum, jur împrejurul așezării se tot mișcă trosnind și răpăind cetăți de fum întărite cu ziduri, contraforturi și metereze de foc (în ultimele două seri au fost incendiate pădurile de lănci ale stufului; asta înseamnă că prin primăvară iarba plaurilor va putea crește nestingherită, iar animalele se vor putea deplasa în voies-o pască...). Nu, nu se poate dormi în frig. (Directorul O.J.T. Tulcea va fi stat vreo noapte, iarna, la hotelul din Sulina?) Cobor lingă apă. Îmi recunosc Dunărea. Dunărea românească. Dunărea noastră. Adică hămesită de ispita spațiilor, calmă și voluptuoasă, timidă și impertinentă, duioasă și intolerantă, ermetică și nonsalantă, altruistă și infatuată, ambiguă, pauperă și aristocratică, cinică și infantilă, cosmopolită și exasperantă, deschisă și nepăsătoare, răscolitoare și fanatică, tainică, genială și capricioasă... Farmecele Dunării (fostă albastră pe vremea anafoarelor valsului, probabil) ajunsă aproape Mare (dar Neagră, ca și Pădurea din care a purces...) au sedus, seduc, vor seduce...

Unul dintre marii Ei admiratori și înșelați: omul care se știa Eugeniu P. Bottez atunci când semna «pentru și în numele guvernului» pe actele căpitaniei portului și ale vapoarelor lumii, și Jean Bart, atunci când se străduia să navigheze pe fluviile, mările și oceanele literaturii. Dar și unul dintre marii Ei înșelați. Iată dovada: „Sulina trebuie abandonată. Populația scadea în fiecare an. Orașul se golea. Portul murea (...). Da! Orașul acesta e condamnat... orașele au și ele viață și moarte... o așezare omenească, sub ochii noștri, menită să dispară. Poarta Sulinei se închide complet și pentru totdeauna. Omul se retrage învins în lupta cu natura. Sulina, abandonată, dispăre ca oraș... Am citat din epilogul romanului «Europolis». Știi căți ani au trecut de când au apărut pentru întâia oară aceste rînduri? 47 de ani... Iar că cel mai mare condeier al marinei românești a fost — cel puțin în privința Sulinei — și cel mai mare înșelat o demonstrează însăși realitatea. Fiindcă Sulina n-a murit. Miriadele boabelor de nisip — tot atâtea junghele aruncate de mare în aorta așezării — n-au sfirtecat localitatea, n-au prăvălit-o, n-au ucis-o. O dovadă în plus că maladia, deși gravă, nu era organică, nu ținea exclusiv și nici măcar precumpănitor de natură, ci de structură. De structura unui anumit tip de societate care ea era bolnavă de moarte, nu orașul. Odată cu ea au dispărut armatorii, misiții și vătăfii portului, au dispărut proxeneții și crupierii, contra-banștii, bancherii și cerealiștii, a dispărut toată fauna aceea care făcea «delicile» porturilor de la Dunărea de jos. Încet-încet, marea neagră a racilelor de tot felul a început să fie îngredită, disipată, reeducată, curățată...

Esential este că foștii contestați ai vieții, ai adevăratei vieți, bazate pe muncă,

au pornit să schimbe totul, din temelii, acolo unde se putea. Și nu puțini și-au zidit gândurile, zilele și nopțile în pali-sadele noului edificiu. După 1970, mai precis după vizitele de lucru ale secretarului general al partidului, Sulina — ca oraș — a început să fie racordată ritmurilor de dezvoltare proprii României a acestor decenii. Rezultatele se văd, au început să se vadă. Iată, mă plimb pe citeva străzi (Sulina are 6 străzi paralele cu Dunărea și alte unsprezece perpendiculare pe aceasta). Trec pe lingă case cu sacnasiul suspendat în consolă deasupra trotuarelor și cu pereți din palantă placată cu scinduri — dublu semn al adaptării la clima locului dar și al efemerității. (Până și casa natală a celui care a fost marele nostru dirijor George Georgescu, tot din scinduri... mai este.) Au apărut și în jur de 200 de apartamente în blocuri, un complex comercial, alte facilități. S-a făcut cite ceva, a rămas însă imens să se facă. Populația stabilă (peste cinci mii de suflete) a început să crească. „Încet dar constant și sigur“ — îmi spusese cu o seară înainte tovarășul Savin, primarul Sulinei, de felul său din Baia de Arieș, dar de mulți ani trăitor pe malul Dunării. „Aici — a continuat primarul — nu se poate trăi decît din dragoste, altfel dai bir cu fugiții“. Sigur că da, există o Sulina a vacanțelor în-sorite și insolite. Dar adevărata Sulina nu este aceea a turiștilor de pe plajă ori de pe hidrobuze, ci a oamenilor care răspund acum nu numai la chemarea sirenelor de pe vapoare, ci și la chemarea celorlalte: de la fabrica de conserve din pește, de la noul șantier naval, de la noul port... Și totuși, încă există seriqase dificultăți. „Imaginați-vă — îmi spunea același primar, fost pînă nu de mult mai-marele difuzării cărții în județul Tulcea — că aici totul se aduce. Vă plac florile orașului, vara, da? Aflați că pămîntul în care sînt sădite florile acelea este adus cu ceamurile tocmai de la Tulcea; cel de aici e sărat, ofilește totul, imediat. Poate acum vom reuși să administrăm ceva amendamente, să însănătoșim terenul, îmi pun mari speranțe în activitatea celor pe care îi vom alege la 9 martie. Aducem ce nici că gînditi că trebuie adus, de la pătrunjel la salam și de la cartofi la lemnele pentru foc. Dacă nu-ți aduci, nu găsești o piatră cu care să te aperi de vreun ciine. Sulina este oraș de categoria a treia...“.

Este adevărat (încă), dar oamenii ei sînt cu siguranță de categoria întâi. Din dragoste pentru locul natal oamenii Sulinei n-au plecat. Au sacrificat pentru un timp propriul lor confort — cine i-ar fi putut obliga să nu plece în căutarea mai binelui? — și au rămas să dea viață gurii fluviului. Numai așa se explică cum s-a reușit ca ofensivii mării să i se răspundă cu ofensiva omului. Și iată că Sulina n-a murit, Sulina trăiește și încă la cote mult mai înalte decît chiar cele vîsate cîndva, într-o casă conspirativă de la Mîla 2, pe care, în acel mai 1921 devenit în România piatră de hotar, cineva a avut culețanța să arboreze un steag roșu. Socialismul a deschis Sulinei o nouă poartă, una pe măsură, puternică, trainică, chiar dacă pentru asta a fost nevoie să se sape în mare cale de aproape opt kilometri. „Cu ani în urmă, mi-a spus Benone Barbu, pilotul-șef al Dunării de jos, numărul maxim al navelor intrate anual pe canal n-a depășit 300. Foștii specialiști afirmău că niciodată, niciunul, pe Sulina nu vor putea trece nave al căror deplasament va depăși 10 000 tdw. Astăzi zicerile acelea amuză. Personal am condus vapoare de 13-18-20-25 de mii și chiar de 40 000 tdw, iar zilele acestea voi urca pe comanda „Blajului“ de 55 000 tdw.

(Între timp, același B.B. a mai condus prin canal și altă navă românească de 55 000 tdw, construită tot la Galați: „Bobilna“ — n.r.). Anual, împreună cu ceilalți colegi din subordine, trecem prin Sulina mii de nave...

Dacă în România n-ar fi învins socialismul este foarte probabil că premonițiile lui Jean Bart ar fi devenit realitate. Farul acesta pe sub zidurile căruia trec chiar acum și care strălucește ca un soare al nopții (construit în 1877, înalt de 21 m, cu „bătaia“ lungă de 20 de mile, dar care în curînd va deveni muzeu) se afla prin 1922 chiar la gura portului. Nu o singură dată i-am urcat cele 90 de trepte pînă sus, pe platforma de observare, ca să privesc apoi prin luneta cu tub din alamă a lui nea Adrian Reva către baia de nord, către baia de sud, la vapoarele care făceau o veritabilă „coadă“ ca să poată intra pe canal. (Pentru ca să nu se supere căpitanii, observatorul farului este acela care dă ordinea sosirilor. Altfel superpoliticosii căpitanii de vase cam uită că sînt «lupi de mare» și încep să se exteriorizeze ca și cînd ar fi lupi simpli, lupi pur și simpli.) În noaptea asta cine o fi de serviciu acolo sus? Ion Gheorghie Dinu, Silvan Trișcă, Petre Snihur? N-am cum să aflu, noaptea nu-i recomandabil (nici îngăduit) să te aventurezi pînă la el, oricare ar fi paznicul de far.

Iată-mă din nou față în față cu „Slănicul“. Iarna trecută împreună cu un echipaj de 67 de oameni eram pe puntea lui. Plecam în probe de marș, pe mare, și ocupam cabina 51 din bordul babord (stîng). Dar tot în voiajul acela am auzit pentru prima dată că cei care stau și lucrează la bara Sulinei o fac exclusiv din dragoste. Și că tot din cauza asta foștii marinari, acum vajnici pensionari, obișnuiesc să mai vină din cînd în cînd la locul în care Dunărea își pierde apele și numele în mare... Dacă-mi povestea cineva probabil că nu credeam,

dar i-am văzut cu ochii mei pe comandantul Ghiță Costache (64 de ani), ofițerul radiotelegrafist Ion Prodănescu (68 de ani), timonierii Ion Filintă (71 de ani) și Alexandru Barbu (66 de ani). Chipurile, dumnealor reprezentau echipajul șantierului naval. O noapte întreagă am stat de povești acolo, la ancoră. Nu pridideau cu sfaturile pentru proaspătul comandant de cursă lungă Corneliu Idu (27 de ani) care tocmai primise prima navă din viața-i de nr. 1. Se străduiau să-l convingă că „a naviga“ este verbul care se conjugă la toate vîrstele. Ca un făcut, nici cu el nu pot vorbi în această noapte deși, dacă aș urca la bordul „Slănicului“... Din dragoste, la poarta Sulinei mi s-a părut foarte frumos spus. Dar o fi și adevărat? Asta-mi propusese să verific încă în urmă cu un an...

Așa se face că azi dimineată — nu, deja ieri dimineată — m-am imbarcat pe Pilot 3. Voiam să văd pe viu ceea ce tot mi se povestise. Anume că dintre toți oamenii vetrelor de apă ale României piloții de la bara Sulinei sînt cei mai interesanți. Și asta pentru că ei trebuie să știe totul despre tot ceea ce se petrece și pe mare și pe fluviu. Ca să ajungi ca ei trebuie să fi fost comandant de vas, apoi stagiar de pilot... Dar ca să ajungi comandant trebuie să fi fost trecut mai întîi prin funcțiile de marinar stagiar, șef de echipaj, comandant de salupă, ofițer de punte... Trebuie să fi făcut tot ceea ce ține de Eroica și Patetica meseriei, să fi umblat pe toate ulițele acesteia, să-i cunoști toate fundăturile, toate iesirile. Este foarte greu. În special acum, iarna, cînd, pentru ca ghețurile să nu le culce, geamandurile sînt scoase din apă. În locul lor se pun scoțe (un fel de prăjini). Bineînțeles că din milioane de motive acestea sînt foarte puțin vizibile. Motiv pentru care trebuie să le fii minte locul, să-l fixezi bine în memorie în funcție de te miri ce; un pom, un refugiu, un mal rupt o scorbură arsă ori pur și simplu după cum miroase vîntul în locul acela. (De unde deduc că expresia „a naviga după miros“ nu-i tocmai o năzbitie, chiar dacă de pe nici o punte de comandă nu mai lipsește radarul.) Cu vapoarele nu te poți înțelege din birou. Ca să nu mai amintesc decît în treacă că, chiar dacă ești as nu poți practica dacă nu stăpînești cel puțin bagajul lexical al meseriei în limbile engleză, rusă, greacă, italiană. Piloții se duc în mare, iau vapoarele, le introduc pe canal și le conduc uneori pînă la Tulcea, Galați, chiar și pînă la Brăila. De pe acolo se întorc cu alte vapoare și fac cale inversă pînă în mare. Avantaje? Cele observate la fața locului; dacă, să zicem, rămîn peste noapte în Sulina dorm într-o cameră încălzită, în paturi cu lenjerie de multe ori neschimbată, nu au unde minca ori bea ceva cald... Bineînțeles că acestea toate sînt de dezinteresul cu care sînt privite condițiile de viață de către conducerea A.F.D.J., și că pot fi lesne soluționate, deși n-au fost. Retribuțiile? Sînt mai mici decît ale comandanților de vase pe care ei, piloții, dacă ar greși o singură dată ar putea să le așeze pe uscat pentru totdeauna împreună cu valorii de sute de milioane de lei, pricinuind alte miliarde pagube datorate blocării navigației. Deci, nu avantajele materiale sînt acelea care-i copleșesc pe piloții Dunării de jos. „Lasă că știm noi, dacă nu curge, pică“, i-am auzit pe unii căutînd să-și

Mara Nicoară

Ca o pasăre, în flăcări

Am ajuns în culmea vieții
Știu ce știu oamenii, dar nu știu
ce știu stelele.
Poate să fie moartea o dulce plimbare
pe cimpii înflorite
O să mă atingă în picioare, luptînd,
Victorioasă, în carul de aur.
Spală-ți geamurile sufletului, observă
Că a venit primăvara
Atîta timp cit există pe pămînt
viața unei umle flori
Atîta timp cit există mecanismul
mirăculos al vieții în porumbel,
în furnici, în cai, în ierburi
Merită să trăiești, ca o pasăre, în flăcări

Obiectele verii

S-a dus vara cu lămiile și smochinele
cu pepenii și piersicile
Cu fructul tău dulce,
Cu marea albastră și nisipurile
Privesc pietrele aruncate pe tîrm
Turmele caprelor albe ale valurilor
Le-au lins și au scobit în ele
Goluri pentru ceasornice
Păsări cu aripi rombice, de aramă,
Stau în pietele vîntului.
Oul lumii atîrnă de un fir de mătase.

Foame

Mi-este foame de muzică
Prea multe cuvinte cad prin parcuri,
tone de frunze moarte,
Mi s-a acoperit trupul.
Orchestra de muzicanți orbi, cîntînd
La patul zăpezii, în care agonizează
privighetoarea albastră.
Vîntul, tropotîndu-și saboții pe tabla
acoperișului,
Vapoarele roșii pe cocoșa norocoasă

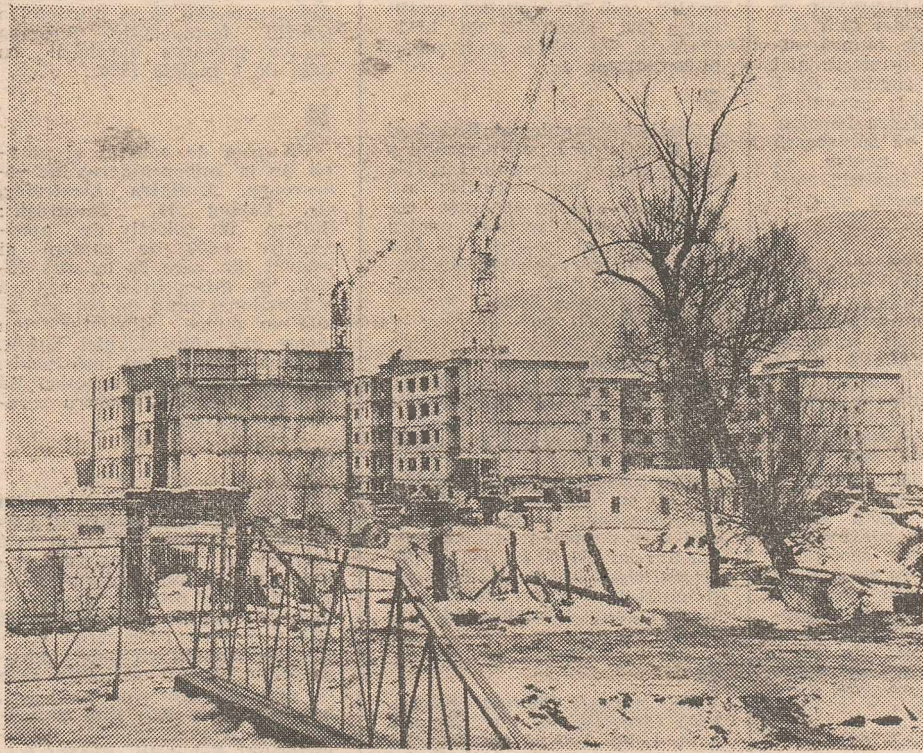
Cea care aleargă repede, nu se știe unde.
Bandă rulantă, care transportă alge și scoici.

Mi-este foame de muzică,
Mi-este dor de o poezie despre lună.

La margine

Zice unul:
Cum să scriu versuri în această limbă
provincială,
Cum să cresc dude, cînd la Paris, Londra,
New York,
Se mîncă portocale?
Trenurile fluieră, sateliții se rotesc,
Chiar și ghețarii coboară,
Totuși se îndreaptă,
Spre marile capitale ale singurătății.
Așa a spus, și n-a mai scris versuri,
s-a făcut critic,
Adică un fel de pasăre pîguboasă
Care crede că mărșul Ian de griu există
Fiindcă ea fluieră.

La Roșia Poieni, despre un mare șantier, despre oamenii lui și despre dispariția a doi munți: Curmătura și Ruginiș

S-a pornit de la iarbă verde. Iarbă și ceva pădure pe crestele celor doi munți ce vor dispărea. Intr-o posibilă istorie contemporană a orașului Abrud și a renașterii Apusenilor, Tudorache Botea, secretar adjunct al comitetului de partid orașenesc, așază la loc de frunte vizita efectuată de secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în anul 1976, vizită cu profunde rezonanțe în destinul acestui ținut de legendă și istorie scumpă a luptei pentru libertate. Spunea atunci tovarășul Nicolae Ceaușescu: „Vom face în așa fel, încât în 1980 Țara Moților să se prezinte cu rezultate deosebite în dezvoltarea sa, în ridicarea generală a bunăstării tuturor oamenilor muncii de pe aceste meleaguri”. Și iată că în numai trei ani, prin marea voință și investiții alocate în zona Munților Apuseni, Țara Moților a devenit aproape de nerecunoscut. S-au construit și pus în funcțiune întreprinderile de tricotație Cimpeni, întreprinderea de confecții din Baia de Arieș și o extindere la I.P.L. Cimpeni. Dacă mai adăugăm și cea mai mare investiție pe care au cunoscut-o aceste meleaguri — Combinatul minier al cuprului — se poate vorbi despre anul 1976 și despre modul științific în care a fost abordată și gândită în perspectivă dezvoltarea Țării Moților ca despre o cheie care a desfăcut o încremenire.

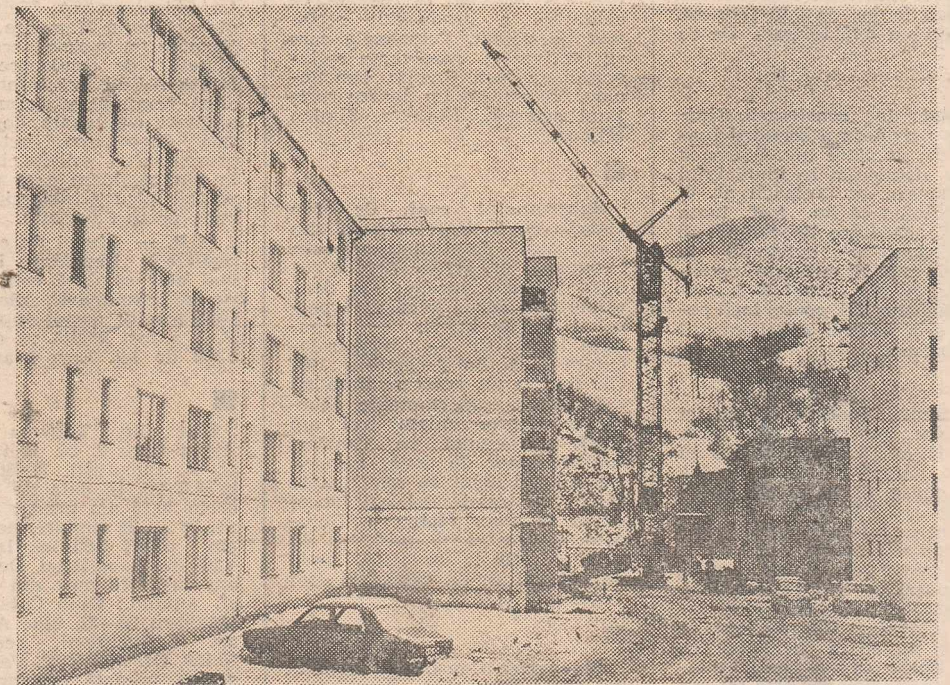
Șantierul și combinatul mai înseamnă o explozie urbanistică a mai multor localități din zonă precum Cimpeniul, Baia de Arieș și în special Abrudul. Alexandru Truța, primarul Abrudului, ne-a mărturisit că în anul 1976 orașul nu avea decât două blocuri de locuințe, urmând ca anul acesta să-l dea la cheie pe al 541-lea apartament construit în cincinalul 1976-1980. Au în momentul de față 341 de apartamente gata și toate condițiile ca până la sfârșitul anului să le termine pe celelalte 260. Au mai atacat lucrările la o grădiniță cu 200 de locuri, la un grup școlar minier în valoare de 25 de milioane lei. Vor mai crește spațiile comerciale, serviciile și calitatea lor, vor înălța un impunător hotel. Întrebând dacă e mult sau puțin ceea ce se face aici în Abrud pentru om, pentru binele lui, primarul a exclamat doar cuvântul „enorm”. Înainte de a ajunge sus, în munți, la șantierul combinatului, am văzut orașul șantier a cărui existență se datorează amplasării aici a obiectivului ce va valorifica zăcămintele de cupru de la Roșia Poieni, cum a fost denumită zona de către geologi.

Să remarcăm din capul locului că marea majoritate a oamenilor întâlniți pe șantierul Roșia Poieni sunt moti get-beget și sint mindri de asta. Cei mai mulți au mai lucrat pe alte meleaguri și acum s-au întors acasă. „S-au întors moti acasă” a devenit o lozincă pe buzele tuturor. O lozincă adevărată pe care o simți și-o înțelegi la tot pasul. Insuși directorul ge-

uimit în fața unui utilaj care, de fapt, e o uzină. La excavatoare doar un singur echipaj a mai lucrat și înainte pe un utilaj de același tip. În general, vin oameni de pe utilaje cu capacitate decentă. Alexandru Maghiari, un tânăr de 30 de ani din Roșia Montană, strunește azi un excavator având o cupă de opt metri cubi. Până anul trecut în vară a lucrat la exploatarea minieră Roșia Montană tot pe un excavator, dar avea cupa numai de 0,6 metri cubi. Se simte mult mai bine pe acest colos, este muncă mai multă și satisfacțiile sint pe măsura ei. N-a câștigat lunar mai puțin de cinci mii de lei. Se înțelege bine cu ajutorul său Mircea Popovici, de loc din Abrud, și susțin că excavatorul lor este cel mai bine întreținut din carieră. În cabină au aer condiționat și o temperatură constantă de 27°, se înțelege că plus, chiar dacă afară sint —15°. Au fost zile în care s-a lucrat și la —32°. Ceata învăluie totul, este așa de deasă că vizibilitatea nu ajunge decât pînă la cinci-șase metri. Ne-a fost imposibil, cu mijloacele noastre, să reușim a le face o fotografie cit de cit contrastă. Alb peste tot. Cu toate aceste condiții, belazurile se apropie de cupa lacomă a excavatorului și transportul spre halde continuă. Oprim o basculantă și facem cunoștință cu soferul. Îl cheamă Dorel Tomuș, are 23 de ani, este din satul Cerbu, comuna Buciumi, și împlinirea face ca el să fi fost primul sofer încadrat aici în 1977, pe o „Dacie”. N-a stat decât trei luni, îl rodea gîndul să ajungă și el pe un „Belaz”. Dorea să știe dacă este în stare să-l strunească și acum s-a convins. Din luna noiembrie, anul trecut, deținea recordul la număr de curse și tone kilometrice transportate. Soția sa, Mariana, este tot localnică, deci moață, și împreună așteaptă un copil peste o lună, în apartamentul lor compus din două camere confort unu, mobilat în întregime.

Muntele Curmătura avea 1255 metri. Spunem avea pentru că între timp au fost îndepărtate două trepte a câte 15 metri fiecare și s-a ajuns la cota 1225. De minereu vor da abia la cota 1030. În anul trecut s-au îndepărtat un milion opt sute de mii tone sterile, iar anul acesta planul este de zece milioane tone. În final, vor dispărea munții Curmătura și Ruginiș, urmînd ca Valea Muntari, Valea Sesel și Valea Cuibarului să fie redat în circuitul silviculturii. Cariera este cea mai mare din țară la minereuri și printre cele mai mari din Europa. În prima etapă, pînă în '85, vor fi dislocate 128 de milioane tone, din '83 cariera intrînd treptat în producția de minereu de cupru. În paralel cu lucrările de înlăturare a sterilului, se finalizează drumurile de acces, sint avansate lucrările la atelierele de reparații, la viitoarea uzină de preparare și alimentare cu apă. Pe platformă se află, în prezent, aproape trei mii de oameni ai trustului de construcții-montaj miniere, ai combinatului, ai secției de utilaje și transporturi și ai altor unități economice înființate în ultimii ani. A căuta eroi printre ei este o indeletnicire ușoară. Directorul cu exploatarea, inginerul Francisc Zlăgnea, moț, din Roșia Montană, susține că la Curmătura chiar condițiile de lucru fac din oameni eroi. S-au deprins să topească zăpada pentru că alfel nu pot bea un ceai. N-au totdeauna dotările necesare, clima este dificilă tot timpul anului, dar oamenii nu se sperie. Spectaculosul se află doar în munca lor. Motii sint oameni care dacă se apucă de o treabă n-o lasă la jumătate.

ION PREDOȘANU ■

Combinatul minier al cuprului Roșia Poieni a determinat și o explozie urbanistică a orașului Abrud

Sint Olimpia Dianu, str. Reșița 37, bl. A 5, sc. E, ap. 66, cod 75393, București, și la data de 19 martie 1979, sub nr. de înregistrare 416 am depus la Intreprinderea pentru construirea și vânzarea locuințelor din București o scrisoare prin care arătam că blocului nostru i s-a făcut o predare formală și că printr-un proces-verbal întocmit încă în iarna trecută s-a stabilit să mi se schimbe pardoselile, ceea ce nu s-a făcut nici azi. În plus, am făcut o mulțime de remedieri care m-au costat mulți bani (unii plătiți chiar muncitorilor care trebuiau să facă treaba complet). Dar surprizele continuă. Mă limitez să spun că de luni de zile am stat și stau încă fără apă la bucătărie. După ce am făcut remedierea, a patra la număr, am rămas fără apă la baie, care curge nu știu cum în apartamentul vecinului de jos. Ce să mai fac ca să-i determin pe cei în cauză să procedeze precum o cer obligațiile contractuale ?!

Cooperativa de consum „Măneciu”, județul Prahova: Urmare a articolului „Dacă se face ordine. Ploșcă și ai lui se supără și pleacă”, publicat în revista Flacăra nr. 2/1980 și din verificările noastre vă comunicăm că au fost luate următoarele măsuri: 1. Teodor Ploșcă, șef de unitate la Hanul turistic Cheia, și Georgeta Ploșcă, recepționar la aceeași unitate, au predat gestiunea restaurantului și a hotelului. 2. Ospătarul Paraschiv Vasile a fost sancționat cu averțiment și avem în vedere mutarea sa la o altă unitate. Cazul semnalat în revistă a fost preluat cu personalul Hanului turistic și cu Biroul executiv al cooperativei de consum Măneciu.

Mă numesc **Ghițuică V. Ana**, din comuna Vladimiri, nr. 369, județul Gorj, vin în fața dv. cu următoarele: Sint mamă a trei copii minori, iar fostul meu sot, de care m-am despărțit, lucrează ca lăcătuș la Intreprinderea de reparații utilaj portuar de la NAVROM Constanta. Deși am scris și directorului Intreprinderii, fostul sot nu se achită de obligațiile pe care le are față de copii. Adică să-mi trimită câte 300 de lei lunar pentru primii doi minori, și câte 250 lei, lunar, pentru cel mic, așa cum a fost dealtfel obligat prin sentința civilă nr. 1521/21 mai 1979, dată de Judecătoria din Cărbunești. Rog de asemenea să mi se trimită și ultima adeverință de retribuiri, intrucit eu știu că retribuțiile au mai crescut, deci nu mai are doar 1752 lei, cit mi s-a spus mie.

Sint **P. Popsor**, telefon 17336, Tg. Mureș, și vă informez că amatorii de schi întinlese la casa de bilete de la Clăbucet soșire (Predeal) următorul anunț: „Pretul biletelor pentru teleschi este de 1,75 lei/pers. simbăta, duminica și în sărbătorile legale și 1,25 lei/pers. în restul zilelor”. Luni, 31 decembrie 1979, acest anunț a fost dat jos și ni s-a încasat câte 1,75/pers. Vinzătoarea biletelor mi-a spus că „asa vor șefii”. Se pare că la telescaun în loc de 6,25 lei/pers. s-a perceput 8,75 lei/pers. De ce așa ?

Trustul de construcții Cluj-Napoca: Urmare a scrisorii inaintate dv. de către tov. Sofronia Anton, domiciliat în municipiul Cluj-Napoca, str. Fabricii nr. 6, vă informăm că au fost luate măsurile necesare de remediere a deficiențelor existente la apartamentul proprietate personală nr. 39 din blocul E 2, cartier Mănăstur III, astfel încât peptentul și-a preluat apartamentul fără obiecțiuni.

Mă numesc **Ionescu Elena** și domiciliiez pe Bd. I. G. Duca 24, et. II, ap. 3 București. Eu nu găseam normal să mi se rețină 420 lei masa, 96 de lei taxa pentru folosirea TV și 420 lei cazarea. Sint de acord să mi se rețină o anumită sumă, un comision, o penalizare, ținând cont că am anunțat cu o întârziere de o zi renunțarea la locurile din stațiunea Crivaia. Dar nu sint de acord și nu poate fi legal ca O.J.T. Buzău să mă facă să plătesc niște servicii de care nu am beneficiat. Nu înțeleg de ce se poate să mi se restituie o anumită sumă în cazul în care aș pleca din stațiune, iar dacă renunț la bilete încă de la început să nu mi se mai înapoieze nici un ban.

Ministerul Sănătății, Direcția farmaceutică și a aparatului medical: Urmare a sesizării tov. Radu Aurel, str. George Coșbuc 39/56 din Baia Mare, vă informăm că i s-a onorat comanda abia la 19 decembrie 1979 deoarece, către sfîrșitul anului trecut, Intreprinderea de produse ortopedice și de protezare a fost foarte aglomerată.

Subsemnata **Grigore Ioana** cu domiciliul în Comisani, jud. Dimbovița, vă scriu în numele surorii mele Radu Ileana, cu domiciliul în comuna Răzvad, jud. Dimbovița. Dinsa are 45 de ani, este văduvă — sotul i-a murit de leucemie — are doi copii minori și o pensie de urmaș de 604 lei lunar. Sprijinită de un activist de partid a fost primită să lucreze la O.J.T. Dimbovița ca femeie de serviciu, dar fără să i se facă contract de muncă, situație în care nu primește nici alocația de stat a copiilor. Pe 5 ianuarie i s-a adus la cunoștință de către tov. Spirescu Nicolae, directorul O.J.T., să părăsească locul de muncă pentru că „nu-mi place cum lucrezi”, deși sora mea este deosebit de conștiincioasă.

Subsemnatul **Ghia Victor**, domiciliat în Aleea Fuiorului nr. 3, bl. H 16 A, ap. 8, București 4, de profesie cercetător principal gradul II la ICSITEEMR m-am înscris în anul 1975 la un concurs pentru ocuparea unor posturi de cercetători principali gr. I, care s-a ținut în condiții legale la ICPET din Șos. Vitan nr. 236. Am câștigat concursul clasindu-mă pe primul loc, dar de aproape 5 ani aștept să-mi vină de la C.N.S.T. confirmarea pentru a fi încadrat cercetător principal gradul I. În acest timp am făcut numeroase cereri și sesizări, pentru obținerea confirmării necesare, mai ales că la alte institute au sosit de mult confirmările. Eu cînd voi putea să capăt drepturile legale câștigate prin concurs ?

Din partea Consiliului popular al orașului Zimnicea: Referitor la scrisoarea tov. Marinescu Vasilica din Zimnicea, str. 30 Decembrie nr. 155, publicată în nr. 1 (1282) din 5 ianuarie 1980 al revistei dv., vă informăm că avînd în vedere greutățile materiale, starea sănătății și vîrsta înaintată a semnatorei scrisorii, Biroul executiv al Consiliului popular al orașului Zimnicea a aprobat, în ședința sa din 20.XII.1979, scutirea acesteia de impozitele datorate în sumă de 223 lei (Decizia nr. 127/20.XII.1979) cum dealtfel a făcut-o și în anii anteriori.

Intreprinderea de prelucrare a lemnului, Pucioasa: Luînd notă de sesizarea adresată revistei Flacăra de către tov. Mircea Răcaru din Ploiești, apărută în nr. 1 din 5 ianuarie 1980, referitor la faptul că nu i s-a rezolvat reclamația de calitate pentru canapea cu bibliotecă tip Găești, vă informăm că am luat toate măsurile necesare, astfel că în ziua de 9 ianuarie 1980 s-a procedat la remedierea calitativă a produsului reclamat de petent. Persoanele care au tergiversat rezolvarea reclamației au fost drastic sancționate. Vă mulțumim pentru sprijinul acordat. Director, Simion Mircea.

Subsemnatul conf. dr. **Ion Drăgan** de la Universitatea din Timișoara, domiciliat în str. Feuerbach nr. 10, vă aduc la cunoștință următoarele: În două camere de bloc locuim 6 persoane. M-am înscris — depunînd la C.E.C. — pentru locuință încă din decembrie 1967 (!). Dar în tot acest răstimp mi s-au oferit apartamente necorespunzătoare. Acum trei ani (1977) am semnat un contract corespunzător de două camere. De doi ani achit cu regularitate ratele. Și tot de doi ani blocul situat în zona Zlatna — Detunata, contractat de mine (și de alții) se află la temelie, unde de doi ani se tot sapă. Și tot degeaba !

Din partea Consiliului municipal al sindicatelor, București: Se confirmă nemulțumirea muncitorului Păsărică Radu de la Grupul de șantiere nr. 1 construcții București în sensul că din ajutorul pentru incapacitate de muncă i s-au reținut în contul chiriei diferite sume. Aceste

rețineri s-au făcut împotriva art. 409 pr. civilă, care prevede că nu pot fi urmărite ajutoarele pentru incapacitate temporară de muncă. Problema accidentului de muncă (muncitorul susține că nu s-a făcut o constatare corectă și legală a accidentului) se află în cercetarea Procuraturii locale a sectorului 1 București. Pentru deficiențele constatate s-a trasat sarcina conducerii sindicale din întreprindere să le discute în prima ședință a COM și să se ia măsuri corespuuzătoare spre a preveni pe viitor asemenea abateri.

Subsemnatul **Răcaru Mircea** din Ploiești, str. 23 August nr. 269, vă aduc pe această cale mulțumirile mele pentru intervenția dv. din nr. 1/5.01.1980. Problema pentru care am solicitat sprijinul a fost rezolvată de I.P.L. Pucioasa. Vă doresc mult succes în activitatea dv.

Comitetul municipal Birlad al P.C.R.: Cererea petiționarului a fost rezolvată favorabil. Lui Cătănescu Ion, str. Pescarilor nr. 18, Birlad, care se adresase revistei ca să fie sprijinit pentru obținerea unei locuințe, i-a fost repartizat apartamentul din blocul D 2, str. Siret nr. 7. Prim-secretar, Panaite Nicol.

Ing. Arcadie Frunză, str. Ghirlandei 54, bl. 76, ap. 36, București: Stăruțiți să ni se dea o carte de învățat schiul, scrisă la noi, ori măcar copiată de la alții. Lămuriți-i pe cei care trebuie ca pentru traducerea cărților didactice nu se plătește cine știe cit. Spre deosebire de profesorii de schi care pentru o ședință de o oră îmi cer 100 de lei, iar eu păcătosul cîștig banii aștia într-o zi și jumătate și din ei mai trebuie să și mîncine, căci sportul face apetit.

Mă numesc **Cherciu Ștefan**, 3400 Cluj-Napoca, str. Cîmpeni 6, et. 1, ap. 2 și vă semnalez că la restaurantul popular „Crișul” din orașul nostru, între orele 14 și 17, adică în intervalul de timp în care oamenii muncii ar trebui să servească prînzul, se organizează tot mai des parastase, așa cum binevoiesc să ne anunțe biletele lipite pe uși. Am consultat DEX și vreau să mai fac următoarea precizare: în incinta restaurantului nu are loc nici o slujbă religioasă, ci numai masa acordată participanților la ceremonia înmormîntării. De ce nu se contractează parastasele pentru orele 17-19 ?

Sint **ing. Ioan Ivan**, str. Șoimuș 1-7, București, și vreau să vă informez că în satul Găgeni aparținător de comuna Păulești, județul Prahova apa nu curge, oamenii trăiesc și se descurcă fiecare cum poate. Ediliul comunei Păulești ignoră acest sat pur și simplu strivit între civilizațiile orașelor Ploiești și Plopeni.

Consiliul popular al județului Vrancea, Direcția comercială: La scrisoarea tov. Pislaru Ioana din comuna Homocea, județul Vrancea, prin care cerea să fie ajutată de conducerea I.C.S. Mixtă Adjud vă informăm că după terminarea cursurilor de ospătari organizate de cooperativa de consum, petenta s-a prezentat să solicite încadrarea în muncă, lucru care nu a fost posibil intrucit întreprinderea nu avea posturi vacante.

(N.R. — Atunci de ce ați mai școlit-o ?) **Repetăm întrebarea mai ales că dacă este adevărat ce ne răspundeți, plecînd la școală de pe postul de gestionară P. I. a fost găsită cu o lipsă de 5193 de lei. Care-i adevărul ?**

Sint **ing. Tăpurin Grigore**, Aleea Istru 2, bl. A 13, ap. 4, sc. A, București, 77456 și lucrez la M.T.Te. În data de 14.08.1979 orele 20,25 am predat telegrama nr. 26 cu 32 cuvinte, pentru care am plătit 6,60 lei, la oficiul 4208 din Lacu Roșu. Destinatarul era cumnata mea din București și anume: Dinu Ortansa, Bd. Magheru 30—32, bloc Anexa B, ap. 2 București, sectorul I, 70159, O.F. PTTR 22. Pentru telegrama predată am primit chitanța cu numărul imprimat 41554. Telegrama n-a sosit nici azi. Ce să cred ?

Direcția generală asigurării sociale, pensii și asistență soci-

ală: La scrisoarea adresată redacției Flacăra de către Mocanu T. Zoița vă facem cunoscut că potrivit normelor legale, ajutorul social nu se transmite la urmași și nu li se acordă ajutor de deces. În ceea ce privește acordarea ajutorului de deces de la Casa de ajutor reciproc a pensionarilor din Tg. Neamț, vă precizăm că s-au luat măsuri și s-a aprobat ajutorul cuvenit.

Ministerul Sănătății, Direcția plan-finanțe: În urma analizei situației familiale a tov. Galiuc Elena — fostă Crăciun — laborant de farmacie la Oficiul farmaceutic Suceava, împreună cu tov. director Potorac Paul, s-a hotărît ca începînd cu 1 martie să i se aprobe transferul. Tov. Galiuc Elena urmează să se prezinte la Oficiul farmaceutic Suceava pentru primirea aprobării cu data de 1 martie 1980.

Un grup de oameni ai muncii de la Intreprinderea de cinescoape, Unitatea Electrofar, str. Parîng 76, București: Sintem un colectiv de aproximativ 1500 de oameni ai muncii din care 90 la sută femei. În întreprinderea noastră a funcționat timp de opt ani de zile un punct alimentar (nu avem nici cantină, nici bufet). De la 1.01.1980 a fost însă închis, deși ne era foarte necesar. Vă rugăm interveniți pentru deschiderea lui.

Ministerul Sănătății, Direcția farmaceutică și a aparatului medical: Produsul Hepatobil este realizat de către laboratorul galenic al Oficiului farmaceutic Tg. Mureș și este distribuit numai în zona deservită de acest oficiu. Pentru procurarea acestui medicament vă puteți adresa direct acestui oficiu. În ceea ce privește produsul Legalon, acesta a fost scos din nomenclatorul de medicamente al Ministerului Sănătății. Pentru asigurarea tratamentului petiționarului Mihai Gh. Florian din Cîmpulung, jud. Argeș, am dispus să i se expedieze prin Oficiul farmaceutic Pitești 2 flacoane Essentiale capsule, urmînd să i se comunice farmacia de unde le va ridica.

Comitetul centrului universitar Cluj-Napoca al P.C.R.: Cele semnalate de către studentul Sabău Ioan corespuund realității, motiv pentru care conducerea Institutului politehnic și Comitetul de partid au inițiat o discuție la care au participat organe competente. Cu acest prilej s-au stabilit măsurile concrete pentru amenajarea căilor de acces din zona respectivă pentru anul 1980, incluzînd și amenajarea porțiunilor de drum la care se referă scrisoarea tov. Sabău Ioan.

Mă numesc **Soare Cristian**, str. Huedin nr. 1 bl. 3, sc. I, ap. 13 București, și vreau să știți că tare-tare m-am bucurat, am strigat și „Ura” cînd am citit și am auzit că în luna decembrie 1979 s-a dat în folosință cinematograful din Berceni și că primul spectacol a fost dedicat constructorilor săi. Care constructori nu știu dacă chiar meritau să fie recompensați astfel pentru că la zisul cinematograful dumnealor tot lucrează de circa 4 (patru) ani. Mi-am zis totuși că-i bine cînd se termină cu bine, numai că aflați surpriza: nici în prezent nu sint semne că acest cinematograful s-ar putea deschide curînd.

Din partea Consiliului popular județean Ialomița: Referitor la scrisoarea lui Gagiu R. Pană vă comunicăm următoarele: Petiționarul solicită sprijin de a cumpăra locuința în care domiciliază în prezent, dar din verificările efectuate a rezultat că sus-numitul nu s-a adresat cu nici o cerere Consiliului popular comunal

prin care să solicite cumpărarea spațiului în care locuiește. Dealtfel, Consiliul popular Săveni ne-a informat că este de acord cu vânzarea locuinței în care stă Gagiu.

Sintem viitorii locatari ai blocului III/6 din strada Luică nr. 43, sector 4 București, locuința ce se află în proprietatea I.C.R.A.L. Berceni. În afară de problemele pe care le mai avem de rezolvat cu constructorul, a mai apărut una pe care nu o înțelegem. Centrul 8 al I.C.R.A.L. Berceni percepe la încheierea contractului de închiriere suma de 839 de lei în care intră, printre altele, și confecționarea a două galerii și a vizorului de la ușa. Aceasta, spune tov. Neagu, șeful serviciului, „în ideea largirii serviciilor către populație”. Ai sau n-ai galerii, ai sau n-ai vizor, tovarășul Neagu care are telefonul 834220 ține să ne ferească cu ele. (Scrisoarea este semnată de următorii: Dima Neculai, Luncă Ilie, Dăscălescu Viorel, David Victorița).

Poșta redacției

ADMINISTRATIV

Livius Surbus — Sibiu: Militarii care au lucrat și în alte sectoare de activitate cu sisteme proprii de pensionare au dreptul la pensie militară de stat, în raport de întreaga lor vechime în muncă, stabilită de către organul de pensii militare. **Corneliu Doru Deac** — Cluj-Napoca: Perioada satisfacerii stagiului militar se consideră vechime în muncă, dar nu se ia în considerare ca vechime în specialitate. Ca atare, la determinarea retribuției pentru anul I și II de activitate se scade perioada satisfacerii stagiului militar. **Alexandru Marinescu** — București: Contribuția pentru spitalul-cămin a fost legal calculată. **Paulina Florea** — com. Solca (Suceava): În cazul cînd unul din urmași pierde dreptul la pensie, ceilalți primesc în continuare partea de pensie ce li s-a convenit pînă la acea dată. Cuantumul pensiei mamei dv. nu se poate întregi prin leșierea din drepturi a fratelui dv. **Paraschiva Man** — Aiud (Alba): Am fost informată că Ministerul Sănătății a dispus efectuarea unui consult medical de către o comisie de specialiști, care să precizeze diagnosticul, stadiul evolutiv al bolii și recomandările de tratament. În funcție de constatările și recomandările comisiei de medici specialişti copilul va fi trimis la o unitate medicală de profil din țară. **Margareta Steriopol** — București: Referitor la donația pe care vreți s-o faceți asociației nevăzătorilor, vă sfătuiam să vă adresați forului competent.

MARGA NEDELEA

INVĂȚĂMÎNT

Ecaterina Răican — București: Universitatea București v-a eliberat diploma de licență cu nr. 299 221/39 521. **Ștefania Melencu** — București: Potrivit prevederilor Statutului personalului didactic, transferarea dv. pe o catedră de specialitate la o unitate de învățămînt din Capitală se va putea efectua numai prin concurs. **Iolanda Elefterie** — Timișoara, ș.a. Pentru a afla în mod exact condițiile pe care trebuie să le îndeplineți pentru a deveni cosmeticiană este necesar să vă adresați UCECOM. **Mariana Tutunaru** — Drobeta-Turnu Severin: Adresa completă a Ministerului Educației și Învățămîntului este următoarea: strada Spiru Haret, 12, cod 70738. **Ștefan Lazăr** — Constanța: Faptul că fiica dumneavoastră este studentă nu o scutește, din păcate, de plata amenzii către I.T.B. Suma cu care a fost amendată se încadrează în prevederile legale.

HORIA PATRAȘCU

● „FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anonime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cit mai concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați eventual telefonul unde vă putem găsi.

Noi fiind cei din frunte, trebuie să mergem numai înainte

— Este în firea noastră, ca trecind printr-o pădure să admirăm verticalitatea copacilor. Să le admirăm robustețea, îndrăzneala cu care se avintă spre cer. Cu ce sentiment operează prelucrătorul de lemn, cu ce sentiment privește el această operație nemiloasă de forfecare a lemnului să facă, e adevărat, lucruri utile lui și altora.

— Dacă nu ai un anume simț al dragostei față de natură, față de pădurile noastre, nu poți prelucra cu grijă această avere, s-o transformi. Pe de altă parte vorbești de sentimentul de consumare a acestei bogății, de forfecare a ei. La noi, sentimentul respectiv e oarecum acoperit de faptul că sintem conștienți că valorificăm la maximum, tocmai resursele neimportante ale pădurii. Ceea ce înainte putrezea, ce mergea înainte pe foc, transformăm în hirtie și pleacă peste granița ca produse superioare.

— Ce se întâmplă între momentul doborîrii unui copac, operație crudă, greu de acceptat, și clipa în care eu sau dumnea-voastră avem în față o pagină de hirtie, o coală pe care ne putem așeza semnătura?

— E un drum lung și complicat, drum la care s-a ajuns astăzi de-a lungul a mii de ani. De la operațiunile elementare care au loc în pădure — doborîrea lemnului, prelucrarea lui, transportul în fabricile de celuloză și hirtie, are loc un proces foarte complicat, nici până astăzi totalmente elucidat atît din punct de vedere practic cît și teoretic. O mașină de fabricat hirtie nu are corespondență în industrie. Poate numai marile laminatoare se pot asemăna ca grad de complexitate cu o mașină de hirtie.

— Nu, vă doare clipa aceea în care forțați mașinile să zdrobească lemnul?

— Atît timp cît mașinile lucrează rațional și transformă resturile în hirtie, nu. Ne doare poate mai mult atunci cînd fără voia noastră sau cu voia noastră dintr-un se mai întimplă accidente tehnice, unele incidente în care se degradează o parte din material. Dar ele sînt, cel puțin la Suceava, foarte rare.

— Cum ați sintetiza într-o scurtă pagină de prezentare unitatea la care lucrați?

— Muncesc într-o unitate etalon în industria românească de celuloză și hirtie.

— Prin ce?

— Din toate punctele de vedere — capacitatea de producție, productivitate, consumuri.

— Este aceasta o fericire?

— Este o fericire, dar are și un revers. Ne obligă, ne face să avem multe nopți albe și multe clipe zbuciumate, noi fiind cei din frunte, trebuie să mergem înainte și nu avem voie să ne oprim niciodată. Pentru că ceilalți numai pe noi ne privesc. Și nu ne putem opri.

— De curînd am avut o întîlnire cu niște oameni de afaceri, industriași din R.F. Germania, și după doi ani, timp în care am livrat produse pe piața lor, ne spuneau: este mare lucru pentru dv. că ați reușit pe piața noastră să-i scoateți pe suedezi care sînt, care erau etalonul mondial, în ierarhia mondială erau în virful piramidei.

— Care credeți că este acest resort ce a făcut posibilă tranșarea situației în favoarea dv.?

— Pe de-o parte utilajele. Dar în primul rînd meseriașii.

— Stați adesea de vorbă, am înțeles, cu specialiști de peste hotare.

— Cu mulți din țări cu tradiție, cum ar fi țările nordice, Canada, țări unde celuloza și hirtia reprezintă o industrie de bază. Ne comparăm cu ei, trăim foarte des satisfacția să vedem că oamenii noștri, cu experiență de 5, 6, 10 ani, sînt la nivelul celor cu experiență de 40—50 de ani.

— Vă explicați asta?

— Greu de explicat. Cînd s-a pornit etapa a doua, specialiști din R.F.G. spuneau: nu veți reuși să porniți aceste agregate cu oamenii pe care îi aveți dv. Au prea puțină experiență, doar de cîteva luni, un an sau doi. Cînd a văzut cum au pornit agregatele, cum a pornit această instalație, unul din specialiștii prezenți a rămas pur și simplu uluit și nu mai putea scoate o vorbă. El mi-a și spus: tinere prieten, cu oamenii aceștia, peste cinci ani sau peste șase ani, veți face minuni.

— Ați și făcut?

— Ceva mai repede am dovedit că avea dreptate.

— În ce consta dreptatea lui?

— Atunci eram în perioada de probe. Se referea la intrarea în parametrii proiectați. Evenimentul s-a produs mult mai repede.

— N-am reușit să aflăm încă mecanismul care a făcut posibilă această evoluție, din cîte înțeleg, peste așteptări.

— Dacă vă puteți imagina un proces de cristalizare, dintr-o soluție să zicem de sare, cu o anumită concentrație. În jurul unor germeni, apare cristalul. Cam așa a fost și la noi.

— Care ar fi germeii și care sînt elementele de concrescență?

— Germeii — primii oameni ce porneau la drum cînd s-a înființat combinatul. Majoritatea din acel nucleu sînt și astăzi în fabrică. Erau tineri, mulți, muncitori, operatori chimiști, colegi de ai mei, parte specialiști. Ne întîlnim și azi, nu ne dăm seama că au trecut anii peste noi.

— În ce calitate lucrați acum la combinatul din Suceava?

— Conduc secția de hirtie. Este cea mai mare fabrică de hirtie din România.

— Cum apreciați situația dv. în comparație cu colegii, avînd aceeași calitate la celelalte combinate din țară? Vă credeți nedreptățit? Un avantaj?

— Pot să mă compar doar pe mine, inginerul de astăzi, cu inginerul de acum zece ani și cu inginerul care aș vrea să fiu.

— Cam ce s-ar desprinde într-o asemenea comparație?

— Între cel de azi și cel de acum zece ani? Eram atunci recomandat drept un inginer bun, înconjurat cu recunoștință și recunoașterea ce se poate da unui inginer tînăr. Sînt stăpînit de gîndurile bune pentru cei ce m-au crescut, pentru cei care au avut răbdarea să-mi orienteze forța de muncă să pot ajunge unde am ajuns astăzi. Dacă mă compar cu cel ce aș dori să fiu, încă mai am un drum destul de mare și doresc să găsesc calea cea mai scurtă spre optim în existența mea profesională.

— Cu ce sentiment intrați într-o bibliotecă? Sau într-o librărie, dacă vreți...

— În afară de sentimentul oricărui om care nutrește respectul firesc față de cărți, de conținutul lor, cînd iau în

mină o carte mă uit la calitatea hirtiei din care este făcută, cine a făcut-o, din ce este compusă.

— Vi s-a întimplat să visați tipătul lemnului? Tipătul lemnului sacrificat?

— Mai greu. N-am ajuns încă să vibrez atît de poetic coardele sufletului meu, dar în orice caz adesea am visat întreaga metamorfoză, imaginile din copilărie. Vă spuneam că am crescut în pădure sau alături de pădure, imaginile copilăriei, imaginile activității de astăzi se suprapun în visele omului de multe ori și dau senzații greu de reprodus și de povestit cuiva. Sînt pur personale. Destul de interesante și merita să mai visezi așa ceva.

— Ați sacrificat, bănuiesc, milioane de vietăți vegetale, de copaci. Ați plantat vreodată vreunul?

— De mic copil.

— Din ce considerente?

— Poate ar fi mai interesant dacă aș răspunde că așa am fost educat. Am făcut-o cu sentimentul firescului, ca ceva normal în cazul meu care am trăit acolo, în mijlocul pădurii. Pădurea ne-a dat atîtea, pădurea ne-a dat ce-i mai frumos, care face parte integrantă din viața noastră. Nu poți concepe altceva. Așa cum un agricultor, știi eu, în cîmpia Banatului ține la răsadurile de ardei, la dealurile cu viță-de-vie, așa trebuie să ținem la pădure. Să plantăm, să întreținem pădurea, s-o ordonăm, s-o stăpînim.

— Ați considerat acest gest, al reincarnării vegetației, o întoarcere vinovată, o plată a vinei de a participa, conștient firește, la distrugerea naturii?

— În anii copilăriei nu am judecat așa. Era un reflex necondiționat, în orice caz. Acum ar putea fi apreciat și așa. Contribuim la consumarea unei părți ale pădurii. Ar trebui ca fiecare din noi, în semn de vinovăție, cum ziceți dv., să-și găsească liniștea sufletescă, să se echilibreze cumva prin această acțiune de plantare, de regenerare a pădurii. Nu numai noi care consumăm pădurea.

— Mi-ați putea vorbi de ceea ce ar însemna grija dv. de fond în acest moment?

— Secția pe care o conduc s-a angajat, pe lângă realizarea cifrelor de plan, să producă 1 500 tone de hirtie peste plan. Am realizat 1 400 pînă astăzi. Doresc, ne-am propus toți să mărîm această zestre, să ajungem undeva spre 1 800—2 000. Dar grija principală pe care o avem este ca acest surplus să meargă la export în condiții avantajoase. Deci producția suplimentară, dar nu în orice condiții, de calitate foarte bună, pe care s-o valorificăm la prețuri înalte pe piață. Să creăm condiții tehnice, organizatorice, de educație pentru a obține nivelul de consumuri, deosebi la energie, sub ceea ce obțin colegii noștri din străinătate.

Casetofonul s-a oprit. Banda este aproape de capăt dar nu mai are în continuare nimic pe ea. Revăd cuvînt cu cuvînt textul convorbirii înregistrată ad litteram și, înainte de a trimite textul la tipar, mă simt dator să salut, la el acasă, pe interbucător.

Pe inginerul Ioan Cușnir să-l căutați la Combinatul chimic Suceava.

— Rămîne mult acolo? întreb, dezamăgit, pe secretara ușor nedumerită, și nu pricep de ce.

— Cred că da, rămîne.

— N-aveți un număr de telefon?, mă agăț eu în continuare.

— Nu-i nevoie, îl găsiți ușor. Întrebați la cabinetul directorului. La biroul lui...

NEAGU UDROIU ■

7 copii în grija nimănui

E greu să te descurci în labirintul de probleme al familiei Condurache din Brașov — mai bine zis, a fostei familii, cei doi „stîlpi” ai casei, după numeroase scandaluri și neînțelegeri devenite publice, divorțînd. Și, la fel de greu este să afli situația reală a fiecăruia din cei 7 copii minori aduși pe lume din această căsătorie. Conform ultimei hotărîri a Comisiei județene pentru ocrotirea minorilor ar trebui să se afle toți 7 la case de copii, potrivit vîrstei lor — și asta, din octombrie anul trecut. Realitatea din teren este însă alta, pe cît de dramatică, pe atît de zguduitoare, periclitînd însăși dezvoltarea fizică și morală a acestor copii.

În apartamentul 18 din blocul 67 de pe strada Magnoliei nr. 1 Brașov, ne întîmpină mama — Eugenia Muscaliuc. Lucru rar s-o găsim acasă — plecată fiind, cel mai adesea, să-și plîngă nefericirea în fața unui pahar, după mărturia vecinilor; și, mai ales, s-o găsim în postura de gospodină fierbînd o ciorbă pentru cei mici, eveniment la fel de rar, fapt pentru care în casă plutea un fel de sărbătoare.

— Doar 4 copii sînt la mine, pe ceilalți i-a luat la el, la Stupini, tatăl — să-l bată; pe Dana, pe Gabriela și pe Gigi, i-a furat, asta s-o știți, de nu mai știu dacă acești copii mai sînt sau nu la școală.

— Cum i-a furat?

— Așa, a venit și i-a furat, și i-a dus la el, la Stupini. Acolo să faceți o anchetă socială să vedeți cum stau, că și-a adus și o soră de prin Moldova, cu alți 6 copii după ea. Păi, la mine e rai față de acolo.

Ne-am plîmbat și noi prin pomenitul

rai. Stratul de murdărie acopereau parchetul și preșurile, un aer îmbibit ce-ți tăia respirația încă de la intrare, urme vizibile de devastare a apartamentului, iar dormitorul în care-și odihneau nefericirea cei 4 copii aflați la ea depășea orice inchipuire: niște culcușuri amenajate direct pe dușumea, din vechituri îngămădite una peste alta; între ele o oglindă tapetată cu fotografii ale mamei și „prietenilor” ei, cel mai adesea surprînși de aparat în fața unor sticle cu băutură. O singură cameră, din cele 3, era ceva mai curată, despre care aflăm că-l dată cu chirie pentru 500 de lei pe lună.

— Camera asta, pînă a se certa mama cu tata, era camera mea — mărturisește cu glas sugrumat de plîns Mariana, cea mai mare dintre toți frații, de acum fată de 16 ani, elevă în anul II la Casa de copii școlari din Buzău.

— Cum se face, Mariana, că deși a început școala tu te afli tot la Brașov?

— Am tot sperat să plec cu Cristina. Și ea era elevă acolo, dar mama n-o lasă să mai meargă. M-a trimis tov. directoroarea special, s-o aduc dar nici ea, Cristina nu mă mai ascultă.

— Am dat-o aici, la școală — intervine mama — învață bine, are și bursă.

— Ei, mamă, o intrerupe Mariana, și eu am bursă, depinde însă de care bursă...

Pe moment, o liniște apăsătoare se așază între mamă și fiică, în final mama părăsînd terenul, aducînd drept scuză ciorbă.

— Ce-ai vrea să faci, Mariana?

— După sufletul meu să vă răspund? Atunci să știți, aș dori să-i împac pe tata

și pe mama, să ne adunăm iarăși toți laolaltă. Dar astea-s doar vise.

— De ce doar vise?

— Așa! Un singur motiv, greu însă cît lumea, ne-a distrus: betia mamei.

— Îți place școala, Mariana?

— Îmi place. V-am spus, sînt în anul II la școala industrială cu profil de construcții. Dar mai tare îmi plac avioanele.

Chipul luminat o clipă de destăinuirea pasiunii se înnegurează. Ochii își pierd strălucirea, lăsîndu-se cotoptii de tristețe. O fată de 16 ani suferă pentru părinții și frații ei. O fată de 16 ani duce pe umeri de ani de zile această greutate.

— Cînd eram acasă mă ascultau și ceilalți frați. Acum, n-o mai fac, i-a imbrobodit mama și pe ei, îi lasă așa, de capul lor și asta li se pare o fericire. Nu e bine nici acolo, la școală. La celelalte fete vin părinții, le vizitează, le cumpără una, alta. Oricum ar fi însă poți învăța și ai liniște. Pe cînd aici, acasă, e mai negru decît în pustiu Sahara. De aceea, vă rog, faceți ceva pentru frații mei, salvați-i! Eu singură, ce pot să fac?

Nu, Mariana, nu ești singură. Oamenii vor fi alături de tine.

Atît la autoritatea tutelă municipală, cît și la Comisia județeană pentru ocrotirea minorilor, dosarul Condurache cîmpătuse proporții în cei doi ani de cînd fusese emisă prima hotărîre de internare la casele de copii a celor 5 minori. Se cunoștea foarte bine că însăși existența acestei familii în blocul de pe Magnoliei I devenise coșmarul de zi și noapte al celorlalți locatari; că Asociația de locatari îi dăduse în judecată pentru neplata întreținerii pe ani de zile, că se emisese și un ordin de evacuare a lor din apartament, că cei 7 copii nehrăniți, neîmbrăcați, nesupravegheați erau în pericol permanent în acest loc devenit al dezasturului. Cu toate acestea, Comisia județeană

Ce face omul
cînd nu-l vede nimeni

Și dacă nu sintem boxeri?

— Acum citeva zile mi-a venit așa, într-o seară, o poftă nebună de un grătar. Un grătar cum știu eu să-l fac, la mine acasă, unde nu de puține ori sînt „mina a doua” la bucătărie. Tocmai dezbrăcasem uniforma, imi arunc niște haine civile ușoare pe mine și dau să mă reped pînă la măcelărie. O iau pe drum, apuc să intru într-un pasaj de lîngă noi cînd, de lîngă un perete, sare în fața mea un tînăr care mă apucă de guler!?! Vă rog să mă credeți că nu mi s-a mai întimplat niciodată în viața așa ceva... Mă uit la el o fracțiune de secundă, imi dau seama că nu l-am mai văzut nîcînd, vreau să-l spun că mă confundă, cînd îl aud că-mi strecoară printre dinți: „Auzi, șmechere, să știi că nu-mi placii!” În clipa aceea, toate eventualele raționamente și roțițe și circuite din capul meu se blochează, scurtcircuit pe toată linia (!), și-i scap o stingă — știți, eu sînt stîngaci, am și rămas cu o durere din cînd în cînd la o încheietură, că am făcut ceva sport la viața mea — de-l arunc pe maimuțoi grămadă peste un gard cam șubred, că se întinde și gardul, se întinde și golul la pămînt. În aceeași clipă, în partea cealaltă a pasajului, văd alți doi derbedei — cam de aceeași vîrstă, să tot fi fost de 17-18 ani, înțelegi probabil cu primul — că o iau la fugă. Mă întorc la omul meu, îl culeg de pe jos și-l depun la primul militan, la colț.

Istoriogra colonelului gălățean B. un om altminteri foarte simpatic și-n aparență liniștit, blajin chiar, a avut un final bun.

— Am mai prins măcelăria deschisă, am găsit și vreo citeva colțete o frumusețe și-am mîncat acasă un grătar mai grozav ca la restaurant.

— Ce credeți că vroia derbedeul acela?

— Cred că vroia să mă buzunărească...

Un final bun, la fel ca și în întîmplarea de mai jos. Un antrenor de box, cam mititel el de stat, „muscă” în ring la vremea lui, se întorcea într-o seară, obosit, acasă. Deodată i se profăpese în față o namilă cu o țigară în mină. „Auzi, bă, dă-mi și mie un foc!” „Nu fumez” — îi răspunde, stăpînit, antrenorul, măsurînd namila de jos în sus. „Nu cred — zice derbedeul. Ia să văd ce ai în buzunare!” În clipa aceea, omulețul din fața lui, „muscă” de acum vreo douăzeci de ani, îi înfige un croșeu scurt, dar plin de năduf, în burtă. Namila cade ca un copac trăsînit.

„Dacă a vrut să vadă ce am în buzunare...” Și antrenorul își continuă, obosit, drumul spre casă.

— Aproape drăguțe, poveștile — nu?

— prin finalul lor.

Se naște însă o întrebare: dacă în locul celor doi bărbați, cam boxeri de felul lor, eram noi, ceilalți, care nu sintem boxeri, sau erau două femei, care cel puțin pînă în anul 1980 nu s-au apucat încă, după cite știm, de box, ce se întimpla? Sau, mai exact, nu ar fi cazul să acționăm și mai ferm?

MARIUS POPESCU ■

pentru ocrotirea minorilor se induioșează la rugămințile mamei — care altfel, ar fi pierdut apartamentul și mai ales, ar fi trebuit să se apuce de muncă (pe unde s-a încadrat, din cauza beției nu a rezistat). I-a aprobat externarea a 3 dintre copii în martie '79. Pe baza noilor hotărîri judecătorești, pensie alimentară de la fostul soț pentru 4 copii. La umbra lor a reușit să-și păstreze pînă acum copiii, chiar dacă între timp fuseseră emise noi hotărîri pentru internarea tuturor din octombrie '79 iar judecătoria anulase plata pensiei alimentare pe baza acestora. Militia municipală, solicitată prin adresa 32708 din 6.X.'79 să intervină pentru internarea tuturor minorilor n-a făcut-o. O tăcere care acuză la rîndu-i.

Asta-i deci situația ce-și cere grabnic rezolvarea. Iar dincolo de ea, s-a mai creat încă una, acolo, la Stupini, cartier mîrginaș al Brașovului, unde tatăl și-a mutat casa, și unde, din cînd în cînd, copiii lui fug de la mamă, la tată: unde, într-un cîmp, într-o paraginătură, fără lumină, fără lemne, pentru iarnă, în schimb, cu multă, multă mizerie. Aci a venit și sora lui, Afusoaei, tocmai din Moldova, femeie văduvă și cu 9 copii. În ziua vizitei noastre cei 3 copii Condurache, ce se aflau de mai bine de două săptămîni la tată, fugiseră, nemaisuporțînd situația, din nou la mamă. Dar cei 6 ai Afusoaei — pentru că 3 sînt pe la școli plecați — unde ar putea fugi? O nouă anchetă socială trebuie pusă deci pe picioare. Nu cu incetinitorul însă, cum s-a procedat în cazul Condurache, ci cu simțul răspunderii și omeniei dus pînă la capăt!

GEORGETA BLANARU ■

Eveniment cultural

Zilele „I. L. Caragiale” la Craiova

Fără îndoială că săptămîna culturală craioveană a cunoscut o bogată și frumoasă activitate, cuprinzînd două manifestări: Festivalul teatrului istoric (ediția a IV-a) și Zilele „I. L. Caragiale” (ediția a III-a), acțiuni inițiate de Consiliul Culturii și Educației Socialiste, Comitetul de cultură și educație socialistă al județului Dolj, A.T.M. și Societatea culturală „I. L. Caragiale”, constituită la Craiova.

Spectacolele, în cadrul celei din urmă manifestări, s-au dovedit o variată demonstrație interpretativ-artistică a pieselor marelui dramaturg, demonstrație ce a dezvăluit încă o dată că este de vie dramaturgia lui Caragiale. Toate aceste date au fost dezbătute în amănunt în cadrul colocviului organizat în jurul spectacolelor prezentate de diferite teatre din țară, colocviu ce s-a constituit într-un adevărat seminar sui-generis privitor la spectacolul caragialian. Începînd prezentarea zilelor de teatru Caragiale cu acest colocviu, pentru că ni se par semnificative luările de cuvînt ale regizorilor prezenți, care s-au destăinuit, care și-au motivat punctul lor de vedere față de piesă, care și-au explicat punerea în scenă.

Au fost trei zile pline de teatru. Trei zile cu Caragiale, ce au însemnat, de fapt, trei zile de dezbateri, de confruntări și nu numai de a lua la scenă deschisă, pentru că fiecare spectacol s-a constituit într-o lecție actoricească și regizorală. Și aici s-a demonstrat că un spectacol de valoare este cel care are consecințe în lumea spectatorului contemporan, atitudinile novatoare, impunîndu-se de lumea artistică contemporană.

Zilele Caragiale de la Craiova au început prin prezentarea „Noapții furtunoase” de Teatrul Giulești, spectacol ce a suscitat interesul celor prezenți. Noaptea în viziunea lui Visarion este, fără îndoială, un mare spectacol, solicitînd deopotrivă actorul și spectatorul. Textul se derulează într-o mare tensiune, ce cuprinde și spectatorul, suprasolicitîndu-l pe alocuri. Credem că această stare complexă, halucinatorie, subliniată de regizor, nu vrea decît să dezvăluie, să demaște lumea interioară a personajelor, obligînd astfel spectatorul la atitudine și nu la pasivitate. „Să nu stîrnim risul indiferent, a-l stîrni astfel înseamnă o trădare” se mărturisea regizorul, dar picăturile de ris nu se insinuează decît timid, în puținele scene de respiro, cînd actorii nu mai plîng, sau nu mai tipă. Alexa Visarion are un limbaj propriu, original de comunicare a textului, punîndu-și pecetea personalității de la un capăt la altul al spectacolului. Regizorul ne propune un Rică Venturiano altfel decît îl știam noi, jocul actorului Florin Zamfirescu detașîndu-se net. Spiridon își sustine partitura singur, într-o manieră personală, actorul Răzvan Vasilescu decușîndu-și, parcă, din piesă, din ansamblul ei bucată la bucată și de somn, la care are tot dreptul, din vacarmul și nebunia nopții furtunoase. Privit în totalitatea lui, spectacolul lui Alexa Visarion ne conduce într-o lume mai puțin cunoscută și tipic caragialiană, într-o lume îngroșată în gălăgia halucinatorie a mizeriei mahalalei, adu-

cînd o undă din atmosfera teatrului pirandelian.

„Noaptea furtunoasă” este adusă pe scena Naționalului craiovean și de studenții secției de română a Institutului de teatru de la Tirgu Mures, spectacol realizat de prof. univ. Constantin Codrescu și lector univ. Ileana Burlacu. Prima ieșire în fața publicului a primei promoții de actori a propus o altă variantă a Noapții cu un plus de tinerete, nefiind o viziune înghețată, osificată a textului caragialian. Actorii-studenți depășind emoțiile debutului au făcut o frumoasă impresie. Veta și Zița prind viață prin jocul liber al Gabrielei Cuc și Miriam Cuibus, iar Spiridon cîștigă bine-meritate aplauze la scenă deschisă grație jocului Marceliei Andrei. Rică, în interpretarea lui George Custură, aduce un aer de naivitate și sinceritate a amorezului încrezător în farmecul său. Spectacolul studenților nu a transmis numai acea infuzie de tinerete ci a adăugat o nouă filă de interpretare a pieselor dramaturgului român, de înțelegere a autorului. Nu același lucru se poate spune despre spectacolul Teatrului de Nord — Satu Mare cu piesa „D’ale carnavalului”, în regia lui Bogdan Ulmu. Viziunea Caragiale de la Satu Mare a fost mai puțin generoasă față de textul piesei, dar și față de intenția regizorului. Am fost față-n față cu un spectacol greoi, confuz, maniera propusă fiind contrastantă, nesustînută de la un act la altul, în ciuda eforturilor depuse de actori. Ne întîlnim cu o Mița Baston — vrăjitoare, cu un Nae Gîrimea — fachir etc., toate personajele apărînd într-o falsă lumină. Spectacolul în sine nu este decît o experiență mai puțin semnificativă, el nefiind servit nici de decor.

„Boborul” și „Conul Leonida față cu reacțiunea” în regia lui Victor Cornișteanu aduc un plus de mișcare și de noutate a interpretării operei caragialiene, spectacolul desfășurîndu-se cu ușile deschise, conceput de regizor astfel încît să izbucnescă din chiar rîndul spectatorilor. Teatrul Național craiovean a adăugat astfel prin originalitate o nouă viziune a interpretării teatrului lui Caragiale.

Zilele Caragiale și-au încheiat seria reprezentațiilor cu „O scrisoare pierdută” a Teatrului Bulandra, rolul lui Dandanache fiind susținut de Liviu Ciulei. Iată un spectacol memorabil. Un spectacol adevărat. O demonstrație a ceea ce înseamnă lumea și teatrul lui Caragiale. Prezența lui Ciulei în mijlocul publicului craiovean a marcat sărbătorește zilele Caragiale. Și, ca un omagiu, regizorul i s-a închinat din partea A.T.M.-ului și Societății culturale „Caragiale” o Diplomă de participare și interpretare a rolurilor din marele dramaturg.

Zilele de teatru caragialian de la Craiova și-au cîștigat meritul unui adevărat festival de teatru, chiar dacă unele spectacole au contrariat, altele au dezamăgit. Dar aceste zile, zile pline de teatru, au arătat că actorii, regizorii sînt dornici să-l aducă pe autor în mijlocul nostru, să-i dezvăluie noi fațete și să ne facă să-l iubim și mai mult.

CORNELIA DJIGOLA

Tandă poveste cu oameni buni și răi

„Toată acțiunea se petrece în sala de mese a Hanului-Restaurant B. Q. Mesa Neagră, situat în partea de răsărit a Deșertului Arizona”. Am citat primele două rînduri din piesa lui Robert Emmet Sherwood, „Pădurea împietrită”, mare succese la vremea ei.

De data asta toată acțiunea se petrece în sala de mese a unei cabane, situată aproape de virful unui munte înzăpezit, din lanțul carpatic. Îmi închipui că pot suna cam așa și primele rînduri din Cumpăna, scenariul scriitorului împătimit de film, Horia Pătrașcu. Paralelele pot continua, însă mă opresc aici pentru că n-am vrut decît să subliniez că, dacă Aristotel ar fi făcut cronica asta, atunci, cu plăcere — pentru respectarea celor trei unități, de timp, de spațiu și de acțiune — i-ar fi pus acestui autor și galoane de bun dramaturg, alături de cele de scenarist de film, pe care de mult le are. Mai practic vorbind, scenaristul a renunțat la niște libertăți și și-a impus niște canoane scriitoricești în plus, pe care filmul, ca gen, nu le prea cere; iar pe de altă parte, scenariul acesta poate fi, oricînd, transformat într-o riguroasă piesă de teatru.

Drama închisă, limitată într-un cuprins tridimensional pretinde constructorilor ei virtuozitate profesională. Și, din fericire, autorii acestui film au dovedit că o au. În cabana și-n filmul Cumpăna se instalează de la început și domnește pînă la sfîrșit, neliniștea, suspiciunea, teroarea, suspense-ul, starea de emoție, de frison, de thriller. O atmosferă construită cu migală, din zeci de nuanțe, cu zeci de mijloace. Construită de scenarist dar și de regizorul Cristian Nicolae, de actorii distribuției, precum și de o întreagă echipă, care, se simte, și-a găsit numitorul comun de calitate: Marian Iordache, imaginea; Marga Moldovan, decorațiile; Zeleny Csaba, costumele; Lucian Mețianu, muzica; Magda Ghișe-Ghincioiu, montajul; Andrei Coler, sunetul.

Și totuși, nu profesionalismul — uneori impecabil, totdeauna lucid — e marele merit al acestui film! Pentru că, iată, suspense-ul și genul lui Hitchcock se dezvăluie doar ca niște cirle pentru a atrage publicul la un spectacol de profundă dramă omenească. Pentru că, iată, conflictul nu-i purtat cu parul, nici cu arme moderne, ci cu reacții psihice și cu atitudini morale. Pentru că, iată, confruntarea dintre oamenii cinstiți și blînzi cu oamenii răufăcători și duri, confruntarea dintre victime și criminali, dispore undeva pe-un plan secund, în gros plan rămînd o copleșitoare tristețe, o omenească amărăciune — paradoxal dar adînc uman! — tocmai pentru stupidă ratare a propriilor lor existențe de către „eroii”, de către „cei excepționali”, de către cei care au ales calea fărâdelegii și fără de omenie; și mai rămînd în față, un înălțător omagiu adus aparent omuleților-banali, de fapt oameni întregi, demni și formidabili de rezistență. Pentru că, iată, filmul cumva de geniu comercial se dezvăluie ca un film artistic.

Dealtfel, tehnicile suspense-ului, cu toate că-s abil folosite, trezesc doar un interes cerebral, intelectual, o bucurie de șahist; însă nu emoționează. Pe cînd ceea ce-i după ele, în adîncul lor, chiar afectează, tulbură, sensibilizează, înalță cofa calitativă a înșeși sufletelor spectatorilor. Tulbură, de pildă, imaculatul alb al zăpezii, ales ca fond pentru o ticăloșie. Tulbură faptul că puterea fizică a doi vlăjgani e înfrîntă de puterea morală a unei fete fragile și a

unui moșneag. Tulbură faptul că oamenii care au ucis și-au tîlhărit privesc — cu disperare! — bucuria banală da: ajunsă imposibilă pentru ei, a unui brad de Anul nou, cu daruri modeste sub crengile lui, însă daruri împachetate în dragoste și-n fișii de suflete altruiste. Tulbură caracterelor (fie bune, fie rele) și replicile personajelor: lui Horia Pătrașcu (din păcate, unele replici sînt bizare de ne ale sale, ale stilului și omurului său). Tulbură delicatețea și poezia cu care regizoarea Cristiana Nicolae își învațuie luciditatea, tulbură atmosfera de „important e trandafirul!”, pe care o dă și acestui film al său. Tulbură firescul — marele firesc, omeneșc — al actorului Ernest Maftei. Tulbură frumusețea de logodnică și talentul cu broderii al Ioanei Pavelescu. Tulbură tăcerile și privirile care urlă ale lui Mircea Albușescu. Tulbură măștile variate dar toate verosimile, realiste, ale lui Florin Zamfirescu. Tulbură autenticitatea exuberanței Adinei Popescu; banalitatea care ascunde caracter și țîrce a lui Dinu Lazăr; schimbările la față cu care demonstrează versatilitatea personajului ale lui Ovidiu-Iuliu Moldovan.

Casa de filme condusă de Eugen Mandric ne-a atras atenția că din viața noastră fac parte și ceasurile de cumpăna și ne-a propus o meditație pe tema asta. O meditație rotundă. O meditație cu pretext modern și general valabil, dar pe care realizatorii săi l-au concretizat — neașteptat, însă nu inexplicabil și nu ciudat — într-un stil foarte, foarte autohton-romănesc. Istoria de la granița, de la cumpăna binelui cu răul are atmosferă și căldură de nuvelă de Nicu Gane ori de povestire de Mihail Sadoveanu: de aceea am scris cronica ei cu o poftă cam subiectivă.

Iar „pentru nivelul internațional”, am să închei tot cu o comparație, și asta nu doar de dragul simetriei. În „Pădurea împietrită” Squier, unul dintre personaje, spune: „Împărtășești părerea mamei dumitale în privința deșertului asta? Bine atunci că poți găsi un refugiu în poeziile lui François Villon!”. Iar Gabby, alt personaj, îi răspunde: „Da. Ele scot din mine mirosul de benzină și de cîrnați”. Horia Pătrașcu, Cristiana Nicolae și toți ceilalți autori ai filmului Cumpăna au același merit: ne scot, ne alungă din viața noastră obștesc cinstită și respectuoasă, maculările, poluările egoismului și violenței singuratică. Cumpăna e posibilă, omeneșc posibilă, dar ea se află nu într-un deșert unde și arborii au pășit în regnul mineral, ci într-o pădure vie care-i asigură găsirea echilibrului, stabilitatea. O stabilitate și morală, și artistică, și tonică și tandru omenească.

NELU IONESCU

● CAP LIMPEDE

TEATRU

● De curînd s-a prezentat la Constanța premiara unei piese mai puțin obișnuită: o piesă despre satul românesc de azi al cărei autor muncește și trăiește la țară.

Un merit al piesei este aproape desăvîrșita lipsă a lozincilor, a sloganelor nimănui folosite în inventate pînă mai deunăzi de autori pripiți să acopere o temă de care erau străini, funcționarii străini. Convingător, cu argumentele bunului-simț care te îndeamnă să îți pasul cu cei din jur, piesa pledează pentru respectul și prestigiul de azi al muncii pămîntului, pentru noblețea țărâniei, pentru datoria de a fi darnic cu cei dragi, cu tine însuși în primul rînd, oferindu-ți bucuriile vieții accesibile în chip firesc.

Pădurea este o comedie reușită, voioasă, în buna tradiție a snoavelor populare. În piesa noastră este nevoie, și de această operație se ocupă o echipă de actori inimoși și talentați — Marieta Mihalcea, Maria Nestor, Ana Mirena, Alexandru Mereuță, Constantin Duicu, Eugen Mazilu — conduși sigur de mîna unui maestru al caligrafiei scenice — Ion Maximilian, al cărui merit esențial nu e de a-l fi distribuit pe Eugen Mazilu, să zicem, într-un rol care i se potrivește ca o mînușă, ci de a-i fi incredințat rolul principal unui actor care pare că nu va mai urca pe scenă: Alexandru Mereuță, debutînd astfel pentru a doua oară, dar cu norocul ce l-a ocolit în trecut, și făcînd un rol mare.

„Operația” reușește de minune poate și pentru că autorul textului, Ghiță Barbu, este de profesie medic veterinar, cu state vechi de serviciu pe cîm-

pia dobrogeană a muncii, dar nu debutant în teatru, ci la a doua premieră,

ION COJA

● Integrala simfoniilor de Beethoven în programul Televiziunii: iată un eveniment care, fără pic de îndoială, umple de bucurie sufletele melomanilor. Dar și mai important, socotim, este faptul, inițiativă, ca această integrală să fie începutul unor noi și constante serii de concerte educative. Și-acum, despre dimensiunea educativă concretă a primei emisiuni, cea de simbătă trecută. Ea ca și următoarele emisiuni aparțin Mihăelei Sturza-Gavrila, care a convocat la catedră doi seroși profesioniști: compozitorul Aurel Stroe și dirijorul Paul Popescu — interpret, la pupitrul Orchestrei

simfonice a Radioteleviziunii, al integralei simfoniilor beethoveniene. Gazetărește vorbind, forma a fost aceea a unei micromese rotunde, a unei discuții libere de vreo schemă preconcepțată, la care participanții s-au strădui să pună accentul pe câteva idei. Idei nu multe, însă esențiale, pericolul încărcării „lecției” fiind astfel evitat. Idei care și le-au exemplificat, multumită unui al patrulea participant: un pian. Bine găsit și binevenit acest pian, pentru că, odată ce specialiștii au subliniat adevărul gândirii simfonice a întregii muzici beethoveniene, imi îngădui și eu profanul să spun că nici un alt instrument muzical nu-i mai simfonic decît pianul. Și s-a mai petrecut ceva la această primă emisiune: oricît au vrut, sau poate chiar n-au vrut, să evite, cei trei specialiști au folosit cuvinte de specialitate și, mai important!,

au făcut observații de inimă specialitate. Spre deosebire de — firește, vă amintiți! — lecțiile lui Bernstein, care porneau de la a și de la b și de la c, ciclul acesta a fost început cu comentarii pe care, și-n conținut și-n formă, nu le puteau face decît niște specialiști, pentru specialiști. Procedul, fiind vorba de concerte educative, întii m-a derutat; apoi însă l-am cîștigat invers, ca pe o abilitate pedagogică, mai precis psihopedagogică: s-a început cu șocul erudiției pentru a ului și — ripostă, reacție — pentru a mobiliza. Reacția profanului tragem nădejde să fie asta: „Iată cite înțeleg oamenii aștia din muzica marelui Beethoven; și iată cite posibilități, cite frumuseți eu nu le înțelegem, nu le auzeam. Iar dacă ei pot înțelege, eu de ce n-aș putea?!”. În ceea ce mă privește, sînt curios care vor fi

următorii pași, ce vor face autorii emisiunii — în privința abilității și eficienței pedagogice — la următoarele lecții. Poate ar fi binevenită o replică, o intervenție a profesorilor de muzică din școli! O intervenție alcătuită din sugestii pe adresa Televiziunii, însă și din acțiuni organizate la propriul lor loc de muncă, în școli, cu elevii. De pildă, nu s-ar putea modifica orarile — și la școli și la Televiziune — în așa fel încît la concertul educativ de simbătă, dar nu musai de la ora 12.10, să participe, în fața televizorului școlii și elevii și profesorii: să participe, adică să asculte concertul, comentariile specialiștilor, iar apoi, în jurul profesorului lor de muzică, să-și facă propriile comentarii? Bănuî că se poate face cite ceva, dacă antipatizăm cu adevărat inertiă.

N. IONESCU

Mult e dulce

Ursitoare de mesteacăn

Nu-mi mai place iarna, prea lungă, prea mult, mi s-a urit. Dealtminteri o simt că-și va lua tălpășița mai repede (sau cel puțin așa doresc eu), de o săptămână zăzile lui februarie gilgii și urlă în burlane. Iar azi-noapte, spre ceasurile mici, s-a deschis un pui de vânt cu miros de mestecen. Visasem cuvântul răsărit și mă ridicasem în capul oaselor. A te scula imediat când visezi un cuvânt frumos înseamnă a nu asfinți — mă gândesc, de bună seamă, la cei obișnuiți să ne dăm de-a dura prin lumea paginii albe. Ascultam vântul care minca piinea zăpezii și murmuram :

răsare griul ;
răsare luna ;
tu de unde-ai mai răsărit, mă ? ;
răsai rază luminoasă ;
răsar patru crai în poarta serii.
Și vântul mă amețea. Nu știu de ce vântul îmi dă sentimentul unei înfringeri pe care-o doream de mult. Într-o noapte, la Maļu, lângă zăvoaiele lălmitei, băia vântul ca-n nelegiuire, iarba se zvircolea, adușmeșind lupi și deodată aud din spate : „măi, de unde dracu vine turbarea asta ? De la noi de la Brăila, acolo e vântul stăpin peste tot singele și ne urmărește pînă la moarte. De aceea îl și iubim. Nimic nu-i mai frumos ca vântul, în Bărăgan, noaptea. E nemernic, e cu cuțitu-n mină, dar pe noi, pe-ai lui, care l-am

hrănit cu colinde, cu cîntecul drumurilor și aventurile copilăriei, nu ne înjunghie, pe noi ne crestează numai, ne taie pielea cruciform și ne seamănă în rană praf verde, somnul petrecut pe rogojină, miros de fulger ce-a izbit în nuc, uimitoarea alunecare a girlei (Hai Buzău, Buzău, Buzău, dărîma-s-ar malul tău), coviltire vinete, fumul trenului spre Nehoiș.

Cînd bate vîntul cu ursitoare de mesteacăn îmi place să-mi aduc aminte porecle de oameni din satele Brăilei și să le înșir în caiete. Iată cîteva : Urleanu, Bobirnac, Bini, Bavarezu, Pîrpala, Ciciușu, Matincă-Opincă, Turlea, Cuconea, Chișta, Finlandezu, Telelezu, Fărăeață, Garonea, Giovani, Zbircu, Agachi, Ciufundel, Lală, Nătărăul, Botîrlău, Giscan pe ouă, Chînța-Cocoșata, Trage pisica, Dungu-dungălița, Roșu-cocoșu, Bărzoii Pențoșica, Tingău-ciine-rău, Bărjăgoaia, Cucu-te-lerezu, Burță, Tîrțiu, Terțiu, Prăjală, Citică, Fărcutoiu, Pobeda, Botîrlău, Flențică, Botancii, Neața, Balangă, Moș Corabie, Jumară, Sandu-beu, Frigevulpe, Melou, Cuclea, Ciucadeba, Ciolan, Căniță, Deiu, Ghidran, Giolacu, Boșolică, Ben, Rusamu, Cucui, Purcică, Chelbașan, Chelalau, Tirlea, Giuberea, Hiță, Raimi, Ursică, Ciontu, Geancă, Pîrțu, Scheaua, Peleacă, Bibească, Tătălică, Zghiară, Zburlea, Nașpanu, Janču, Rabdan, Ușchială, Spremandea, Chitrocu, Pișlea, Sugaru, Atîmatu, Stringeflancu, Milămică, Muțoi, Foiogă, Săcitu, Conănezi, Clănțău, Boșolcă, Cantină, Cașulea, Bolborică, Pa-harud, Pațapini, Trufăștea, Peleagă, Gușai, Nanatîr, Fițu, Bileandă, Coleașă, Deștunlemne.

FĂNUȘ NEAGU ■

Iubirea de frumos

Arhitectura românească

Am pe masă de aproape doi ani de zile o carte excepțională despre Arhitectura românească, datorată marelui nostru arhitect Constantin Joja, restauratorul Hanului Manuc și al altor edificii publice. O carte rară despre care am mai spus în presă un cuvînt, o carte de o viață, scrisă de un savant care a cutreierat sat după sat, cetate din cetate, tot spațiul românesc locuit de la munte la mare, un om îndrăgostit de arhitectura noastră țărănească și urbană, cultă sau civilă, un om de știință care a înțeles de tînar să cerceteze arhitectura tuturor țărilor învecinate nouă, a țărilor balcanice mai întîi, dar și pe cea occidentală, ca să-și permită apoi o convingătoare exegeză comparativă a arhitecturii noastre.

Un capitol excepțional al cărții, „Valoarea umbrei în pridvorul românesc”, e de o înaltă elevație spirituală ce inspiră mulți mesteri și

poeti de a înțelege și păstra pe mai departe moștenirea de veacuri a arhitecturii noastre atât de magnific mărturisită de casa de locuit țărănească din spațiul românesc.

Fiecare poet adevărat, pictor și arhitect ar fi bucuros, sint sigur, să aibă la îndemînă această carte de știință și poezie datorată marelui nostru arhitect Constantin Joja, carte ce stă în manuscris încă și cam de mult pe masa unei edituri ce ar trebui să socoată o cinste timpăriea ei cit mai grabnic.

IOAN ALEXANDRU ■

Ce profețim, ce profesăm

Satul, leagăn de carte și de cărțurari

Făclia acestei sărbători pe care satul românesc contemporan o închină pentru a doua oară oară cărții, în această lună a lui februar, sporind lumina adusă de zăpezi în prisma caselor și pe uliți cu cea, fără topire, decît în cuget, a literii scrise, a fost aprinsă oficial în chiar comuna de lângă una din cetățile de scaun glorioase ale statului dac, Sarmizegetusa, stat de la a cărui înființare sub Burebista, bravul înaintaș al nu mai puțin bravului și legendarului Decebal, se implinesc 2050 de ani chiar în acest 1980 atât de prodigios pe planul propășirii economico-sociale a poporului nostru.

Prezent la aproape toate edițiile sale, descinzînd ca gazetar, îndeosebi în ultimii ani, cel puțin o dată în lună într-un sat, semnatarul comentariului de față are nu numai motive temeinice să consemneze marile progrese înregistrate în spațiul acestei realități în permanentă înnoire dar, în același timp, și destule momente pe care să le rechemă în memorie cu nostalgie. Iată, chiar în urmă cu douăzeci de ani, unul din cele două grupuri de scriitori sosiți pentru mai multe zile pe plaiurile Olteniei — printre care mereu regretatul Mihai Dragomir, Mihai Beniuc, Ion Brad,

Petru Vintilă, Teodor Balș — era primit la Dăbuleni, pe malul Dunării, în cea mai mare, pe atunci, comună a țării, cu colăceri și steaguri, pentru ca apoi la căminul cultural, într-o sală cu peste 1200 locuri, să se angajeze spontan unul din cele mai mișcătoare dialoguri despre carte și poezie.

Un an sau doi mai tîrziu, la Piatra, în Teleorman, tot într-un februarie geros sub zodia „Lunii cărții la sate”, întîlnirea, în lipsa unei săli care să-i încapă pe cei vreo două mii, dacă nu mai mulți, săteni cîțîtinuseră să ia parte la ea, avea să se transforme într-un adevărat mîfing în aer liber încheiat cu invitația ca oaspeții să revină cit mai curînd la o manifestare similară la căminul cultural, în construcție pe atunci. Invitației i-am dat curs chiar în toamna aceluiași an, sala de aproape 1000 de locuri era într-adevăr destul de încăpătoare. Numai că revenind acum 2 ani la Piatra, localitate pe cale de a deveni oraș agroindustrial, aveam să aflu că același cămin cultural nou construit urma să primească o altă destinație, nefiind propriu pentru manifestările politico-educative care urmează să fie găzduite, în noile condiții, de o casă de cultură.

Cît privește inaugurarea celor trei ediții anterioare ale „Lunii cărții la sate” din acest an, la Poiana Doljului, la Islazul celebrului Proclamații de la 1848 sau la Cobadinul Dobrogei, pe scriitorii prezenți, unii pentru a doua sau a treia oară la sezători literare în localitățile respective, ne-a pus în fața unor realități agroindustriale, edilitar-urbanistice și cultural-artistice care dovedesc că acea revoluție agrară preconizată de cel de-al XII-lea Congres al Par-

tidului Comunist Român are de pe acum premise trainice care o îndreptătesc.

„Luna cărții la sate” din acest an în județul Prahova a fost marcată sau chiar prefigurată în comunele Izvoarele, Mineciu, Ciorani, la manifestarea din această ultimă localitate alături de cîțiva autori ploieșteni avînd prilejul să participe și eu. Întîietatea pe care le-au dat-o factorii culturali de la nivel de județ acestor comune își are explicația în faptul că la concursul, intrat de pe acum în tradiție, „Biblioteca — participă activă la educația comunistă a oamenilor muncii”, bibliotecile de la căminele culturale din aceste localități s-au situat pe primele locuri.

Unul dintre cele mai impresionante fenomene de ordin spiritual prin care satul românesc contemporan s-a impus în anii din urmă e și acela că a devenit nu numai mare „consumator de carte”, cum se spune într-un limbaj modern cvasicomercial, ci și producător al ei, adică scriitor și editor. Astfel că printre numeroasele mele reportaje și comentarii pe teme ale vieții spirituale a satelor noastre s-au numărat cîteva, unele publicate chiar în „Flacăra”, despre aparițiile în volume și chiar reviste ale unor cenaculuri sătești. Nu demult am consemnat cel de-al treilea număr al Caietului literar al cenacului „George Gârda” din comuna Făget, publicație cu un profil complex în care semnează versuri, proză, studii istorice și literare, exegeze artistice, desene, articole și reportaje numeroși localnici, de la elevi de talent al școlii generale la primar, Principalul animator al cenacului și caietului e poetul Ion Căliman, profesor și director al căminului cultural, așezămînt,

laureat al mai multor premii la nivel național ale Festivalului „Cîntarea României”, între care două și pentru activitate literară. La Văriaș, în același județ Timiș, comună vestită prin recoltele ei record la cereale, care i-au adus mai multe titluri de „Erou al Muncii Socialiste”, s-a tipărit, tot anul trecut, dacă nu mă înșel, o plachetă a cenacului local intitulată „La porțile veacului” din a cărei lectură orice cititor poate deduce că mulți din autorii antologați bat, cu justificată pretenții, prin talentul și realizările lor, la porțile consacării literare.

Spre a nu fi tributari cunoscutului „Tăt Banatu-i fruncea” să poposim în alt colț de țară, în județul Neamț, unde urmează să se încheie „Luna cărții la sate”, în comuna Podoleni, pentru a citi într-o culegere iarăși locală, dedicată celor 500 de ani de atestare documentară a existenței glorioase a acestei localități, versuri ca acelea pe care le transcriem mai departe din poezia „Imn plaiului meu” de Alexandru Chelaru, minunată viziune asupra destinelor istorice ale satului românesc contemporan, moment apoteotic, cum nu se poate mai nimerit, pentru tableta noastră :

Soțeste-mi buciom pe-un picior de plai / O horă-i griul și taraf-făgetul... / Salci-mii-și pun de nuntă dalbul strai, / Un gong de lună bate-n deal încetul... // În taină Ștefan pune cuib de stîncă / La temelie vetrei mele dragi ; / Ne-a prins Traian aici și vom fi încă / Atît cit vor mai crește brazi și fagi. // Intors-au bunii brazda an de an, / În cîmp și în istoria bătrînă : / Sudoarea însă nu le-a fost în van / Ni-s trairul, firea — limpede fîntînă !

NICULAE STOIAN ■

Cronica literară

Iulian Neacșu:

„Un bucureștean în trecere prin București”

Nu demult s-au aflat în librării — pentru o scurtă vreme deoarece s-au epuizat rapid — cîteva interesante volume de publicistică : **Planuri în lute** de Ilie Purcaru, **Bărbați cu obiceiuri de eroi** de Ovidiu Ioanitoaia, **Viața pentru toți** de Nicolae Cristache și **Un bucureștean în trecere prin București** de Iulian Neacșu. Mai înainte cititorii s-au întîlnit cu cartea lui Eugen Seceleanu și Dorin Tudoran — **Martori oculari**. Sint așteptate să iasă de sub tipar **Pledoarii** de Nelu Ionescu și o culegere de articole semnate de Adrian Dohotaru. Toate aceste volume string între copertele lor pagini apărute mai întîi în revista „Flacăra” și scrise în ultimii 5-6 ani. Ceea ce înseamnă că în timpul respectiv a înflorit la această publicație o școală de gazetărie capabilă să ofere editurilor un material demn de cel mai înalt interes.

Atunci cînd se va scrie istoria presei românești din anii noștri cu siguranță că gazetăriei practice la „Flacăra” i se va acorda locul cuvenit. Ea și-a cîștigat prestigiul prin curaj și franchețe, prin cunoașterea exactă a lucrurilor prezentate cit și prin marea ei diversitate. Pentru că fiecare reporter a fost tratat ca o personalitate distinctă și i s-a acordat șansa de a înfățișa cum reflectă propria lui conștiință realitatea, devenind astfel inconfundabil.

Prin ce s-ar caracteriza publicistica lui Iulian Neacșu, care a făcut și el parte din „echipa „Flacăra” ? Scrisul lui impresionează prin glacialitate. Autorul păstrează o distanță cuvințioasă față de cele relatate și preferă să ne emoționeze prin notații fidele despre ambianța în care descinde decît să ne arate cit de mult îl marchează cele cunoscute. Orice pornire spre sentimentalism este cenzurată cu o mare strictețe. În locul duioșiei ne întîmpină ironia și chiar sarcasmul. Iulian Neacșu are o voluptate nedisimulată de a surprinde imperfecțiunea umană și de a o semnala cu amuzament, ca pe un soi de abatere de la firescul naturii. Chiar dacă nu-și menajează „eroii negativi” ai reportajelor și anchetelor sale și nu le observă cu tandrețe micile sau marile lor defecte, autorul nu se lasă însă copleșit de scepticism și își păstrează neștirbită încrederea în puterea omului de a-și depăși limitele.

Autorul e un citadin și se simte cel mai bine cînd descrie orașul. Și nu un oraș oarecare, ci Capitala. Decorul e prezentat meticolos și în cunoștință de cauză a tuturor detaliilor. El smulge scriitorului chiar și declarații de dragoste : „Am iubit și iubesc Bucureștii de cînd mă știu... Ceea ce altora nu le plăcea — zgomotul, graba, neatenția lui indiferentă — mie îmi plăceau cînd mă îndepărtam. M-am simțit întotdeauna ca acasă în acest peisaj în care iarba răsare în crăpăturile asfaltului”. Este minunat să întîlnești — fie și rar — asemenea pagini pline de vibrație la adresa civilizației citadine. Un locuitor al metropolei, îndrăgostit de străzile, blocurile, parcurile ei, își destăinuie bucuria de a se afla într-un mediu prietenos și cîtuși de puțin ostil. E în această confesiune — una din puținele din carte în care autorul nu se sfiește să-și dezvăluie emoția tuturor — și o notă persiflantă la adresa unei anumite literaturi care deplînge instrăinarea de un sat mirific, conceput ca un singur loc de împlinire a omului. În volumul lui Iulian Neacșu emblemele epocii moderne sint acceptate ca pe un cadru cit se poate de adecvat oricăror acțiuni nobile și nu stîrnesc nici o neliniște prin enigmaticul lor. Este drept, într-un asemenea perimetru pot să apară atît însemnele răului — și publicistul le tînuiește cu vehemență — dar și superbe imagini ale frumuseții morale (ca de pildă cele expuse în paginile dedicate solidarității umane în urma seismului de la 4 martie).

Două personaje ca doi eroi de mitologie domină volumul : unul este Victor Naghi, directorul Intreprinderii de autoturisme din Cîmpulung Muscel, celălalt e Suchar Liubarschi, „milionarul de plastic”. Primului i se transcrie biografia pentru că e un exemplu de ce înseamnă reușita în viață prin muncă în slujba societății. Nimic convențional în modul în care reporterul recapitulează această existență. El conturează un destin de excepție din simple fapte de viață ordonate într-o suită logică. La antipod se află milionarul de plastic, speculantul întreprinzător a cărui avaricie stîrnesce repulsia. Intre acești doi giganti intruchipînd atitudini contrare în fața vieții ni se perindă pe dinainte numeroși alți „eroi”, mai obișnuiți, mai familiari nouă : unii, cunoscuți frunțași în producție, alții descoperiți cu ajutorul „micii publicității” sau pur și simplu oameni întîlniți cu ocazia reportajelor. Iulian Neacșu nu e preocupat de latura senzatională a evenimentelor. El caută să descopere resorturile îăuntrice după care acționează cei prezenți în carte. Sufletul omenesc este terenul său predilect de investigație ca pentru orice prozator veritabil — să nu uităm că Iulian Neacșu este autorul, imposibil de uitat, al unui remarcabil volum de schițe Iarna, cînd e soare și al unui roman, **Insul**. Cu o concizie și o precizie remarcabile, într-un stil ușor de urmărit, scriitorul reliefează ce-i animă pe „eroii” săi și depune o prețioasă mărturie despre realitatea inconjurătoare.

După mulți ani de zile, Iulian Neacșu revine în atenția publicului cu o carte deosebită, care trebuie salutată cu tot respectul.

GEORGE ARION ■

Un muzeu in labirint

Aventura unui sălbatec (V)
Omul din Marte

Autoportret „Mizerabili”

Intr-o vreme când incepusem să am reticente față de pictura lui Gauguin, am încercat să mă conving, supralicitând indoielile unor exegeți mai acri, că o bună parte a pinzelor lui e opera unui braconier, un plagiat scăldat în lumina umedă a tropicelor. Am căutat cu o voluptate care astăzi mă face să zimbesc exemplele care dovedeau brigandajul. Pe măsură ce le confruntam, imi era tot mai limpede că, în ciuda orgoliului cu care declara că nimeni nu l-a învățat nimic, Gauguin a tras, totuși, adesea cu ochiul la reproducerea aduse cu el în Oceania. Rătăcind prin paradisul lui tropical, întâlneau și fantome care umbă prin muzeele Europei. Mai mult, descopeream cu surprindere că braconierul nu s-a sfârșit să braconeze chiar pe propriul său teren. Reproșul lui Cézanne că Gauguin i-a șterpelit trucerile și i le-a plimbat pe la tropice nu era prin urmare chiar o simplă glumă... La capătul acestor eforturi am descoperit că ele au fost inutile. Fascinația pinzelor lui Gauguin continua să exercite asupra mea o atracție unică, inexplicabilă și ironică. Există un mister al acestei picturi pe care oricât l-am explicat, el ne scapă. Și oricât l-am înfruntat, el rămâne intact. Odată ce ne-a mușcat șarpele pe care-l ține în mîini Gauguin într-unul din autoportretele sale, otrava lui subtilă e, se pare, fără leac. Faptul mă intrigă cu atât mai mult cu cit, la un pictor ca Gauguin, e greu să facem abstracție de om, iar omul ne și deconectează a neori. Răceala cu care a primit vestea sinuciderii lui Van Gogh e un exemplu. În plus, când abia ne-am obișnuit cu ideea că e un plebeu rătăcitor, el își dă brusc aere de prinț oriental. Van Gogh deslușea în pictura lui „un caracter blind, dezolat”, dar Van Gogh o vedea astfel influențat, desigur, de propriul său caracter. În realitate, acest amestec de braconier, somnambul și geniu care se numește Gauguin și care stîrnește antipatii cu aceeași ușurință cu care fascina e, uneori cel puțin, tot ce poate fi mai diferit de tandrul și exaltatul Van Gogh, cel mai laic sfînt al picturii. Într-un autoportret dedicat olandezului, s-a identificat singur cu Jean Valjean din *Mizerabili*. Un Jean Valjean, adaugă el, personificînd un pictor desconsiderat, tîrîndu-și mereu lanțul prin lume. „Un prizonier”, exclamă la rîndul său Van Gogh în clipa în care a văzut autoportretul.

Un prizonier, da, însă unul care și-a atîrnat singur de picior lanțul pe care-l tîrîște. E ciudățenia acestuia oncaș al miraajelor, cu nasul acvilin și pleoapele grele. Dar și grandoarea lui. Căci lucrul cel mai impresionant la Gauguin, care-i răscumpără toate extravagantele și ne reduce la tăcere suspiciunile, este voința cu care renunță la tot pentru a se dărui în întregime picturii. Au mai fost pictorii care au trăit în mizerie, dar nimeni nu s-a despuat ca Gauguin de tot ce-a avut pentru a aparține numai artei. A existat o vreme cînd picta numai duminica și în zilele de sîrbătoare. A dansat și el lîngă nimfele lui Corot, după care și-a mutat sevaletul pe domeniile lui Pissarro. Apoi s-a hotărît să picteze „în toate zilele”. Atunci pictura și-a cerut drepturile asupra întregii lui vieți. Nu l-a mai lăsat să împartă timpul cu nimeni. Orice îl îndepărta de ea i se părea de neîndurat. A sacrificat totul, a pierdut totul. slujbă, cămin, prieteni, pentru ca, sărăcit, cu mîinile goale și liber ca un primitiv, să se dăruiască în întregime unei singure pasiuni. La Paris, a lipit o vreme afișe, ca să aibă din ce trăi. În cea mai neagră mizerie, refuză să vindă o natură moartă de Cézanne, declarînd că se va despărți de ea numai după ce va fi renunțat la ultima cămașă. În acest timp, ochii săi ciudați, de om care vine din Marte, cum zicea Van Gogh, caută cu obstinție dincolo de un orizont știut numai de el. Căci singurul cîntec de sirenă pe care-l urmează acest aventurier este cel pe care-l murmură el însuși.

Și chiar dacă a aduce sacrificii artei nu înseamnă încă a face artă, n-am putea trece peste faptul că, spre deosebire de alții, Gauguin a ajuns un Jean Valjean pentru că și el a vrut-o. A renunțat la certitudinile unei situații cit de cit onorabile pentru a duce o viață de „lup jigărit”. Sau de pirat ciudat care ridică pe corabia lui steagul negru al revoltei împotriva civilizației, dar care nu și-a prădat decît propria viață pentru a o jertfi artei. „E un fel de Poussin fără cultură clasică”, s-a zis. Însă ce ne pot spune asemenea comparații? Nici măcar cit o singură frază din mărturisirile tăioase ale lui Gauguin. Cea je le ferai coate care coate. Acest încapățînat care „vrea să vrea” face parte dintre cei, destul de rari, care nu cunosc jumătățile de măsură. E hotărît să trăiască numai pentru visul său și să meargă pînă la capăt, chiar dacă nu știe prea bine unde duce drumul pe care a pornit. Cine să ridice piatra să-l lovească? Beneficiarii tuturor conjuncturilor? Îndeobște, ei se mulțumesc să suridă cu binevoitoare compasiune. Încă un Don Quijote. Da, încă un Don Quijote, însă unul care a renunțat și la Rosinanta și la Sancho Panza. Chiar și la Dulcinea. Tehura nu e decît o frumoasă tahitiană. Adevărata Dulcinea a acestui Don Quijote care tîrîște lanțul lui Jean Valjean este arta. Pentru ea a sacrificat totul. Și apoi, dacă unii dintre cavalerii rătăcitori au devenit mizantropi, poate că nu sînt numai ei de vină. Dacă au urît civilizația, poate că au avut și motive s-o facă. Să nu aruncăm totul în seama ciudățeniilor caracterului lor. Altfel, admirația „comprehensivă” riscă să fie doar un mod ipocrit de a eluda adevărul.

OCTAVIAN PALER

Simple note

George Diamandi și periodicalul marxist „l'Ere Nouvelle”

Bat o lungă cale înapoi în timp, ca să aduc de acolo, lectorului de azi care n-are cum să le cunoască, risipite, pierdute și acoperite de lutul tăcerilor, — și nu eram prea mulți nici în generația mea să le știm în rotundul lor —, faptele și strădaniile, năzuințele și implinirile, meritele și viața aceluia care a fost George Diamandi. Și în spațiul rubricii mele cu care, imi iau îngăduința s-o spun, m-a... împroprietărit la bătrînețe frăgezimile sufletești și gingășiile de gest ale poetului Adrian Păunescu, ca să-mi retrăiesc într-un fel uitatele ritmuri și fervori profesionale, ale unei tinereți lăsată undeva foarte departe, voi încerca să dau, succint, datele capabile, cit de cit să contureze un profil.

S-a născut în 1867 la Birlad ca cel dintîi copil rezultat din căsătoria Cleopatrei Catargi cu Iancu Diamandi, junimistul, primar și senator al capitalei Moldovei în mai multe rînduri; era frate cu Constantin Diamandi (1870-1933), diplomatul de carieră, care în vremea războiului din 1916 a îndeplinit funcția de ministru al țării noastre la Petrograd, iar după stabilirea păcii a trecut în aceeași calitate la Paris; și a mai avut o soră măritată cu omul politic, avocatul și publicistul Albert Popovici-Tașcă.

Încă din școala primară se relevă original și surprinzător, punînd și punîndu-și neconștient întrebări, avid de lecturi extradidactice, refractar uzanțelor și formelor consacrate, inclinat spre frondă și nesupunere; și înainte de absolvirea Liceului „Institutele Unite” și îndatorirea de a-și satisface stagiul militar, sau ca să întrebuinteze expresia uzuală a epocii, voluntariatul, care se prelungeste cu mult peste limita prevăzută — prin repetatele pedepse cumulate din pricina firii lui de răzvrătit și a spiritului său protestatar față de ceea ce era atunci atmosfera din armată și draconismul regulamentelor cazone — se pasionează, îndrămat de poetul și profesorul Nicolae Beldiceanu, tatăl navelistului N. N. Beldiceanu, care începuse săpăturile de la Cucuteni, de problemele de arheologie, pornind să le cerceteze și să le adîncească în amator — le va continua, mai apoi, tot așa și în Franța — și să facă asupra lor cîteva articole substanțiale în 1887 la „Contemporanul”, unde trebuie considerat că debutează propriu-zis, deși în ultima clasă secundară scoase clandestin o revistă litografată „Cubecul” de preocupări literare, de polemică și de critică, scrisă singur, se pare, integral.

O digresune aici mi se impune: în 1908 tipărește un volum de proze sub inițialele „G.Dy.” care se cheamă *Ne-Om* după titlul bucății care încheie cartea, pagini strict autobiografice, pe care ar fi putut tot atât de bine să le numească „Jurnalul unei agonii”, unde sînt notate scrupulos, lucid și resemnat, pateticele și chinuitoarele senzații ale unui cardiac condamnat, în succesivele lui crize, ca și gânduri, amintiri, reflecții și întîmplări ce veneau să-i tîna tovarășie în claustrarea camerei de spital. Redau două însemnări care privesc afirmațiile făcute mai sus: „....După cîteva timp am publicat în „Contemporanul” un articol asupra *Preistoricului*. Eram mîndru, fiindcă revista avea reputația să fie riguroasă și fără crutare. Tata nu a manifestat vreo plăcere pentru cel dintîi imprimat al meu. În școală însă profesorul de istorie m-a lăudat iar profesorul de alge-

bră, liberal și deputat, mi-a pus un doi. Meritam poate un trei.

Săpăm nu numai cu precizie tehnică, dar și cu o smerenie ne-spūsă. O săgeată de cremene, un hîrb cu puțină cenușă imi erau destule lucruri ca să văd *Viața*: și pe urmă în altă filă citim: „În timpul voluntariatului pe care-l făcusem în optsprezece luni în loc de șase, căpătaseam la carceră o pneumonie. Reclamasem împotriva unui căpitan care nu plătea oame-nilor solda, îi lăsa iarna desculți și cailor nu le dădea mîncare”. Și cu asta sfîrșesc digresiunea.

Așadar, prin botezul scriitoricesc de la „Contemporanul” pătrunde în cercurile socialiste și e captat de ideologie.

Pleacă apoi la Paris ca să se dedice științelor juridice, unde se atasează de la bun început grupului de studenți români socialisti, alcătuit proaspăt în Franța, cu obișnuite locuri de întîlnire la cafenelele Cluny și Voltaire, ca să reediteze parcă istoria și să reînnoade tradiția marilor exilați, revoluționarii conaționali de la 1848. Și din contactele cu francezii mai tineri și mai vîrstnici reuniti sub același steag și militînd pentru aceleași crezuri și idealuri, care se căinau că duc lipsa, în acțiunea lor, a unui organ serios și temenic de doctrină și teorie marxistă, se născu ideea de a întemeia, pe a lui cheltuială, din subsidiile ce le primea de acasă, jinduita tribună socialistă care să satisfacă pe intelectuali și să chema la o viață nouă muncitorimea.

Astfel s-a ivit în iulie 1893 primul număr din *l'Ere Nouvelle* sub direcția lui George Diamandi, care se deschide cu o amplă declarație-program, iscălită de el, confuză poate pe alocuri și donchișotescă dacă vrei în unele părți, dar curajoasă în modul de exorimare și revoluționară ca fond.

Cînd în 1911 Paul Lafargue împreună cu soția sa Laura — fiica lui Karl Marx — printr-o stranie hotărîre deliberată se sinucid, în remarcabilul portret pe care-l face marele nostru gazetar Const. Graur, relatînd prodigioasa activitate publicistică a lui Paul Lafargue, între altele, scrie: „În revista „l'Ere Nouvelle” a d-lui G. Diamandi — cea dintîi revistă pur marxistă din Franța (sublinierea ne aparține) — a publicat un studiu foarte interesant despre influența Revoluției celei mari asupra limbii franceze”.

Prin toată formațiunea și structura lui, Const. Graur nu risca nici-

odată o vorbă necontrolată sau fără acoperire iar mai tîrziu, cînd mi-au căzut în mîini bibliografia de periodice franceze, am constatat cu satisfacție că, în adevăr, așa era considerată *l'Ere Nouvelle*; dar ca lectorul să nu rămînă cu impresia că Paul Lafargue a tipărit doar accidental numai acest studiu unic în revista lui George Diamandi, pe care-l păstra în memorie și îl semnalează Const. Graur, precizez că el a avut o susținută prezență cu varii materiale și că se prenumăra între colaboratorii frecvenți ai publicației.

Revista ieșea o dată pe lună în formatul „Vieții Românești”, configurat și consacrat de Ibrăileanu, avînd între 100-120 de pagini fiecare număr.

Existența ei, fără să aibă, desigur, longevitatea dorită — ceea ce nu-i scade nici valoarea, nici însemnătatea — n-a durat decît un an și jumătate. Au apărut în total 17 numere. Șase în 1893, inclusiv iulie, și unsprezece în 1894, exclusiv decembrie, cînd, terminîndu-și studiile, încetează subvențiile părintești și e constrîns să se întoarcă în țară.

În sumarele acestor șaptesprezece numere tipărite ca și pe lista colaboratorilor se însiruie nume celebre ca: Fr. Engels, Paul Lafargue, Karl Kautsky, August Bebel, G. Plehanov, Alexandre Millebrand, ajuns între 1920 și 1924 președintele Republicii Franceze, Jules Guesde, E. Fournier, Georges Sorel, Jules Payot, Emil Verhaeren, și dintre români C. Drobogeanu-Gherea, Ioan Nădejde, Emil Racoviță, C.D. Anghel și d-rul St. Stăncă.

Primele douăzeci de pagini ale celui de al doilea număr din august 1893 sînt ocupate de Dobrogeanu-Gherea, căruia i se dă în traducere eseul „Max Stirner ou l'anarchie de la pensée” publicat în 1891 în „Critica socială” de la Iași a lui Ioan Nădejde și V.G. Morțun; iar la capătul lui, într-o detaliată notă bio-bibliografică se înfățișează cititorului francez personalitatea lui Dobrogeanu-Gherea. Și nu mi se pare inutil — fiindcă lucrurile sînt foarte vechi și oamenii n-au cum să-și elucideze eventualele curiozități — să aduc cîteva lămuriri complementare.

Max Stirner, pe numele lui adevărat Gaspard Schmidt, a venit pe lume la 25 octombrie 1806 la Bayreuth. A studiat teologia și filologia. În 1845 i se editează la Leipzig cartea *Der Einzige und sein Eigenthum* care i-a adus o zgomoasă notorietate în toată Europa, a fost talmăcită în toate limbile de largă circulație, și era socotită în filozofia germană, ca ultimul cuvînt al subiectivismului idealist, în realitate și în esența ei, o doctrină și o evanghelie a anarhismului din care s-au revendicat în orientările lor tardive Proudhon și Bakunin. Era firesc ca Dobrogeanu-Gherea să-i destrame teoriile și să le combată de pe o poziție exemplar dialectică și raționalistă.

Max Stirner moare la Berlin la 26 iunie 1856 în urma unei boli incurabile, într-o mizerie absolută.

Nu vreau în cadrul acesta să descriu conținutul și tematica fiecărui număr; cititorul își dă seama, chiar din schițarea asta rețusa, ce a putut reprezenta la 1893 și 1894 *l'Ere Nouvelle* în Franța. Voi mai adăuga doar că în numerele 9, 10 și 11 din 1894 — ultimele ca apariție — se tipărește *Manifestul Partidului Comunist*, cu mențiunea din partea direcției că traducerea „se datorează Laurei Lafargue, revăzută de Fr. Engels”. Si cred că într-o istorie a evoluției ideilor sociale și politice la noi și a anourilor și eforturilor românești de propagare a marxismului la scară internațională, nu trebuie să lipsească nici numele publicației, nici al întemeietorului ei. Cit despre ce a devenit George Diamandi — revenind acasă, între al lui — vom vedea data viitoare.

L. KALUSTIAN

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Asche

Pe rampa de la Birkenau-Auschwitz au sosit la rînd, zi și noapte, trenuri cu milioane de deportați din toate colțurile Europei. Din vagoanele desfercate coborau oameni frumoși, sănătoși, dornici de viață. Oameni care știau să zidească, să scrie poezii, să alina, să ridă, să iubească.

Din clipa în care intrau pe poarta lagărului toți deveneau cadavre vii sau *Todeskandidaten*, candidați la moarte, cum erau denumiți oficial. Apoi erau duși — ime-

reu rămîneri în urmă la cărat, grămezile de cenușă din jurul crematoriilor crescînd, descori, peste nivelul stabilit.

În ultimele zile ale lagărului, SS-iștii au avut încă timp să arunce în aer toate camerele de gazare, toate cele patru crematorii. N-au apucat să care însă pînă la riu toate grămezile de cenușă. Le-a cărat și împrăștiat vîntul care a continuat să izbească barăcele goale, ruinele crematoriilor, gardurile de sîrmă ghimpată. Dar și astăzi, după 35 de ani, dacă te plimbi prin fostul lagăr Birkenau, mai întîlnești ici colo pete, urme de cenușă provenită din trupurile arse ale milioanei de oameni care, intrînd pe poarta lagărului, au devenit cadavre vii, apoi cadavre decedate, iar după aceea *Asche*, cenușă.

OLIVER LUSTIG
fostul Häftling nr. 112398

Un muzeu in labirint

Aventura unui sălbatec (V)
Omul din Marte

Autoportret „Mizerabili”

o tropicelor. Am căutat cu o voluptate care astăzi mă face să zimbesc exemplele care dovedeau brigandajul. Pe măsură ce le confruntam, îmi era tot mai limpede că, în ciuda orgoliului cu care declara că nimeni nu l-a învățat nimic, Gauguin a tras, totuși, adesea cu ochiul la reproducerile aduse cu el în Oceania. Rătăcind prin paradisul lui tropical, întâlneau și fantome care umblă prin muzeele Europei. Mai mult, descopeream cu surprindere că braconierul nu s-a sfârșit să braconeze chiar pe propriul său teren. Reproșul lui Cézanne că Gauguin i-a șterpelit trucerile și i le-a plimbat pe la tropice nu era prin urmare chiar o simplă glumă... La capătul acestor eforturi am descoperit că ele au fost inutile. Fascinația pinzelor lui Gauguin continua să exercite asupra mea o atracție unică, inexplicabilă și ironică. Există un mister al acestei picturi pe care oricât îl explică el ne scapă. Și oricât l-am înfrunțat, el rămâne intact. Odată ce ne-a mușcat șarpele pe care-l ține în mînă Gauguin într-unul din autoportretele sale, otrava lui subtilă e, se pare, fără leac. Faptul mă intrigă cu atât mai mult cu cît, la un pictor ca Gauguin, e greu să facem abstracție de om, iar omul ne și deconcentrează uneori. Răceala cu care a primit vestea sinuciderii lui Van Gogh e un exemplu. În plus, cînd abia ne-am obișnuit cu ideea că e un plebeu rătăcitor, el își dă brusc aere de prinț oriental. Van Gogh deslușea în pictura lui „un caracter blind, dezolat”, dar Van Gogh o vedea astfel influențat, desigur, de propriul său caracter. În realitate, acest amestec de braconier, sonnambul și geniu care se numește Gauguin și care stîrnea antipatii cu aceeași ușurință cu care fascina e, uneori cel puțin, tot ce poate fi mai diferit de tandrul și exaltatul Van Gogh, cel mai laic sfînt al picturii. Într-un autoportret dedicat olandezului, s-a identificat singur cu Jean Valjean din *Mizerabili*. Un Jean Valjean, adaugă el, personificînd un pictor desconsiderat, fiindu-i mereu lanțul prin lume. „Un prizonier”, exclamă la rîndul său Van Gogh în clipa în care a văzut autoportretul.

Un prizonier, da, însă unul care și-a atîrnat singur de picior lanțul pe care-l tirăște. E ciudățenia acestui ocaș al mirajelor, cu nasul acvilin și pleoapele grele. Dar și grandiozitatea lui. Căci lucrul cel mai impresionant la Gauguin, care-i răscumpără toate extravagantele și ne reduce la tăcere suspiciunile, este voința cu care renunță la tot pentru a se dărui în întregime picturii. Au mai fost pictori care au trăit în mizerie, dar nimeni nu s-a despuiat ca Gauguin de tot ce-a avut pentru a aparține numai artei. A existat o vreme cînd picta numai dumineca și în zilele de sîrbătoare. A dansat și el lingă nimfele lui Corot, după care și-a mutat șevaletul pe domeniile lui Pissarro. Apoi s-a hotărît să picteze „în toate zilele”. Atunci pictura și-a cerut drepturile asupra întregii lui vieți. Nu l-a mai lăsat să împartă timpul cu nimeni. Orice îl îndepărta de ea i se părea de neîndurat. A sacrificat totul, a pierdut totul. slujbă, cămin, prieteni, pentru ca, sărăcit, cu mîinile goale și liber ca un primitiv, să se dăruiască în întregime unei singure pasiuni. La Paris, a lipit o vreme afișe, ca să aibă din ce trăi. În cea mai neagră mizerie, refuză să vindă o natură moartă de Cézanne, declarînd că se va despărți de ea numai după ce va fi renunțat la ultima cămașă. În acest timp, ochii săi ciudați, de om care vine din Marte, cum zicea Van Gogh, caută cu obstinție dincolo de un orizont știut numai de el. Căci singurul cîntec de sirenă pe care-l urmează acest aventurier este cel pe care-l murmură el însuși.

Și chiar dacă a aduce sacrificii artei nu înseamnă încă a face artă, n-am putea trece peste faptul că, spre deosebire de alții, Gauguin a ajuns un Jean Valjean pentru că și el a vrut-o. A renunțat la certitudinile unei situații cît de cît onorabile pentru a duce o viață de „lup jigărit”. Sau de pirat ciudat care ridică pe corabia lui steagul negru al revoltei împotriva civilizației, dar care nu și-a prădat decît propria viață pentru a o jertfi artei. „E un fel de Poussin fără cultură clasică”, s-a zis. Însă ce ne pot spune asemenea comparații? Nici măcar cît o singură frază din mărturisirile tăioase ale lui Gauguin. **Cela je le ferai coûte que coûte.** Acest încăpăținat care „vrea să vrea” face parte dintre cei, destul de rari, care nu cunosc jumătățile de măsură. E hotărît să trăiască numai pentru visul său și să meargă pînă la capăt, chiar dacă nu știe prea bine unde duce drumul pe care a pornit. Cine să ridice piatra să-l lovească? Beneficiarii tuturor conjuncturilor? Îndeobște, ei se mulțumesc să suridă cu binevoitoare compasiune. Încă un Don Quijote. Da, încă un Don Quijote, însă unul care a renunțat și la Rosinanta și la Sancho Panza. Chiar și la Dulcinea. Tehura nu e decît o frumoasă tahitiană. Adevărata Dulcinea a acestui Don Quijote care tirăște lanțul lui Jean Valjean este arta. Pentru ea a sacrificat totul. Și apoi, dacă unii dintre cavalerii rătăcitori au devenit mizantropi, poate că nu sînt numai ei de vină. Dacă au urît civilizația, poate că au avut și motive s-o facă. Să nu aruncăm totul în seama ciudătenilor caracterului lor. Altfel, admirația „comprehensivă” riscă să fie doar un mod ipocrit de a eluda adevărul.

OCTAVIAN PALER ■

Simple note

George Diamandi și periodicul marxist „l'Ere Nouvelle”

Bat o lungă cale înapoi în timp, ca să aduc de acolo, lectorului de azi care n-are cum să le cunoască, risipite, pierdute și acoperite de lutul tăcerilor, — și nu eram prea mulți nici în generația mea să le știm în rotundul lor —, faptele și strădaniile, năzuințele și împlinirile, meritele și viața aceuia care a fost George Diamandi. Și în spațiul rubricii mele cu care, îmi iau îngăduința s-o spun, m-a... improprietată la bătrînețe frăgezimile sufletești și gingășile de gest ale poetului Adrian Păunescu, ca să-mi retrăiesc într-un fel uitatele ritmuri și fervori profesionale, ale unei tinereți lăsate undeva foarte departe, voi încerca să dau, succint, datele capabile, cît de cît să contureze un profil.

S-a născut în 1867 la Birlad ca cel dintîi copil rezultat din căsătoria Cleopatrei Catargi cu Iancu Diamandi, junimistul, primar și senator al capitalei Moldovei în mai multe rînduri; era frate cu Constantin Diamandi (1870—1933), diplomatul de carieră, care în vremea războiului din 1916 a îndeplinit funcția de ministru al țării noastre la Petrograd, iar după stabilirea păcii a trecut în aceeași calitate la Paris; și a mai avut o soră măritată cu omul politic, avocatul și publicistul Albert Popovici-Tasca.

Încă din școala primară se relevă original și surprinzător, punînd și punîndu-și neconținut întrebări, avid de lecturi extradidactice, refractar uzanțelor și formelor consacrate, inclinat sora frondă și nesupunere; și înainte de absolvirea Liceului „Institutele Unite” și îndatorirea de a-și satisface stagiul militar, sau ca să întrebuiască expresia uzuală a epocii, **voluntariatul**, care se prelungește cu mult peste limita prevăzută — prin repetatele pedepse cumulate din pricina firii lui de răzvrătit și a spiritului său protestatar față de ceea ce era atunci atmosfera din armată și draconismul regulamentelor cazone — se pasionează, îndrumat de poetul și profesorul Nicolae Beldiceanu, tatăl nuvelistului N. N. Beldiceanu, care începuse să-păturile de la Cucuteni, de problemele de arheologie, pornind să le cerceteze și să le adîncească în amator — le va continua, mai apoi, tot așa și în Franța — și să facă asupra lor cîteva articole substanțiale în 1887 la „Contemporanul”, unde trebuie considerat că debutează propriu-zis, deși în ultima clasă secundară scoase clandestin o revistă litografiată „Culbecul” de preocupări literare, de polemică și de critică, scrisă singur, se pare, integral.

O digresivă aici mi se impune: în 1908 tipărește un volum de proze sub inițialele „G.Dy.” care se cheamă **Ne-Om** după titlul bucății care încheie cartea, pagini strict autobiografice, pe care ar fi putut tot atât de bine să le numească „Jurnalul unei agonii”, unde sînt notate scrupulos, lucid și resemnat, pateticile și chinuitoarele senzații ale unui cardiac condamnat, în succesele lui crize, ca și gînduri, amintiri, reflecții și întimplări ce veneau să-i țină tovărăsie în claustrarea camerei de spital.

Redau două însemnări care privesc afirmațiile făcute mai sus: „...După cîteva timp am publicat în „Contemporanul” un articol asupra **Preistoricului**. Eram mindru, fiindcă revista avea reputația să fie riguroasă și fără crutare. Tata nu a manifestat vreo plăcere pentru cel dintîi imprimat al meu. În școală însă profesorul de istorie m-a lăudat iar profesorul de alge-

bră, liberal și deputat, mi-a pus un doi. Meritam poate un trei.

Săpăm nu numai cu precizia tehnică, dar și cu o smerenie nespūsă. O săgeată de cremene, un hîrb cu puțină cenușă îmi erau destule lucruri ca să văd *Viața*: și pe urmă în altă filă citim: „În timpul voluntariatului pe care-l făcusem în optsprezece luni în loc de sase, căpătaseam la carceră o pneumonie. Reclamasem împotriva unui căpitan care nu plătea oame-nilor solda, îi lăsa iarna descult și cailor nu le dădea mîncare”. Și cu asta sfîrșesc digresiunea.

Asadar, prin botezul scriitoricesc de la „Contemporanul” pătrunde în cercurile socialiste și e captat de ideologie.

Pleacă apoi la Paris ca să se dedice științelor juridice, unde se atasează de la bun început grupului de studenți români socialisti, alcătuit proaspăt în Franța, cu obișnuite locuri de întîlnire la cafenelele Cluny și Voltaire, ca să reediteze parca istoria și să reinnoade tradiția marilor exilați, revoluționarii conaționali de la 1848. Și din contactele cu francezii mai tineri și mai vîrstnici reuniti sub același steag și militînd pentru aceleași crezuri și idealuri, care se căinau că duc lipsa, în acțiunea lor, a unui organ serios și temenic de doctrină și teorie marxistă, se născu ideea de a întemeia, pe a lui cheltuială, din subsidiile ce le primea de acasă, jinduita tribună socialistă care să satisfacă pe intelectuali și să cheme la o viață nouă muncitorimea.

Astfel s-a ivit în iulie 1893 primul număr din *l'Ere Nouvelle* sub direcția lui George Diamandi, care se deschide cu o amplă declarație-program, iscalită de el, confuză poate pe alocuri și donchișotescă dacă vreiți în unele părți, dar curajoasă în modul de exorimare și revoluționară ca fond.

Cînd în 1911 Paul Lafargue împreună cu soția sa Laura — fiica lui Karl Marx — printr-o stranie hotărîre deliberată se sinucid, în remarcabilul portret pe care-l face marele nostru gazetar Const. Graur, relativ prodigioasă activitate publicistică a lui Paul Lafargue, între altele, scrie: „În revista „l'Ere Nouvelle” a d-lui G. Diamandi — cea dintîi revistă pur marxistă din Franța (sublinierea ne aparține) — a publicat un studiu foarte interesant despre influența Revoluției celei mari asupra limbii franceze”.

Prin toată formațiunea și structura lui, Const. Graur nu risca nici-

odată o vorbă necontrolată sau fără acoperire iar mai tirziu, cînd mi-au căzut în mîini bibliografiile de periodice franceze, am constatat cu satisfacție că, în adevăr, așa era considerată *l'Ere Nouvelle*; dar ca lectorul să nu rămînă cu impresia că Paul Lafargue a tipărit doar accidental numai acest studiu unic în revista lui George Diamandi, pe care-l păstra în memorie și îl semnalează Const. Graur, precizez că el a avut o susținută prezență cu varii materiale și că se prenumăra între colaboratorii frecvenți ai publicației.

Revista ieșea o dată pe lună în formatul „Vieții Românești”, configurat și consacrat de Ibrăileanu, avînd între 100—120 de pagini fiecare număr.

Existența ei, fără să aibă, desigur, longevitatea dorită — ceea ce nu-i scade nici valoarea, nici însemnătatea — n-a durat decît un an și jumătate. Au apărut în total 17 numere. Șase în 1893, inclusiv iulie, și unsprezece în 1894, exclusiv decembrie, cînd, terminîndu-și studiile, încetează subvențiile părintești și e constrins să se întoarcă în țară.

În sumarele acestor șaptesprezece numere tipărite ca și pe lista colaboratorilor se înșiruie nume celebre ca: Fr. Engels, Paul Lafargue, Karl Kautsky, August Bebel, G. Plehanov, Alexandre Mille- rand, ajuns între 1920 și 1924 președintele Republicii Franceze, Jules Guesde, E. Fournière, Georges Sorel, Jules Payot, Emil Verhaeren, și dintre români C. Dobrogeanu-Gherea, Ioan Nădejde, Emil Racoviță, C.D. Anghel și d-rul St. Stăncă.

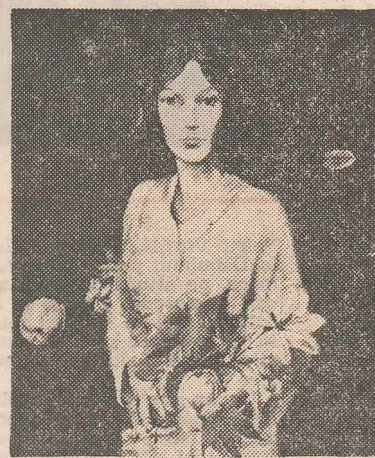
Primele douăzeci de pagini ale celui de al doilea număr din august 1893 sînt ocupate de Dobrogeanu-Gherea, căruia i se dă în traducere eseu „Max Stirner ou l'anarchie de la pensée” publicat în 1891 în „Critica socială” de la Iași a lui Ioan Nădejde și V.G. Morțun; iar la capătul lui, într-o detaliată notă bio-bibliografică se înfățișează cititorului francez personalitatea lui Dobrogeanu-Gherea. Și nu mi se pare inutil — fiindcă lucrurile sînt foarte vechi și oamenii n-au cum să-și elucideze eventualele curiozități — să aduc cîteva lămuriri complementare.

Max Stirner, pe numele lui adevărat Gaspard Schmidt, a venit pe lume la 25 octombrie 1806 la Bayreuth. A studiat teologia și filologia. În 1845 i se editează la Leipzig cartea *Der Einzige und sein Eigentum* care i-a adus o zgomotoasă notorietate în toată Europa, a fost talmăcită în toate limbile de largă circulație, și era socotită în filozofia germană, ca ultimul cuvînt al subiectivismului idealist, în realitate și în esența ei, o doctrină și o evanghelie a anarhismului din care s-au revendicat în orientările lor tardive Proudhon și Bakunin. Era firesc ca Dobrogeanu-Gherea să-i destrame teoriile și să le combată de pe o poziție exemplar dialectică și raționalistă.

Max Stirner moare la Berlin la 26 iunie 1856 în urma unei boli incurabile, într-o mizerie absolută.

Nu vreau în cadrul acesta să descriu conținutul și tematica fiecărui număr; cititorul își dă seama, chiar din schițarea asta redusă, ce a putut reprezenta la 1893 și 1894 *l'Ere Nouvelle* în Franța. Voi mai adăuga doar că în numerele 9, 10 și 11 din 1894 — ultimele ca apariție — se tipărește *Manifestul Partidului Comunist*, cu mențiunea din partea direcției că traducerea „se datorează Laurei Lafargue, revăzută de Fr. Engels”. Și cred că într-o istorie a evoluției ideilor sociale și politice la noi și a avorturilor și eforturilor românești de propagare a marxismului la scară internațională, nu trebuie să lipsească nici numele publicației, nici al întemeietorului ei. Cît despre ce a devenit George Diamandi — revenind acasă, între ai lui — vom vedea data viitoare.

L. KALUSTIAN ■

Tinerii trebuie să știe

Dicționar de lagăr

Asche

Pe rampa de la Birkenau-Auschwitz au sosit la rînd, zi și noapte, trenuri cu milioane de deportați din toate colțurile Europei. Din vagoanele desferecate coborau oameni frumoși, sănătoși, dornici de viață. Oamenii care știau să zidească, să scrie poezii, să aline, să ridă, să iubească.

Din clipa în care intrau pe poarta lagărului toți deveneau cadavre vii sau **Todeskandidaten**, candidații la moarte, cum erau denumiți oficial. Apoi erau duși — ime-

diat sau peste cîteva săptămîni ori luni — în camerele de gaze și transformați în cadavre-cadavre. După aceea, împinși pe cărucioare în cuptoarele crematoriilor, deveneau **Asche**, cenușă.

Die Asche, cenușa, era folosită ca îngrășămint. Cea mai mare parte însă se arunca pur și simplu în cel mai apropiat rîu. Pînă acolo era cărată în căruțe trase de oameni, de cadavre vii cărora încă nu le venise rîndul să devină cadavre-cadavre și apoi să fie transformate și ele în **Asche**, în cenușă.

Deși căratul cenușii a fost organizat de către SS-ști cu aceeași meticulozitate ca și gazearea și arderea, totuși se înregistrau me-

reu rămîineri în urmă la cărat, grămizile de cenușă din jurul crematoriilor crescînd, deseori, peste nivelul stabilit.

În ultimele zile ale lagărului, SS-știi au avut încă timp să arunce în aer toate camerele de gaze, toate cele patru crematorii. N-au apucat să care însă pînă la rîu toate grămizile de cenușă. Le-a cărat și împrăștiat vîntul care a continuat să izbească barăcile goale, ruinele crematoriilor, gardurile de sîrmă ghimpată. Dar și astăzi, după 35 de ani, dacă te plimbi prin fostul lagăr Birkenau, mai întîlnești ici colo pete, urme de cenușă provenită din trupurile arse ale milioanele de oameni care, intrînd pe poarta lagărului, au devenit cadavre vii, apoi cadavre-cadavre, iar după aceea **Asche**, cenușă.

OLIVER LUSTIG ■
fostul Häftling nr. 112398

POEȚI DIN ARGEȘ

Pentru oricine de pe cuprinsul românesc Argeșul este o vatră de cultură ale cărei tradiții se pierd în vechime. „Din timpurile mitice, prin Meșterul Manole, la testamentul spiritual al evului de mijloc, prin Invățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Theodosie, din zorii limbii românești scrise, prin scrisoarea lui Neacșu și pînă la timpurile moderne, cînd, continuînd o tradiție glorioasă, Ion Barbu, Tudor Mușatescu, Liviu Rebreanu, Ion Pillat, Urmuz au fost la rîndul lor spirite directoare, Argeșul și-a unit energiile spre a le rotunji în acești magiștri ai literelor românești.” Și e îmbucurător faptul că și astăzi el continuă să rămînă un puternic centru de iradiere spirituală. În cenaclurile de aici și-au făcut ucenicia literară Cezar Baltag, Dumitru M. Ion, Horia Zilieru, Ileana Mălăncioiu ș.a. Dar plecarea lor nu a lăsat un loc gol în activitatea de creație a județului. Iată cîteva nume de poeți, prozatori, romancierii care continuă tradițiile literare ale Argeșului: Miron Cordun, Dan Rotaru, Ion Popa Argeșeanu, Ludmila Ghițescu, Otilia Nicolescu, Toma Biolan, Mihail Diaconescu, Marin Ioniță, Stelian Zamora, Corneliu Marcu, Mircea Enescu, Gheorghe Blăjan, Monica Ergos. Ei scot volume, au întîlniri cu cititorii, întrețin un climat cultural efervescent. Cu toate acestea, la Pitești, în mod paradoxal, nu există încă o Asociație a scriitorilor. Ceea ce înseamnă că indiferent de formă acolo se află un fond ce se justifică prin rezultate elocvente. Tocmai din această cauză găzduim cîteva din creațiile unor autori din Argeș, cu speranța că unele dintre aceste nume se vor impune.

La porțile dorului

De ți-ai face-un pat afară
Eu m-aș face-un vînt de seară
De ți-ai face-un pat departe
Eu m-aș face-un vînt de noapte
Ce-nfășoară
Să te doară.
Ce cuprindă
Să te-aprindă
Ce dezmiardă
Să te ardă
Ce-nvelescă
Să tinjască.
Cine-a despărțit doi dragi
Sui-e, doamne, carnea-n fagi
Casele pe sub copaci
Cine-a despărțit doi dulci
Sui-e, doamne, carnea-n nuci
Oasele pe sub butuci
Cine-a despărțit doi buni
Sui-e, doamne, carnea-n pruni
Oasele pe sub fintini
Soarele să-l ocolească
Crivățul să-l invelască
Iarna să mi-l putrezească

OCTAVIAN PIRVULESCU ■

Se zbat eroii

Cînd osia fintinii scriștie sec
Și luna-n ochiul apei se zbate ca o fată
Ecouri de durere din roata veche
Prin inimă și-l poartă pe Horia pe roată.
Aduceți mirodenii și-aduceți undelemn.
E scriștiul roșii în liniștea cîmpiei,
Al vieții și al morții tulburător consemn
Că cei căzuți respiră lumina României.
Pe plaiul Mioriței nu-i luna doar extaz,
E crîncenă cunună de fier impurpurat,
Sub care singurează o frunte de viteaz,
Izvorul libertății să curgă ne-ncetat.
Aduceți mirodenii și mai aduceți vin;
Se zbat eroii țării în setea milenară,

Adulmecind belșugul chemărilor ce vin,
Desprinse din căldura lubirilor de țară.

ION CHINGEM ■

Mica baladă

În pămînt de griu lovit
Soarele mi-a-nmugurit
Și să-l mingii dor îmi este
Că infloare drum pe creste
Și că mama iarăși vine
Ca un cîntec pin-la mine
Cu colaci și miere bună
Mulsă din uger de lună,
Mulsă din uger de stele
Pentru dorurile mele
Și că vine de ninsoare
De la Argeși mai la vale.

Poem cu cai

Unde sint caii sălbateci,
Caii mei pe care i-am iubit atît,
Să simt cum fierbe luna pe șaua lor de aur,
Cum tropotul le urcă potcoavele în git ?

O, caii, iarăși caii, cum mor încet ca niște
Eroi de epopee trecuți prin șei și friie
Și nu mai este nimeni cu dragostea să-i miște
Și nimeni nu încearcă sfîrșitul să-l amîie
Și bicele împinse în cavalcadă dură
Și scările de veghe la coapsele rînite
Și vîntul în buiestru de sulite pe zgură
Înfig în carnea noastră un tropot de copite.
I. M. SPIRIDONEANU ■

În mine cîntă ape

Eu te-am chemat iubire de după cornul lunii
Cînd zările de gînduri m-au nins de așteptări
În mine cîntă ape, albi se-ntorc lăstunii
Și-n risipire oarbă la vaduri tu mă ceri.
Mă prăvălesc în suflet,

in zboruri de lumină
Iar timpul se așterne
cenușă peste pleoape,
Cad ploii peste uitare
și cîntul meu înclină
S-adune o cascadă
din care să se-adape.

CORINA CEZAREEA BUDESCU ■

Vara

Pe drum de țară, voievozi și domni,
in mantii verzi de iarbă se ascund
și trec cu pasul apelor prin prund
la răsăritul soarelui din grîne...

Copacii, cunoscîndu-le făptura
in calea lor coroana și-o închină
și spicele se scutură-n lumină,
și dimineața aburește-n piine...

OLGA ABEGG ■

Popas

Amintirile au făcut cuiburi.
Cîntec, descîntec.
Pentru ochi nu mai sint frunze.
- De ce plecați ?
- Ne naștem lîngă o plecare.

ANA FRINCULESCU ■

Stau în pămîntul meu

Pămîntul este cald, și bun, și bun...
La sinu-i mă primește ca un tată.
(La el adastă bun ca și nebun)
Simțirea lui mă tulbură, mă-mbată.

Mi-apropii gura țărna s-o sărut,
Pe buze-mi se prelinge o amiază
Și timpul gliei simt că mi-este scut
Ce anii de deasupra-mi luminează.
Cu rădăcina în pămîntul dac,
Copac eu sint ce scriu pe cer poeme,
Și cu țărina dulce mă împac
Și rid cu-arama frunzelor, de vreme.

CONSTANTIN VĂRAȘCANU ■

De toamnă

De toamnă sint
ca un cîrș sălbatec
ce desenează cerul arămiu,
de toamnă mi-e privirea soră bună
și părul mi-e de toamnă cenușiu.

Să ascultăm cum trece toamna
arzînd ca-ntr-un incendiu sfînt
și să iubim al frunzelor ecou
in zborul lor măreț către pămînt.

De toamnă sint străluminată
in dreptul ceasului opac
cînd frunza sub piciorul meu se simte
înstrăinată de al său copac.

ELISABETA NOVAC ■

Analiza literară

Moromete
Dormise toată noaptea sub salcîm,
Citise atîtea stele
Că dimineața, cum fuma liniștit,
S-a pomenit scriind un roman
Despre Marin Preda.
Nicolae tocmai
Venise cu mieii,
Venise din virful Carpaților
Cu Miorița și ciinii mai bărbați ai turmei,

Să-și mai vadă casa ;
Știa că e simbătă
Și luni începe războiul.
- Moromete - strigă Bălosu -
Bă, vinde-mi mie salcîmul !
- Nu mă-nterupe, omule, ce dracu,
N-o să mă sui acuma în copac
Să scutur umbra în grădină la tine !
Și se uita în sus
Să nu-l vadă vecinul
Rizînd
La gîndul că vine ploaia.

MARIA CHIRTOACA ■

Colind de prieten

Prietene sub zare - albastră,
Îți zic colindul la fereastră :
La fereastra trupului
Niciind pofta lupului,
La fereastra inimii
Niciind rana patimii,
La fereastra gîndului
Niciind glasul vîntului,
La fereastra visului
Niciind pasu-nvinsului,
La fereastra zborului
Niciind umbra norului
Și la poarta mare-a vieții
Niciind zăvorul tristeții.

CEZAR NEACȘU ■

Acasă

Te întorci acasă într-un echinoșiu,
Acolo unde te-a adiat prima dată huma
„Ce mai faci ?” te vor întreba toate,
„Ce mai faci ? Cum îți mai cresc rădăcinile ?”
te vor întreba copacii.
„Ce mai faci ? Cum te prind aripile ?”
te vor întreba păsările.
„Ce mai faci ? Cum îți merge plugul ?
Cum s-așterne brazda ?”
„Ce mai faci ?” - te va întreba cerul -
„Te-ai înstrăinat albastrului ochilor tăi ?”
Revederile sint întotdeauna mingiieri ciudate
Ce nu-și pot ascunde nostalgia.
Și miinile vor vorbi un timp
Graiul de la început.

ION BURHAN ■

Din nou despre Opera Română

Arta Florescu: „E necesar un suflu nou”

Discuția noastră despre Operă continuă. Aceasta pentru că ea nu poate să lase indiferenți pe oamenii implicați intim în viața acestei instituții, cit și pe marele public. Cei care o slujesc nu pot rămîne în expectativă la gîndul că prima scenă lirică a țării se află într-o situație neconformă cu avîntul general al artei și culturii noastre. Opiniile de pînă acum conturează situația ei precară, semnaleză punctele nevralgice și avansează soluții pentru remedierea lor.

Consensemăm astăzi opinia artistului poporului ARTA FLORESCU, profesor universitar, șef de catedră ce conduce secția de cantă a Conservatorului CIPRIAN PORUMBESCU, o personalitate a muzicii românești care a contribuit ani de-a rîndul la consolidarea prestigiului Operei Române.

Vă vorbesc ca un om pentru care Opera este casa lui. Am copilărit la Operă, m-am realizat la Operă. Însăși mama mea a fost cîntăreață. Și astăzi știu că Opera are o înaltă menire în transmiterea actului de cultură, prin mesajul ei profund umanist. Dar de cîte ori merg la Opera Română asist cu părere de rău la nesocotirea unui tezaur sfînt. Nu trebuie să pierdem din vedere că un teatru liric are o structură aparte, de care trebuie să ții seama atunci cînd îl conduci. Nici aici nu se poate ignora știința conducerii. Prima scenă lirică a țării nu poate fi locul unor experimente de conducere. Sint necesari și aici oameni care să fie aureolați de pasiune și dăruire, cu simț de răspundere, cu o bună pregătire politică, dar și cu un ascendent personal, asupra oamenilor. Să căutăm o formulă care să imprime Operei un suflu nou și care s-o stabilizeze pentru totdeauna la cotele valorii pe care o merită.

Dar problemele Operei sint mult mai complexe, o mulțime de factori concură la regenerarea sau la îmbătrînirea ei. Sint

bunul renume. În acest timp studenții eminenti se și vād în luminile rampei iar la repartiție se trezesc profesori de muzică la o școală populară de artă. Sint tineri valoroși care se dedică muzicii din pasiune și nu din dezorientare asupra profesiei de miine. Dacă un tînar dovedește o voce excepțională, să-l lăsăm să cînte el, nu să învețe solfegiul pe altii.

Tinerii ar aduce în Operă suflul cu care termină conservatorul. Unii, mai tîrziu, reușesc să intre. Iar mie nu-mi vine a crede că aceștia au fost studenții noștri. Pentru că aud cîntîndu-se în felurite feluri. Unde este unitatea de școală pe care o știu ei ? Tocmai unitatea, care astăzi este recunoscută pe toate meridianele lumii, deoarece exponenții acestei școli cîntă în cele mai mari teatre ale lumii, bucurîndu-se de o unanimă recunoaștere. Deci există o școală românească. Atunci de ce să nu fie ea chemată să se manifeste pe prima scenă lirică a țării ? Si tinerii se pierd pe parcurs din cauză că nu mai vine nimeni să le spună - așa e bine, așa e rău.

— Și cine ar trebui, stîmată Arta Florescu, să o facă ?
— Dirijorul și directorul instituției. Înainte de spectacol, după spectacol. L-am auzit pe Karajan stînd astfel de vorbă cu tot colectivul, subliniînd părțile pozitive, discutîndu-le pe cele negative. Să nu împovărăm mai mult situația Operei noastre cu distribuții mecanice. S-a ajuns la situația că fiecare cîntă pentru o leafă ? Să fie distribuții pe rolurile principale acei care pot cînta. Și dacă nu mai pot, să li se creeze condiții să rămînă o frumoasă amintire a publicului.

Mi-am mai pus întrebarea : de ce orchestra stimulată de bagheta unui oaspete, fie el din străinătate sau din țară, sună

deosebit ? Deci colectivul este bun.

— Atunci, ce-i lipsește Operei Române ?
— Organizarea, disciplina și bagheta. Pentru a asigura omogenitatea unui spectacol este necesar ca dirijorul să explice fiecareia ceea ce are de făcut.

— Cum credeți dumneavoastră că se manifestă noul la Opera Română ?

— La noi, în Operă, dacă se așterne o culoare alb-negru peste un roz de care lumea s-a plictisit, se cheamă că s-a petrecut o innoire. Dacă schimbăm malacovul cu cea mai insolită vestimentație contemporană se cheamă că am realizat o innoire. Nu, innoirea constă în atitudinea pe care o luăm față de lucrarea respectivă, prin modalitățile contemporane cu care abordăm mesajul operei, iar noi trebuie să-l gîndim prin prisma epocii noastre și să-i dăm forma timpului nostru. Din păcate, la Opera Română se bucură de mai mult credit vedetele decît ideea de spectacol.

— Ce ne puteți spune despre pregătirea muzicală a tîneretului ?

— De ce să formăm noi tîneretul la decibelii muzicii disco și să nu apelăm prin toate mijloacele la acele logici componistice, tonale sau atonale, dar care se răsfrîng cu timpul asupra sufletului uman, sensibilizîndu-l tocmai acele fațete de care societatea noastră are atîta nevoie ? Să milităm în permanență pentru sporirea patrimoniului de opere românești, tezaur din care nu trebuie să lipsească nestemate de preț ca Oedip de George Enescu, O noapte furtunoasă de Paul Constantinescu, Hamlet de Pascal Bentoiu. Cauza Operei Române e o cauză a noastră, a tuturor. Nu pot concepe ca ea să fie pierdută !

ADI CUSIN ■

Divizia B, seria I **Mai poate pierde F.C.M. Braşov promovarea?**

Incheiem azi turul nostru de orizont în divizia B de fotbal ocupându-ne de situația din seria I. Serie pe care, în tur, fostele divizionare A F.C.M. Braşov și F.C. Constanța au dominat-o categoric, asigurându-și un avans apreciabil față de restul competitorilor, 11 și, respectiv, 5 puncte. În aceste condiții, e aproape sigur că lupta pentru promovare se va da numai între Braşov și Constanța, fiind greu, dacă nu chiar imposibil, de crezut că vreuna din urmăritoare va putea reface în a doua parte a campionatului un handicap atât de mare. Înainte de a da cuvântul celor în cauză, lui Nicolae Proca, antrenor principal la F.C.M. Braşov, și lui Ion Robu, președinte la F.C. Constanța, să reamintim ordinea după 17 etape:

1. F. C. M. Braşov	31	33	+15
2. F. C. Constanța	25	24	+ 9

prezentând, conform obiceiului, pe prima coloană a clasamentului de mai sus numărul general de puncte, pe a doua, diferența de golaveraj, pe a treia, așa-zisa medie engleză.

E clar că, cedind doar 3 din cele 34 de puncte puse în joc în prima jumătate a întrecerii, echipa din Braşov a luat o importantă opțiune în bătălia pentru promovare, fără ca asta să însemne, după cum veți constata, că zărrurile au fost aruncate. Iată stenograma discuțiilor purtate.

Nicolae Proca:

„Avem prima şansă, dar cîte surprize mai pot interveni!”

— Tovarășe Proca, din cîte formații evoluează în diviziile A și B, 72 la număr, cea pe care o antrenați a izbutit să adune cele mai multe puncte! Cum ați făcut, cum a făcut?

— Credeți că e vorba de vreun secret?!

După o mai lungă accidentare, Buduru a reintrat în linia de fund a echipei din Constanța, aducând un plus de siguranță și, după cum se poate vedea, de măiestrie

— Ca să fim sinceri, nu credem nimic, doar întrebăm! Asta e meseria noastră.

— Spre deosebire de alți ani, în toamna lui 1979, la Braşov s-a muncit temeinic, jucătorii înțelegând, fiind determinați să înțeleagă, că numai prin seriozitate și dăruire pot aspira la reîntoarcerea în A, visul miilor de suporteri din orașul de sub Tîmpa, suporteri care n-au părăsit echipa nici în momentele dificile. Întregul lot a răspuns exigențelor prin ambiție și devotament, iar rezultatele n-au întârziat să răsplătească o muncă lucidă, metodică, perseverentă.

— Care au fost, ca să zicem așa, piesele grele ale formației?

— Nu obișnuiesc să remarc pe unul sau pe altul dintre jucători deși, firește, unii au corespuns integral, iar alții au mai rămas datori. La Braşov, vedeta echipei a fost echipa însăși!

— Pescaru, de pildă?

— Pescaru e, la 36 de ani, un exemplu din multe puncte de vedere. La o asemenea afirmație am dreptul fără să ezit.

— Vă supără constatarea că nu sinteți prea vorbăreți?

— Nu mă supără. Pînă acum însă v-am răspuns la toate întrebările, cum m-am priceput. N-am să cad în greșeala, de care mă feresc de atîția și atîția ani, să cred că, în fotbal, vorbele trebuie să fie înaintea faptelor, ce ziceți?

— Așa-i, aveți dreptate. Poate altădată nu vom scăpa ocazia de a discuta, mai pe larg, despre starea fotbalului românesc, dumneavoastră fiind unul din cei mai redevabili antrenori ai lui, dar scopul nostru e să aflăm, acum, alte lucruri. De pildă, să aflăm dacă vă temeți de F.C. Constanța, tovarășe Proca?

— Mă tem, de ce să nu mă tem?!

— Asta e, de ce? Cînd ai 6 puncte avans, parcă e ușor, nu?

— Pe de o parte e, pe de alta nu e. Sigur, prima şansă ne aparține, dar cîte se mai pot întîmpla! Consider că, chiar plecînd ca mari favoriți, nu putem socoti de pe acum lupta încheiată. Constanța n-a renunțat, iar returul se anunță mai greu pentru noi.

— De ce-ar fi returul mai greu pentru F.C.M. Braşov?

— În primul rînd, pentru că fiecare echipă va trage, mai ales pe teren propriu, cu dinții de puncte, numărul acestora împunîndu-se. În al doilea rînd, pentru că toți vor încerca să cîștige tocmai în fața liderului, anagajînd contra Braşovului toate energiile și toate orgoliile. În al treilea rînd, pentru că încă nu mă pot pronunța dacă echipa va prinde o formă corespunzătoare, pe măsura pregătirii, de iarnă, mai asiduă ca oricînd.

— În al patrulea rînd?

— Știu eu? În fotbalul nostru, care seamănă de atîtea ori cu o loterie, pot apărea o grămadă de factori. N-am să insist, bănuiesc că-i cunoașteți la fel de bine ca mine.

— În altă ordine de idei, ce noutăți anunță pentru retur echipa pe care o antrenați?

— O singură noutate, fundașul Manciu de la Chimia Oraș Victoria.

— Dar Bucur?! Oare am greșit scriînd în revistă, mai deunăzi, că Bucur va reveni la Braşov?

— Mijlocașul Bucur s-a pregătit cu echipa. Dat fiind faptul că, pe 9 februarie, își încheie stagiul militar, va reîntra din primăvară.

— Angelo Niculescu zicea despre el că e unul dintre cei mai talentați fotbaliști ai generației sale. Ce părere aveți?

— Așa o fi, vom vedea.

— Tovarășe Nicolae Proca, o ultimă întrebare. Mai poate pierde F.C.M. Braşov promovarea?

— Avem, repet, prima şansă, dar cîte surprize mai pot interveni!

Ion Robu:

„Nu, lupta nu s-a încheiat!”

— Mai sperați în promovare, tovarășe Robu?

— În ciuda celor 6 puncte, cîte ne despart de F.C.M. Braşov, n-am renunțat la ideea revenirii în A. Mai ales că, privit atent, returul pare să ne avantajeze.

— În ce sens? După cîte știți, alți Braşoveni cit și Constanța au de jucat, în a doua parte a campionatului, cîte 9 partide acasă. Atunci?!

— Parcă programul adversarilor noștri direcți e mai dificil, ei avînd deplasări la Focșani, la Suceava și, argument important, la Constanța.

— O clipă, să lămurim ceva. Credeți că în lupta pentru promovare mai poate pătrunde, în afară de Braşov și Constanța, vreo altă echipă?

— Exclus. Focșani, Suceava, Botoșani. Tulcea sînt formații puternice, ele pot încerca socoteli, dar nu mai au cum aduna atîtea puncte încît să intre în calculele promovării. La prima vedere, Braşovul a scăpat în cîștigător, dar lupta nu s-a încheiat.

— Pe ce vă bazați cînd ziceți ce ziceți?

— În iarna asta, Constanța a făcut, la

Cimpina, o pregătire mai complexă ca oricînd, jucătorii răspunzînd bine cerințelor antrenorilor Oană și Tilvescu. În plus, noile noastre achiziții pot schimba fața echipei, relansînd-o în cursa pentru cîștigarea seriei.

Șulea, un mijlocaș neobosit și ambițios, de la care au plecat multe din atacurile brașovene încheiate cu gol.

— Care sînt noutățile?

— Bădilaș și Moldovan au venit de la Dinamo, în schimbul lui Dorel Zamfir, căruia i-am acordat dezlegare gîndindu-ne că, la București, își va fructifica mai deplin talentul. În ce-i privește pe Bădilaș și pe Ion Moldovan, ultimul reîntorcîndu-se la Constanța, sperăm că se vor încadra repede în jocul formației, mărindu-i randamentul.

— Mai departe, alte noutăți?

— L-am promovat de la juniori pe Constantin, un mijlocaș foarte inimos. Contăm, totodată, pe Antonescu și Ștefănescu.

— Pe cine?!

— S-a apreciat că foștii noștri jucători Antonescu și Ștefănescu, la care se renunțase, din motive de vîrstă, ar mai putea ajuta echipa. Ei și-au exprimat dorința de a reveni în lot, iar conducerea clubului, analizînd aceste cereri, le-a acordat credit. Ambii au luat parte la pregătire, urmînd să introducem, zilele acestea, formele de legitimitate.

— Nu cumva, renunțîndu-se la ei, anul trecut, s-a comis o eroare?

— ?!

— Conducerea clubului, e clar, tovarășe Ion Robu, mai crede, dar publicul constănțean, iubitorii fotbalului de pe litoral, ei ce părere au?

— Judecînd după atașamentul cu care înconjoară echipa, la primul meci amical au asistat cîteva mii de spectatori, publicul n-a încetat să spered. Rămîne ca noi, antrenorii, jucătorii, să dăm un sens acestei speranțe.

— Așadar, socotiți că lupta nu s-a încheiat?

— Nu, nu s-a încheiat! Normal ar fi ca, după acumulările de la Cimpina, F.C. Constanța să aibă un retur foarte bun. De altfel, ca să fiu corect, nici turul n-a fost slab, acest +9 e un argument de necontestat, numai că am avut neșansa de a întîlni, în prima jumătate a campionatului, o formație mai în formă, care n-a iertat nimic. N-ar fi exclus, gîndesc, ca din primăvară rolurile să se inverseze!

— Exclus n-ar fi, dar posibil?!

— Fără discuție. S-au văzut, în fotbal, minuni și mai mari.

Lesne de detectat, peste tot optimism! Avînd drept cîștigat la mai multe argumente, el e mai ponderat, surprinzător, tocmai în tabăra liderului, devenînd mai manifest, mai apăsător, în cea a urmăritoarei, intrînd aici în discuție, să nu ni se ia în nume de rău, și o oarecare doză de diplomație. Lăsînd cititorilor plăcerea de a judeca afirmațiile de mai sus, se cade să spunem că după părerea noastră, F.C.M. Braşov deține, deașat, prima şansă de promovare. Numai că mai rămîn de disputat 17 etape, ceea ce ne obligă, după exemplul lui Nicolae Proca, să fim, cel puțin pînă la un punct, circumspecți. Oricum, întrecerea celor 2 candidați va conferi, sperăm, un plus de dramatism și de spectaculozitate seriei I, pe terenurile căreia s-a jucat în tur, prin comparație cu restul diviziei B, un fotbal de mai slabă calitate. Vom mai vedea.

OVIDIU IOANIȚOIA

Scurt, foarte scurt

● Marcînd revirimentul handbalului nostru feminin, fetele de la Confecția București s-au calificat în semifinalele Cupei cupelor, învingînd pe Tranbjerg Aarhus cu scoruri identice, 15-13 ● Aflăm din Galați că Telemac Sîrîopol, destoinic activist sportiv, are în pregătire o carte despre viața celui care a fost medicul și arbitru de fotbal divizionar Grigore Bîrsan ● La Sinaia, o treabă foarte bună face, ca director al Clubului sportiv școlar, profesorul Vasile Feldman, harnic și inimos. Fost strungar, a terminat facultatea de educație fizică la fără frecvență, devenînd antrenor de fotbal și ajungînd, cu echipa Școlii generale „George Enescu”, pînă în finala campionatului național. De sub mîinile sale au plecat, între alții, Gătej (F.C. Constanța), Curcă și Cezar Popa (ambii Petrolul), alți jucători de valoare ● Sala de sport din Oltenia a fost transformată în depozit de mere!?! Situația e cunoscută forurilor locale, dar soluționarea ei întîrzie. Pînă cînd? ● Înainte de a pleca la Long Pine, unde urmează să-și apere titlul în marele open american, Florin Gheorghiu ne-a vizitat la redacție, oferindu-ne cîteva amă-

nunte despre evoluția sa în 1979. Am notat, de pildă, că federația internațională a comunicat la București noul său coeficient Elo, ajuns acum la 2605. Trecînd granița celor 2600 de puncte, Florin face parte din primii 8-10 șahiști ai lumii, afirmație întărită și de excelentul său palmares din 1979, an în care a pierdut numai la 2 mari maeștri, Tal și Ribli, învingînd, între alții, pe Beliavski, Ljuboievici, Adorjan, Browne și Kuzmin. La „Flacăra”, Florin Gheorghiu a susținut 5 partide și, culmea, le-a cîștigat pe toate! Ii dorim să repete figura la Long Pine ● Apropo de șah. O scrisoare tristă ne-a scris, din Timișoara, Aurel Anton, campion european prin corespondență în 1976 și finalist, în prezent, al campionatului mondial. Mi se pare ciudat, scria Aurel Anton, ca un campion european și un finalist mondial la șah prin corespondență să aibă mai puține drepturi decît un fotbalist din județ și să se bucure, în ochii federației, de mai puțin atenție decît un confrate șahist, la masă, din divizia B! Părîndu-ni-se și nouă ciudat, am discutat cazul respectiv cu profesorul Anghel Vrabie, secretarul responsabil al federației de specialitate. N-am știut nimic, ne-a răspuns acesta, vom lua măsuri. Vom vedea ● Sărînd 2,21 la înălțime, Adrian Proteasa a stabilit, la Budapesta, un nou record republican de sală la înălțime ● Fost internațional, Anatol Crîncescu se

ocupă actualmente, cu bune rezultate, de poloștii juniori ai clubului Dinamo ● E-caterina Stahl a terminat învingătoare în turneul de floareță de la Leipzig ● Griguliu, „Sportul” de luni ne informează, cu privire la turneul reprezentativei de fotbal în America de Sud, că „echipele braziliene cu care a jucat pînă acum s-au mobilizat în mod exemplar, cunoscînd faptul că evoluează în compania unei echipe naționale”. E clar, le-am băgat brazilienilor frica-n oase! ● În cartierul Pajura din Capitală a fost înființată recent o nouă unitate sportivă, Clubul sportiv școlar numărul 6. Conduc de Paul Popescu, avînd secții de inot, rugby și fotbal, C.S.S. Pajura a pornit la drum cu ambiție și seriozitate ● După cum iubitorii fotbalului trebuie să fi aflat, fostul virf de atac al Unirii Focșani, Iordache, va juca din primăvară la Dinamo. Ii dorim succes ● Fiînd indisponibilă, Maria Alexandru nu-și va putea apăra șansele în Top 12, concurs care reunește cele mai bune palete de tenis de masă ale Europei ● Cîștigînd toate cele 3 probe ale Cupei Dinamo Braşov, Ioan Cavasi s-a arătat cel mai în formă schior al sezonului ● Se zice că fostul arbitru internațional Constantin Petrea va face parte din Colegiul central, experiența sa putînd fi folositoare.

Eveniment editorial

După „I se spune Profesorul”, „2-1 pentru noi”, „Oblemenco și campioana unei mari iubiri”, „Conducător de joc, Gațu”, valorosul gazetar Marius Popescu, nume de referință în perimetrul presei sportive, e din nou prezent în librării. De data asta, cu „Fotbalul e viața mea”, carte recent ieșită de sub teascuirea editurii ieșene „Junimea” și vindută cît ai zice pește, succes de cifitori lesne de anticipat date fiind garanțiile înaintate de autor și, firește, de subiect, biografia lui Nicolae Dobrin. Noua lucrare dezbate, în cadrul unui pasionant „proces public” la care sînt chemați să-și spună părerea specialiști, antrenori, jucători, activiști sportivi, scriitori și, nu în ultimul rînd, iubitori ai fotbalului, ceea ce Marius Popescu numește, cu simplitate, „cazul Dobrin”. Întreprindere ispititoare, dar nu ferită de riscuri, cunoscut fiind faptul că biografia lui Dobrin, poate cel mai talentat jucător din istoria fotbalului nostru, s-a însoțit nu doar de succese, multe din ele răsunătoare, ci și de po-tieneli. Riscuri pe care, dincolo de simpatia cu care își petrece eroul din copilărie pînă în prezent, Marius Popescu știe să le învingă, analizînd fiecare etapă a carierei lui Dobrin cu luciditate și echilibru. Scrisă cu nerv, dinamic, cartea nu cade în greșeala de a-l confunda pe Dobrin cel de toate zilele cu Dobrin cel din teren, jucător fără egal, „acționînd asupra noastră, a spectatorilor, cu marce har cu care a fost țărîuit, umplîndu-ne de atîtea ori ochii și sufletele cu acea mare bucurie datorită căreia plecăm de la stadioane fericiți, veseli, zîmbitori”.

Pe deplin stăpin pe uneltele sale, găsînd de fiecare dată tonul cel mai potrivit, Marius Popescu se arată, în „Fotbalul e viața mea”, într-o formă excelentă, punîndu-ne la dispoziție o lectură captivantă, o carte care nu se lasă din mînă pînă la ultima pagină.

Patrimoniul arhitectonic, o permanență a civilizației

(Urmare din pagina 1)

zintă, aproape toate, centre urbane importante, cu un mare număr de locuitori. De reamintit că cele mai „noi” dintre aceste orașe au vârsta — atestată în scris — de cel puțin o jumătate de mileniu. Pentru societatea românească, definitorie rămâne continuitatea acestor orașe cu funcțiile lor economice caracteristice și aportul lor în creația culturală.

Odată cu prima revoluție industrială și cu prefacerile de structură din secolul al XIX-lea, însemnătatea sporită a orașelor se urmărește în documentele scrise, dar mai ales în construcția lor. Fenomenul, în diferite modalități și ritmuri, este general european. După 1860 și până în deceniul al 4-lea al secolului nostru — timp de aproximativ 80 de ani — se construiesc foarte multe. Pentru majoritatea orașelor din România se poate aprecia că, în preajma celui de-al doilea război mondial, între 80 și 90% din totalul clădirilor datează din secolul al XIX-lea și din primele decenii după 1900. (Pentru centrele din Transilvania, o sumă din construcții sînt chiar dinaintea de 1800.) Extrem de diverse ca dimensiuni și stil, ele constituie un patrimoniu arhitectonic considerabil, de o importanță economică și culturală ce nu poate fi contestată.

Prin construcția socialistă și îndeosebi în ultimii 15 ani, orașele pămîntului românesc cunosc cele mai importante și rapide prefaceri din istoria lor multiseclară. Rosturile lor devin tot mai preumpanitoare în mersul înainte al economiei naționale, creșterea demografică este continuă; și odată cu ea, străzi și cartiere dispar pentru a face loc construcțiilor noi, menite să asigure noilor orașeni condiții civilizate de trai. De nu ar fi mărturia scrisă și mai ales fotografia menită să fixeze clădiri, străzi sau piețe, ar fi cu neputință astăzi să știm cum arătau ele, cu cîțiva ani în urmă.

Amploarea transformărilor din arhitectura urbană contemporană românească ne confruntă însă cu întrebarea de largă semnificație și stringență actualitate: ce păstrăm din vechiul oraș — case, ansambluri, străzi, definitorii pentru o etapă sau alta din istoria urbei, pentru o colectivitate sau o categorie socială. Fiindcă viața orașelor noastre — ca pretutindeni — se urmărește și se înțelege nu numai în arhiva scrisă, dar, mult mai direct, cu mai multă rezonanță și semnificație, pentru toate generațiile ce vor urma, în însăși construcțiile acestor orașe. Dacă noi, cei de astăzi, reclădim — în parte — așezări seculare pentru a ne înscrie și în acest sector pe coordonate contemporane, cu atât mai mult avem datoria de a păstra și transmite tot ce este reprezentativ din patrimoniul arhitectonic al trecutului, „patrimoniu care este, de altfel, o componentă majoră a continuității românești în spațiul carpatic.

Arhitecți, urbanisti, specialiști în amenajarea teritoriului, economiști, istorici, istorici de artă, muzeografi au ajuns la concluzia, mai ales în ultimele două decenii, că patrimoniul arhitectonic cuprind, în primul rînd, ansambluri, străzi, cartiere și zone caracteristice pentru o etapă sau alta din viața așezărilor urbane și chiar rurale. Concluzia se impune astăzi cu încontestabile temeiuri și de cultură, dar și, deopotrivă, economic.

Astfel, 1975 a fost Anul european al pa-

trimoniului arhitectonic. Deopotrivă, Congresul de la Amsterdam, ținut tot în 1975, cu participarea specialiștilor din vestul și estul continentului nostru, din America de Nord (inclusiv Canada) și de Sud a statuat — într-o declarație și o „Chartă” anume — conceptul de patrimoniu arhitectural în cuprinderea sa largă — stradă, zonă, cartier — așa cum a fost definit mai sus. Patrimoniul care se urmărește — cu tot mai multă stăruință — a fi integrat în orașul contemporan. Aceleași preocupări au fost dezbătute în simpoioane internaționale, cu o largă participare.

Realizări efective în acest sens s-au obținut și în țara noastră: astfel, zona Lipscanilor din București, restaurată cu grijă și pricepere, la indicația directă a președintelui țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Sînt păstrate pînă în prezent cea mai mare parte din construcțiile tradiționale — aproape toate din secolul al XIX-lea și îndată după 1900 — la Brăila, Botoșani, Brașov, Mediaș, Sighișoara, Sibiu, Cluj-Napoca, Oradea, Arad, Timișoara, Constanța (în parte).

Dar în același timp, cu regret, sîntem astăzi nevoiți să vorbim la timpul trecut despre străzile și zonele de importanță istorică și de valoare arhitectonică din Tîrgoviște — fostă capitala a Țării Românești — din Suceava și Iași — foste capitale ale Moldovei — din Pitești, Rîmnicu Vilcea, Piatra Neamț, Focșani... Alte centre, cu zone de recunoscut interes arhitectonic și istoric, nu s-au bucurat, după opinia mea, de atenția și discernămintul necesare în întocmirea noilor planuri de sistematizare.

Prin „Programul-directiv de dezvoltare economico-socială a României în profil teritorial în perioada 1981—1985” aprobat de marele forum al comunistilor, Congresul al XII-lea al P.C.R., construcția socialistă a orașelor intră într-o etapă semnificativă. Cu atît mai mult, pentru evidente rațiuni de ordin economic și cultural, devine imperativă păstrarea și integrarea, în mecanismele complexe ale vieții urbane contemporane, a patrimoniului clădit al orașelor, așa cum a ajuns pînă la noi, pînă în etapa construcției socialiste.

Exemplele sînt binecunoscute pentru fiecare centru. Rezumînd numai pentru București, sînt zone întregi cître care se îndreaptă atenția: aceea delimitată de Calea Victoriei, cheul Dimboviței, Piața Unirii, bulevardele 1848, Nicolae Bălcescu, Ana Ipătescu, pînă la aflînirea din nou cu Calea Victoriei în piața cu același nume (inclusiv clădirile de pe numeroasele străzi transversale); la fel cartierul Vatra Luminosă cu cvartalele construite între cele două războaie cunoscute sub numele de „locuințe ieftine”: cartierul Cotroceni, zonele dintre Bd. Aviatorilor de o parte, Calea Dorobanților și Bd. 1 Mai, de altă parte; Bulevardul Dacia; str. Polonă și Intrarea Polonă, str. Popa Rusu și str. Armenească; str. Costache Negri și Dr. Stăncovici etc. etc. Sînt, firește, numai cîteva exemple. O cercetare mai atentă aduce în lumină — în diferite zone ale Capitalei — numeroase clădiri de la finele secolului XIX ca și de după 1900, unele chiar mai vechi, dar toate cu o certă valoare arhitectonică și istorică. Astfel, casele de pe străzile: Spătarului nr. 3 și 22; Ion Movilă nr. 5; Bărăției nr. 33 și 48; Dr. Felix nr. 113 (Hanul Galben); Sf.

Ion Nou nr. 1, 7, 11, 29, 31, 33; Calea Rahovei nr. 3—5, 4, 34, 38, 47, 56, 122; Casa pictorului Tattarescu de pe strada Domnița Anastasia; casa unde a funcționat tipografia ilegală a C.C. al P.C.R. în 1939—1940, pe str. Soldat Cîndea nr. 27 sau aceea unde s-a redactat ziarul „Știința” în 1932 (pe str. Ecoului nr. 29); casa de pe strada Logofăt Nestor nr. 11, una din vechile construcții bucureștene de pe la 1780—1790; o sumă de clădiri de pe Calea Griviței — în porțiunea de la aflînirea cu Calea Victoriei și pînă la intersecția cu Buzzești; casa de pe strada Buzzești nr. 36 — unde a fost redacția revistei „Semănătorul”; aceea de pe Splaiul Independenței nr. 74, construită după o idee a lui Bogdan Petriceicu Hasdeu etc., etc.

Toate aceste construcții — am amintit cîteva, ca o exemplificare — sînt parte alcătuitoare a Bucureștilor și marchează istoria sa și a oamenilor săi, etape de dezvoltare. Il individualizează, sînt mărturii ale creației românești în arhitectură și vor sta ca atare pentru toate generațiile. Conservarea acestui patrimoniu clădit și integrarea sa în civilizația socialistă reprezintă un imperativ economic, al istoriei și al culturii naționale.

Mai întii economic. Am intrat într-o fază în care preocuparea majoră a factorilor de decizie din foarte multe țări — și ne includem printre acestea — este utilizarea la maximum a tuturor resurselor proprii, însoțită de economii stricte, severe, în toate direcțiile și sectoarele, de la materii prime și materiale de construcții, la energie; și, de asemenea, gospodărirea chibzuită — și mai ales de durată — a fondurilor fixe. Patrimoniul orașelor — cu mii și mii de clădiri solid construite — reprezintă o valoare considerabilă care se cuvine a fi utilizată în continuare. Pe de altă parte, cu cit o țară avansează în direcția unei economii complexe și a urbanizării — cum este și Republica Socialistă România — cu atît sporește valoarea habitatului de dimensiuni mijlocii și chiar mici, pentru însăși calitatea vieții. Valoare sporită și pentru că aceste clădiri,

datînd de zeci și zeci de ani, au costurile de construcție amortizate în mare parte, dacă nu complet, și sînt utilizate eficient, în continuare, ca locuințe sau pentru alte destinații social-culturale. Costurile pentru întreținerea lor sînt modeste în comparație cu investițiile necesare unor demolări masive și unor construcții complet noi.

Se adaugă imperativul istoriei și al culturii. Ne putem oare dispensa de a păstra, păzi și restaura opere de artă sau documentele scrise care atestă întreaga noastră istorie, munca și viața oamenilor, strădaniile, speranțele și durerile lor, lupta lor pentru un trai mai bun, pentru dreptate socială și pentru eliberare națională? A pune întrebarea înseamnă a da și răspunsul: păstrarea tuturor acestor mărturii face parte din însăși viața noastră prezentă, din construcția socialismului și din viața generațiilor ce vor urma.

La fel și cu patrimoniul arhitectonic. În această etapă, în care înnoirea depășește prin proporții tot ce au cunoscut orașele țării într-o existență de sute de ani, datorită generației de astăzi, în primul rînd a arhitecților și inginerilor proiectanți, a edililor și gospodarilor orașelor, a urbanistilor, a specialiștilor în amenajarea teritoriului, a istoricilor, istorici de artă și muzeografi, este să-i unească eforturile și cercetările pentru ca orașele României contemporane să păstreze toate acele construcții — clădiri, ansambluri, străzi și zone — care individualizează centrele noastre în diferitele lor epoci de dezvoltare.

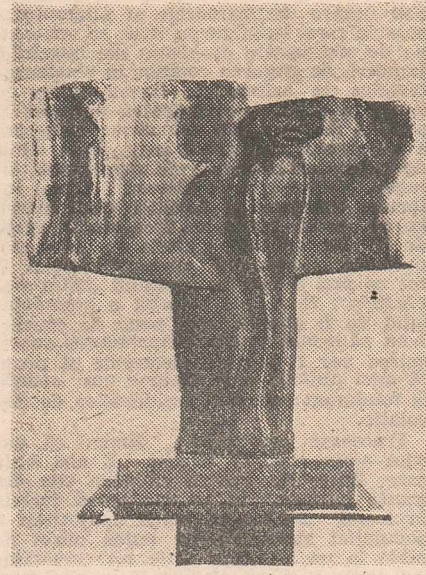
Soluția a fost de altfel dată. „Pe prim plan al preocupărilor arhitecților și proiectanților bucureșteni — citim în darea de seamă a ședinței de lucru de la sediul C.C. al P.C.R. care s-a ținut la 24 februarie 1975 — trebuie să stea păstrarea specificului orașului, așa cum s-a dezvoltat în decursul vremii, folosirea la maximum a tot ceea ce oferă construcțiile și străzile actuale. Această realitate trebuie să conducă la o concepție unitară, care să aibă în vedere analizarea străzii cu stradă, casa cu casa, pentru folosirea a ceea ce există în prezent bun și valoros din punct de vedere constructiv și edilitar, evitîndu-se la maximum posibil demolările, risipa de spațiu și modificarea arhitecturii tradiționale a orașului.

În context, secretarul general al partidului a subliniat necesitatea ca tot ceea ce se va construi de acum înainte să completeze și să modernizeze actualul perimetru al orașului, să asigure armonizarea construcțiilor viitoare cu cele existente, să conducă la sistematizarea rațională a întregului municipiu București”. (Știința, anul XLIV, Nr. 10 112, marti, 25 februarie 1975)

Ideea a fost reluată în vizita de lucru efectuată a doua zi — îndeosebi în zonele Călărași, Soseaua Iancului, Ducești, a fost subliniată în cuvîntarea ținută la marea adunare populară din Capitală din 6 martie 1975 și în vizita de lucru din Tîrgu Mureș, în septembrie același an.

Sînt gînduri care, cu înaltă și dreaptă înțelegere, cu simț direct al istoriei și al valorilor ei fundamentale arată, nouă tuturor, cum înnoirea și construcția orașelor României socialiste poate și trebuie să păstreze patrimoniul arhitectonic făurit și transmis nouă de înaintași. În felul acesta și generația noastră va face dovada că știe să anere creația arhitectonică, în toate etapele ei, creație care este o permanență a civilizației românești.

Este o datorie a celor de azi față de întreaga națiune, față de trecutul ei, față de menirea ei în viitor.

Cronica șoselei

Atenție, copii, dar, mai cu seamă, atenție, părinți!

Controlul volanului nu-l pot pierde numai șoferii, ci și copiii care conduc biciclete și triciclete. Micuțul CONSTANȚIN SIMA din comuna Vulturești, județul Vaslui, „pilota” mindru o tricicletă abia cumpărată de mămica sa de la magazinul din localitate. Mai condusesse el și pînă atunci asemenea vehicule, dar nu erau ale lui, ci împrumutate pentru cîteva minute de la copiii cu care se juca de obicei. „Rula” pe trotuar, iar mămica, care mergea în spate, îi urmărea evoluția cu admirație. Nu numai șoselele, ci și trotuarele au porțiuni de urcuș și de coboriș. Panta dulce la început îl amuză pe micul pilot pentru simplul motiv că nu mai era nevoie să pedaleze. Viteza creștea la vale din ce în ce! Distanța față de mămica protectoare se mărește tot mai mult! Observînd acest lucru, mama se agită, începe să fugă, dar e prea țîrziu. Micul vehicul, scăpat de sub controlul „pilotului”, apare brusc pe șosea exact în fața unei autodubite încercate, care se deplasa spre Negrești. Șoferul frînează cu putere, dar nu mai poate evita lovirea minorului care intră cu tricicleta sub autovehicul.

Ne iubim micile și fragilele noastre vîlăstare ca pe lumina ochilor! De ce oare nu-i și protejăm întotdeauna pe măsura dragostei ce le-o purtăm?

Alt caz. 6 decembrie 1979, ora 17.00. Orașul Drăgășani-Vilcea. Trei copii se joacă într-un șanț în care se luca la instalarea unei conducte de canalizare. Maria C., cu bună intenție, se apropie de locul cu pricina, total impropriu pentru joaca copiilor, și le strigă să se ducă la casele lor. Face acest lucru din păcate fără a se gîndi cum vor reacționa copiii și mai cu seamă cum vor traversa ulița. Observînd un autovehicul la mică distanță doi dintre copii se opresc în zona axului șoselei și permit astfel mașinii să-și continue drumul. Al treilea minor continuă însă să fugă spre partea opusă a drumului. Conducătorul autodubitei încearcă în extremis să evite lovirea copilului. Frînează cu promptitudine, profitînd de asfaltul uscat al șoselei, vi-rează brusc la dreapta, escaladează șanțul șoselei și se oprește exact în fața unui gard. Denivelările peste care trece mașina provoacă desprinderea parbrizului care cade, rîndînd ușor în cădere piciorul sting al micuțului Giani Moraru. După 7 zile de îngrijiri medicale minorul a părăsit spitalul din Rîmnicu Vilcea, aflîndu-se acum în afară de orice pericol.

Toate felicitările pentru priceputul și atentul șofer care a salvat viața micuțului Giani!

Din nou, din păcate, sîntem nevoiți să reînnoim aceeași întrebare: Părinți, știți unde se joacă copilul dumneavoastră?

În 1979 și-au pierdut viața în accidente 329 copii, iar alți 400 au fost răniți grav ca urmare a evenimentelor rutiere. O bună parte din aceștia traversau arterele rutiere sub ochii părinților, fraților, surorilor, bunicilor, care, fără a urmări cîtuși de puțin traficul rutier de pe șosea, i-au strigat să vină la lecții, la masă, la culcare etc.

Comentariile sînt de prisos.

Colonel VICTOR BEDA ■

Debut Vasiliu-Birlic

Moldova dinainte de 1916. Fălțiceni urcă patriarhal pe ponoare. Strada Mare, întesată de dughene, în care se vinde fitil de lampă, pepeni murați, sare, gaz, scrumbii, roșcoave și alte delicatități. La cofetăria „Baciu”, în camera din fund, se joacă biliard. Într-o parte Șomuzul, undă răcoroasă vara, gheușcă fermecată iarna. Și în sus, pometurile Rădășenilor, cu trîlurile privighetorilor, din floare-n floare, ca pe timpul Căthedrelor, lui Pavăl Ciubotariu, lui moș Bodringă, cel cu fluierul...

Pe urmele lor face ochi, în ziua Unirii a anului 1905, Grigoriță, al doilea copil al comerciantului Nicolae Vasiliu și al Smarandei, născută Monacu.

De mic, hitru mare. Se ascunde în podul cu fin, cînd dascălul Mălinescu, de la școala „Alexandru Ioan Cuza”, vine să-l înscrie în clasa întii primară...

Ajuns printre elevii gimnaziului „Alec Donici”, transformat mai țîrziu în Liceul „Nicu Gane”, la întrebarea profesorului de serviciu:

— Unde este lista de absențe?
Replica-i vine întempestivă:
— La Starea Civilă, la Primărie.
De luat, bacalaureatul, 1-a luat. La Bacău.

Părinții s-au vorbit. Au cumpănit. Hotărîsc ca Grigoriță să urmeze drep-tul.

Cheltuiitor, făcînd praf banii de-acasă,

GABY MIȚHAILESCU ■

Argumente pentru o lume mai bună

Viitorul sărăciei?!

Privirea îi este împăienjenită. Ochii caută către toate zările, dar parcă niciuna anume. De obicei nu poartă nici cea mai sumară îmbrăcăminte. Așa incit trupul său ni se înfățișează în tot tragismul alcătuirii sale. Numai pielea și os. Și un abdomen care sfidează parcă slăbiciunea restului. De obicei stă așezat, pentru că picioarele nu mai au puterea să suporte nici măcar infima greutate. Fiinta aceasta suferă de malnutriție. Iar atunci când ea poartă pe umeri numai câțiva ani, chipul ei devine un sever avertisment adresat omenirii. Privesc o altă imagine. Victima — de data aceasta un bătrîn, la fel de slab și pe deasupra lipsit și de vedere — ține de un băț la al cărui capăt se află un bățel. Este singura lui legătură cu viața. O neseacă dorința de a trăi îi mai dă puterea de a face câțiva pași. Bătrînul suferă de malnutriție, dar — la fel ca alți 20 de milioane de oameni de-aici — și de onchocerciasis sau „orbirea de riu”, boală frecventă în Africa și în alte zone ale globului și nevindecabilă din cauza sărăciei și insalubrității.

Sînt imagini ce pot fi multiplicat la scara milioanei. Pentru că milioane de oameni suferă actualmente de foame, iar numărul lor este în continuă creștere. Vocele resemnate — să fie clar, nu e vorba de pesimiștii incorrigibili! — vorbesc chiar de un viitor al sărăciei. Se argumentează simplu. Se pornește, de exemplu, de la estimările Națiunilor Unite privind sporul populației lumii între 1970—2025. Se evocă apoi legătura intrinsecă ce există între creșterea demografică și nivelul de dezvoltare economică. Și se ajunge la concluzia că sărăcia nu va începe să se atenuze decît spre anul 2050 și va putea fi eliminată către anul 2070! „Dacă sărăcii n-au viitor — comenta cu amărăciune Mahdi Elmandjara, profesor la Universitatea Mohammed V din Rabat — sărăcia îl va avea cu siguranță în următoarele decenii”.

Esențialul care lipsește

Abia am intrat în anii '80 și institute de cercetări, publicații de mare tiraj și alte surse demne de crezare țin să ne comunice că se poate ști încă de pe acum cite ceva despre ceea ce va mai apărea pe lume pînă în 1990.

Timpu probabil ce ni se anunță, de pildă, va fi aproape sigur nu numai pentru următoarele 24 de ore sau trei zile, ci pentru întreaga săptămînă. Grație unor noi medicamente și tratamente, stările alergice vor putea fi combătute cu succes după 1985, astmul — după 1987, obezitatea, depresiunea nervoasă și toxicomania — după 1988. Promițătoare — dar într-un fel și neliniștitoare — sînt și perspectivele cercetărilor privind creierul uman, căci se va ajunge, se crede, în cuprinsul deceniului pe care-l începem, să se producă substanțe care vor permite programarea, după bunul nostru plac, a stării psihice dorite.

Ce să mai vorbim despre mașinile de scris, pe deplin silențioase, care vor putea să „citească” un text pronunțat cu voce tare și inteligibilă, despre telefoanele care vor răspunde singure și-și vor putea chema adresantul, ieșit momentan

Copiii se fac mari, curiozitățile lor se schimbă de la un an la altul, năviițele dispar, dar dorința mai mult sau mai puțin secretă de a visa se strică în pușini. Jules Verne rămîne, dincolo de emfaza austeră a unora — pe care nu am înțeles-o niciodată — marea noastră prieten, cel mai generos fabricant de vise devenite, în lanț, realități banale. Ne-ar trebui poate, acum, cînd ne îndreptăm spre sfîrșitul mileniului, un nou Jules Verne, cald și simplu, care să pună la îndemîna sutelor de milioane de copii o ancoră pentru viitor, un mod de a spera și visa. Lumea imposibililor proiecte din cărțile lui Verne s-a înfăptuit. Omul a luat în țalpi colbul lunii, submarinele vijii pe sub ape, pămîntul se parcurge oricît de repede și mai toate basmele sale au devenit reperatele cotidiene ale erei tehnologice.

Jules Verne a fost depășit de propriile sale anticipări și omul modern a demonstrat nu numai că visele cele mai îndrăznețe sînt realizabile și perfectibile, dar și că bariera care ne desparte de imposibil se împinge, de la un deceniu la altul, foarte departe. Într-o asemenea cursă, subiectul rămîne omul și obiectul ar trebui să se mențină tot el. Nu am nici un dubiu că marile aventuri cosmice, costisitoare și consumate la rate de milioane de kilometri depărtare de scoarța pămîntului au o legătură cu planeta noas-

Ultima cumpănă dintre ani a stîrnit poate mai mult ca niciodată rememorări de evenimente, neliniști, pronosticuri. A fost, de fapt, o retrospectivă a ultimului deceniu și o explorare, uneori lucidă, alteori exagerat de pesimistă, a deceniilor care ne despart de pragul celui de-al treilea mileniu. Lumea și-a amintit de marile personalități dispărute, de conflicte, de catclisme care au ținut sau nu de voința omului, de nebuniile tîneretului. Ea s-a gândit în egală măsură la ceea ce urmează, la robotizare, la evoluția modelor retro, să zicem, uneori cu îngrijorare, alteori...

Unii au pus în față rîul, uneori ațîț de apăsător incit au ajuns să se întrebe dacă — acesta este titlul unui articol apărut într-un cunoscut săptămînal francez — merităm să supraviețuim pînă în anul 2000. La urma-urmei toate aceste proiecții ne vorbesc de ceea ce a făcut — uneori împotriva ei însăși — sau de ceea ce are de gînd să inventeze — din păcate nu numai pentru fericirea planetei — mintea omului. Mai puțin s-a gîndit lumea la foamea ca produs al propriei... inventivități. Din moment ce un copil din S.U.A. o duce din toate punctele de vedere de 500 de ori mai bine decît un semen de al său dintr-o țară subdezvoltată. În condițiile în care producția industriei de alimente pentru cîini reprezenta în 1967, tot în S.U.A., pe cap de pătruped, echivalentul a ceea ce consuma un locuitor al Indiei. Cînd animalele domestice sînt înzestrate cu lucruri la care sărăcii lumii nici nu visează: peruci, croitori, doctori, băi și restaurante specializate. Asta cînd se știe, nu se poate să nu se știe, că 28 de copii mor de foame în fiecare secundă, 41.000 pe zi și 15 milioane într-un an.

Este inevitabil ca foamea să aibă și un viitor? Trebuia neapărat inventată expresia „piața dinamică a sărăciei”? Pentru anul 2000 au fost... programați 600 de milioane de „săraci absoluți” și peste un miliard de săraci pur și simplu. Cînd

din birou, de pe o rază de 300 de metri. Sau despre ordinoarele și microprocesoarele care, instalate în case, se vor ocupa de sîcîitoarele probleme ale bugetului familiei, de ajutarea copiilor în rezolvarea temelor la aritmetică, de suplinirea cu succes a celui de-al patrulea partener la partida de cărți, de calcularea riguroasă a numărului de calorii îngurgitate zilnic de cei ce se preocupă de menținerea siluetei. Televizorul va deveni cel mai informat membru al familiei căci, apăsător pe un anumit buton, va face oficiile cărții de telefon, apăsător pe altele va da timpul probabil, programul cinematografulor și tot ce mai e nou la capitolul „măca publicitate”. Roata de rezervă a automobilului va fi abolită, căci pene de cauciuc n-au să se mai producă. Aprinderea, suprimarea vor fi reglate electronic și poate că mici radare anticollision vor reduce la minimum pericolul accidentelor de circulație.

Frumoase perspective. Numai că, așa cum spunea odată Brecht, „E aici ceva care lipsește”. Pentru că oare cite din aceste performanțe se vor putea instala în traiul cotidian al marii majorității a populației globului? Ar putea năzui de pildă la un televizor „știe tot” învățător dintr-o mare metropolă a unei țări sărace, cel care, pentru a-și plăti abonamentul la un ziar, trebuie să aloce aproa-

pe știe foarte bine că în condiții de pace și de cooperare echitabilă ar exista hrană pentru toți. Chiar dacă populația activă a țărilor „lumii a treia” va crește de la 750 la 1.300 milioane persoane, și cu toate implicațiile acestei explozii demografice (să ne gîndim, de exemplu, că în perimetrul actual al sărăciei 40 de orașe vor avea mai mult de 5 milioane de locuitori, iar 20 în jur de 10 milioane). Se spune că pentru menținerea nivelului de viață actual al acestor oameni va trebui ca în următorii 20 de ani să fie dublate actualele infrastructuri ale lumii. Pentru a elimina sărăcia, ele vor trebui triplate.

Lumea știe, așadar, ce e de făcut, dar de ce să se apuce de treabă dacă tot s-au calculat de pe acum sărăcii anulii 2000?

Dar există totuși ceva care trage semnalul de alarmă. Există un element pe care cea mai mare parte a proiectilor sărăciei nu-l iau în seamă. Există totuși un prag al toleranței. „Cei bogății trebuie să știe că nu pot să-și mențină în continuare bogăția, dacă nu înțeleg că cei săraci nu mai pot răbda să o ducă din ce în ce mai rău”. Cîtă înțelegiune în acest avertisment pe cît de sever pe atît de lucid al unuia dintre cei mai lucizi și mai stimați oameni politici ai planetei, președintele NICOLAE CEAUȘESCU! Iată de ce, atrage atenția conducătorul nostru, sesiunea specială a O.N.U. consacrată în acest an noii ordini economice internaționale „oferă o șansă pe care toate popoarele, atît cele sărace, cît și cele bogate, trebuie să o folosească neapărat”.

Sărăcia nu este, așadar, o fatalitate. O dată, pentru că există toate condițiile pentru a fi eliminată. A doua oară, pentru că, oricîte obstacole s-ar pune în calea acestui proces, sărăcii nu mai pot răbda. Pentru simplul motiv că aspirația la demnitatea umană este și dreptul lor sacru.

DUMITRU AVRAM ■

pe trei sferturi din retribuția sa lunară? Ar putea spera la serviciile „telefonului inteligent” femeile africane care, pentru a procura apa trebuincioasă în gospodărie, parcurg zilnic kilometri, timp de mai multe ore? La ce-ar putea sluji „meditatorul electronic” din memoria televizorului sutelor de mii de copii din țările subdezvoltate?

Din păcate, de pe agenda posibilă a lucrurilor bune și frumoase care s-ar putea intruchipa în acești zece ani, lipsesc măsurile concrete ce se impun în cîmpul lichidării foametei, analfabetismului, bolilor, sărăciei pe mari întinderi ale planetei, lipsesc măsurile reale din sfera dezarmării, lipsesc măsurile menite să asigure accesul larg și nestîngherit al tuturor statelor și popoarelor la roadele științei și tehnologiei moderne. Cazul depășește de sigur competența institutelor de cercetări asupra viitorului. Completările necesare pot veni numai din partea factorilor responsabili ai statelor, a comunității internaționale în ansamblul ei. Proclamînd pentru anii '80 un nou „deceniu al dezvoltării”, un nou „deceniu al dezarmării”, acestia au datoriat de a trece la punerea în aplicare a idealurilor generoase ale omenirii la care au subscris în atîtea și atîtea documente internaționale.

CORNELIU VLAD ■

tră. Dar mă apasă o anume umire cînd aflu că hărțile universului stelar se conturează în cele mai mici detalii spre deosebire de cele ale fundurilor oceanului planetar (al Terrei...). Telescoape uriașe ochesc tot felul de stele, rachete imense umbli de colo-colo, dar Atlanticul și Pacificul, ca să dăm un

Inchitarea, flagrantă și criminală, lovește în aceeași măsură ogoarele de pe pămînt și plauzibilele ogoare de sub apă. Și mai lovește și în apa propriu-zisă... Cu toții știm că rezervele de apă ale planetei nu se dilată, mecanic, în funcție de necesitățile galopant crescînde ale omenirii. Mai puțin știm că 95 la sută din

există și un decalaj acvatic, pronunțat și edificator. Statisticile relevă că 1,2 miliarde de oameni din țările cel mai puțin dezvoltate nu dispun de un sistem satisfăcător de aprovizionare cu apă, iar circa 1,4 miliarde de oameni nu au instalații sanitare corespunzătoare. Deși dispun de însemnate rezerve de apă, multe state în curs de dezvoltare nu sînt în măsură să le folosească optim. De ce? Pentru că le lipsesc cele 30 de miliarde de dolari necesari pentru organizarea unui „program mondial al apei”... Ei s-ar putea găsi dacă numai 26 de zile course nebunească a înarmărilor s-ar opri, pur și simplu. În mai puțin de o lună de pauză în fabricarea uneltelor morții omenirea și-ar putea încropi fondul necesar pentru a scăpa de o sete milenară. Poate, chibzuindu-și cu mintea limpede și hotărîre elementară viitorul, omenirea ar mai putea ca, într-un alt semestru de pauză, în aceeași cursă a înarmărilor, să-și are ogoarele de sub ape, să-și crească urmașii în școli și nu pe maidane, să-și tîpărească, în tirajele de mult visate, abecedarele și, de ce nu, să-l citească pe Jules Verne sub un cer limpede pe care să se proiecteze fabuloasele înfăptuirii ale epocii în care războiul se conjugă la timpul „trecutului definitiv”...

IOAN ROȘCA ■

Jules Verne și conjugarea la „trecutul definitiv”...

exemplu, rămîn pe dedesubt neștiute și necalcate. Pe alocuri s-a încercat cite o cultură marină, modestă și accidentală. Se știe totuși că o intensivă exploatare a oceanelor ar da hrană din plin unei populații enorme, medicamente și atîtea altele. Sub apă dorm profund ogoare fantastice iar pe pămînt foamea face ravagii...

„Foamea și malnutriția vor dispărea în mare parte nu numai cînd creșterea producției alimentare se va accelera în mod corespunzător, ci și atunci cînd această producție va fi distribuită echitabil”. scrie directorul general al F.A.O., Eduard Sauma, în prefața pe care o face la studiul menționat.

totalul rezervelor acvatice reprezintă apă sărată, greu de utilizat, că încă 4 la sută reprezintă „calota de gheață” a globului și că doar 1 la sută se poate repartiza... pentru consum. Din acest unu la sută, procent înfim, cea mai mare cantitate se află... sub pămînt, la adîncimi incomfortabile. Din ce rămîne, întreaga omenire își satisface setea de secole și milenii.

Setea omenirii va fi mai gravă în anul 2000 cînd populația globului va atinge un total de 6 miliarde. Este ea însă în prezent decent și convenabil satisfăcută pe tot spectrul geografic și uman al globului? Nicicum. Printre multe decalaje și disparități ale contemporaneității

RADU BUDEANU ■

Cit costă un vis

Putini sînt oamenii care să n-aibă măcar o dorință tainică, nemărturisită, pe care-o poartă prin viață ca pe o invizibilă ranită a neîmplinirii. Putini sînt cei care, chiar dacă-și iubesc meseria, o respectă și i se devotază, n-au dorit măcar o dată să facă altceva, palpitant, exotic, sau romantic. Oare nu ne urmăresc și la maturitate visele copilăriei și adolescenței? Nu ne-am dorit să fim Robin Hood, Pinte, căpitanul Nemo, pirăți, Romeo, un preaiubit și slăvit sultan, D'Artagnan, cosmonauti, savanți, medici celebri sau cîntăreți care „fac” discuri de platină? Cîți eroi de romane nu ne-au atras pînă la identificarea cu biografiile și caracterelor lor?

„Dorintele voastre se vor împlini” — și-a asigurat concetățenii Parrish Walters din Seattle — S.U.A. Nu, nu este vorba de un iluzionist sau de un tip cu puteri supranaturale. P.W. nu este decît un om de afaceri american, dar deosebit de întreprinzător și speculativ. „Contemporanii mei, se explică el, sînt dispuși să plătească generos pentru a-și împlini refuzurile. Eu le asigur trecerea de la via la realitate”. Deschizînd un drum nou banilor nemuncați ai adulților cu vise infantile. Spre buzurarul său, Mister Walters a înființat o întreprindere care „ajută oamenii să-și trăiască obsesiile”. Cu tarife cituși de puțin filantropice: între 200 și 30.000 de dolari visul. Adică realizarea lui.

Jim și Joy au participat la spargerea unei bănci. Un melancolic și neînțeles milionar a fost matelot în timpul revoltei de pe vasul „Bounty”. Un tînar a primit cadou de la soția sa pentru a 30-a aniversare o noapte în serai pe post de sultan adulat. Un grup de oameni de afaceri din California și-a serbat o serie de investiții fructuoase în pădurea Sherwood, alături de haiducul Robin. Nimic nu este greu pentru Parrish Walters. EASY (ușor) este cuvîntul cu care el împlinșă orice cerință. Drept care, închiriază corăbii, castele, supersonice, figuranți, costume, tradiții și obiceiuri pentru a le furniza onor clienților care-și poartă plăți materializarea viselor.

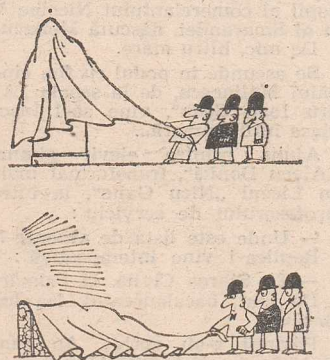
Incredibil, dar și visele au ajuns să aibă preț. De fapt, nimic nu trebuie să ne mai surprindă în societatea consumului stupid și inutil. Am totuși convingerea că beneficiarii întreprinderii de convertit vise în realitate au rămas cu un gust amar de pe urma „trăirii”. Ceea ce au primit ei în schimbul serioselor sume vîrsate în „contul P.W.” n-a fost decît o jalnică parodie.

Și totuși întreprinzătorul afacerist nu duce lipsă de clienți. 3—4 pe săptămînă. Adevărul este că bietul de el nici nu poate mai mult. E o alergătură întreaga cu organizarea, închirierea recuzitei, regizarea momentului etc. Dar cum visele costă, profitul nu este nici el neglijabil.

Oare cît ar costa transpunerea în viață a celui mai banal și mai cotidian vis — o slujbă stabilă? Ar putea împlini P.W. dorințele nerealizate ale cîtorva milioane de someri americani? Sau ale tinerilor care ieșind de pe băncile colegiilor sau universităților nu găsesc locurile de muncă corespunzătoare preșărilor lor? Or fi și astea tot „refuzări”?

O dată în plus, se vedește că cei în buzunarele cărora fosește încurajator teancul de bancnote își pot satisface orice capriciu. Chiar să-și împlinescă visele cele mai absurde. Vise scoase la mează. De ce nu, cînd „totul e de vînzare”?

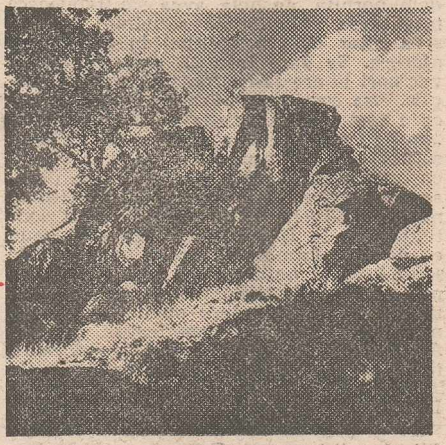
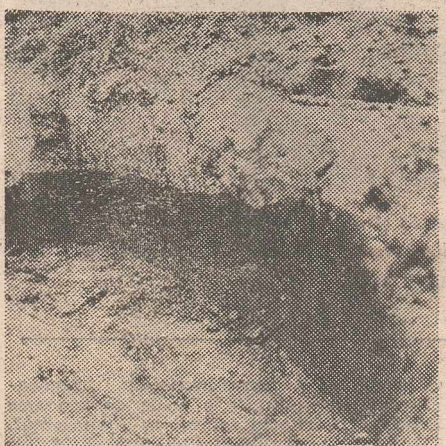
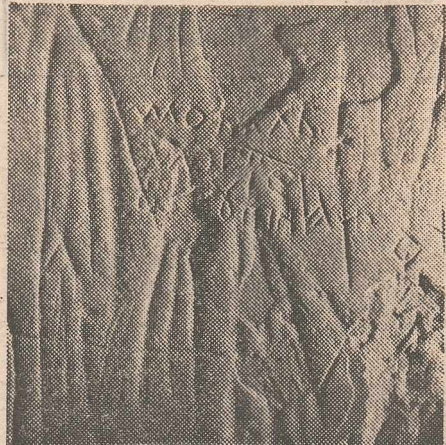
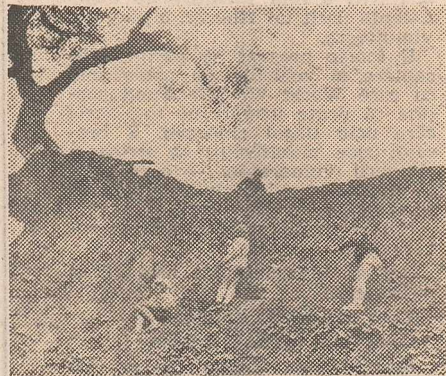
Lumea se amuză

(Din N.B.I.)

O expediție școlară descoperă o mare așezare străveche

Imagini despre un război cosmic într-o grotă dinaintea epocii fierului?

Ministerul Apărării Naționale, Muzeul militar central

Către Casa corpului didactic a municipiului București,
Aducem pe această cale mulțumirile noastre instructorului și membrilor expediției „Burebista — 2050” (expediție formată din elevii Studioului de artă cinematografică al Casei corpului didactic a municipiului București), pentru depistarea în cadrul acțiunii desfășurate cu ocazia Festivalului național „Cântarea României”, a unor vestigii materiale ale poporului nostru din epoca străveche și veche a României pe care le-au donat Muzeului militar central.

Pe itinerarul expediției, membrii au descoperit în județul Buzău o așezare din epoca străveche și veche. Pentru precizarea datei și interpretarea probelor descoperite, în cursul anilor viitori vor fi efectuate cercetări arheologice amănunțite.

Locuitorul șefului Muzeului militar central
EUGEN CRINTEA

— Sinteți instructorul expediției „Burebista — 2050”, Cum vă numiți?

— Vasile Rudan.

— Tovarășe Vasile Rudan, cum a ajuns expediția pe care o conduceți să descopere o întreagă așezare umană necunoscută până acum, poate cea mai mare din cîte cunoaște istoria noastră? Vă mai mențineți afirmația că este cea mai mare?

— Cred că este cea mai mare așezare umană descoperită din punct de vedere al continuității vieții omenesti în același perimetru — din epoca pietrei cioplite până în mileniul I e.n.

— Cum se numește?

— Nu știm. Nici un izvor scris n-o amintește. Zona însăși este necunoscută. Sălbatică. Atît cît cunoaștem noi, ea nici nu este cartografiată. Nu există pe hartă.

— Dar izvoare nescrise există?

— Există o legendă. Din cele cîteva variante pe care le-am ascultat, cea mai bogată în informații este cea a lui moș Toader, pe care l-am întîlnit în zona lacului Gateș pîcînd vitele. Demult, tare demult, povestea Dumitru Toader, dincolo de munte era „Tărîmul Luanei” — Luana fiind o ființă atotputernică ce păzea cu strășnicie porțile unei cetăți cu ziduri imense deasupra căreia strălucea atît ziua cît și noaptea un soare aidoma astrului zilei. Și cetatea era locuită de oșteni viteji întru dreptate și netemători de moarte. Oștenii răniți în lupte erau conduși de Luana în „Valea Izvoarelor”, cele dătătoare de apă vie și apă moartă; și spălîndu-le rănile cu acele ape miraculoase, aceștia se vindeau pe loc. Numai Luana cunoștea tainele izvoarelor. Cei ce se încumetau să le încerce singuri se îmbolnăveau pe loc și mureau. Și au trăit cei din cetate ani mulți sub oblăduirea Luanei pînă ce au luat seama vrăjmași puternici care, minajî de pizmă, au venit înzăuați, în care de foc, și au doborît soarele cetății. Și cînd soarele s-a prăbușit, pămîntul s-a cutremurat din temelii și mare prăpăd a fost pe lume... Și de atunci, pe locul cetății, mulți ani, nici iarba n-a crescut și nici glas de pasăre nu s-a mai auzit, și nici picior de fiară n-a mai călcat. Despre toate acestea vorbesc semnele tainice din peștera înțeleptului. Cum orice legendă are un simbul de adevăr, am pornit-o dincolo de munte în căutarea fostei cetăți.

— Prin urmare, acesta a fost începutul.

— Nu. Așa am ajuns la locul cu pricina, începutul, adică ideea expediției, datează mai demult. Cu circa trei ani în urmă, în timp ce filmam în secția de istorie veche a Muzeului de istorie pentru o emisiune de televiziune, unul din elevii colaboratori m-a întrebat dacă se inventase pînă atunci un aparat cu ajutorul căruia să poți scruta adîncimile pămîntului și să descoperi așezări omenesti străvechi. Ideea era interesantă și a constituit începutul unor căutări din care ne-am ales și cu satisfacții dar și cu destule insatisfacții. (Apăruseră contestatori care ne acuzau că umblăm după potcoave de cai morți.)

Ceea ce mai tîrziu martorii oculari vor afirma „miracol”, „de necrezut” este în realitate o metodă fotocinematografică proprie de cercetare a terenului elaborată și experimentată în laboratorul nostru. Ea constă în prelucrarea pe cale de laborator a informației de culoare existentă în vegetația solului. În locurile unde pămîntul ascunde zone demult locuite și arse vegetația prezintă diferențe de cu-

loare, diferențe ce pot fi observate cu mijloacele laboratorului. Am experimentat această metodă în mai multe locuri din țară și a dat rezultate. După ce-am aflat legenda bătrînului Dumitru Toader am instalat un astfel de laborator în munții Buzăului.

— Cine adică?

— Noi, expediția „Burebista—2050”.

— Alcătuită din elevi și pionieri.

— Din elevi și pionieri membri ai colectivului de cercetare al Studioului de artă cinematografică și fotografică de pe lângă Casa corpului didactic din municipiul București. Cu ei am început investigarea zonei legendare Luana. Am escaladat munți și dealuri, am cercetat depresiuni și ripe, am coborît în prăpastii. Uneori, din cauza hățișului de nepătruns am înaintat prin foc. Am filmat totul și întorși la București am început prelucrarea de laborator a materialelor fotocinematografice și să căutăm noi formule de tratare chimică a peliculelor color pentru evidențierea acelor benzi galbene care dau informații asupra unor anomalii nenaturale existente în sol. Un detaliu mărit pe un diapozitiv și prelucrat după o nouă formulă prezenta contururi (benzi galbene) ale unor așezări umane gigant. Am confruntat detaliul de pe diapozitiv cu imaginile de pe pelicula filmată: așezarea era situată pe un platou imens, mărginit de munți și de ripe adînci. A urmat organizarea asaltului propriu-zis: descoperirea „pe viu” a cetății. Echipa a fost întărită cu membri ceva mai rezistenți.

— Vă propun o paranteză. De ce ați venit așa de tîrziu la noi? Am înțeles că datele pe care voiți să le furnizați sînt inedite. Despre ele știu copiii, membrii expediției, Muzeul militar central și atît.

— A trebuit să verificăm datele, să obținem confirmarea unor specialiști, să asigurăm secretul informației dacă ar fi fost necesar.

— Deci, ați plecat spre Buzău.

— Da. Săpăturile de sondaj au durat peste o lună de zile. Fiecare zi cu rezultate neașteptate precedea o zi cu rezultate incredibile.

— Concret, ce ați descoperit?

— O așezare umană necunoscută din epoca străveche, de proporții gigant. Șanțul de apărare al cetății. Probe care atestă cea mai incredibilă continuitate de viață organizată în unul și același perimetru, începînd din epoca pietrei cioplite și continuînd, fără intrerupere, pînă în mileniul I e.n. Sub stratul arheologic corespunzător epocii pietrei cioplite a fost descoperit un număr mare de tuburi dintr-un material asemănător oxidului metalic, dispuse în sol sub formă de radiator.

— Vă intrerup pentru o precizare. Acest radiator cu tuburi din material asemănător cu oxidul metalic a fost descoperit sub stratul arheologic corespunzător epocii pietrei cioplite? Sinteți sigur?

— Absolut. Nu știm despre ce poate fi vorba. Straturile arheologice au fost însă corect datate.

— Continuăți.

— Într-o altă grotă, sub inciziile din epoca fierului a fost descoperită o scenă de luptă de domeniul fantasticului. Dinspre stele, Terra este atacată de o navă spațială propulsată de un lung jet de flăcări.

În întîmpinarea ei, de la sol, pornesc două rachete de interceptare. În fața navei cosmice (stînga) este un arc întins, cu săgeata îndreptată spre vehiculul spațial. Probele arheologice rezultate din sondajele descoperite (unelte de silex, ceramică, segmente de tuburi etc.) au fost predate Muzeului militar central. Nouățile arheologice descrise sînt filmate pe peliculă color de 16 mm. Pe materialul filmat este redat și perimetrul așezării. După dimensiunile suprafeței, abundența materialului arheologic, fantastica continuitate de locuire în timp și perfecțiunea sistemului de apărare, așezarea poate fi inclusă în mod cert în categoria daveilor.

— Davă?

— Adică cetate, în limba dacilor. Ca o curiozitate: sondajele atestă că așezarea a fost distrusă instantaneu de un foc misterios — stratul de arsură (de o frumusețe arheologică ieșită din comun) se întinde pe toată suprafața așezării, prezentînd dovezi că zona nu a fost devastată de un incendiu izbucnit întîmplător, ci că așezarea a fost distrusă și incendiată cu o furie nemaiîntîlnită, pămîntul fiind ars pe o adîncime de circa o jumătate de metru și în zona în care nu au existat construcții sau arbori; se pare că năvălitorii au intenționat să ardă pînă și pămîntul pe care a fost așezarea.

— Vreți să ajungeți undeva, și vă temeți. Spuneți, Munca dumneavoastră este una de descoperire, nu de cercetare și interpretare. Vor fi destui, sperăm, cei care vor veni să cmită ipoteze, să facă conexiuni, să continue cu mijloacele științei, ca să spun așa, profesioniște, ceea ce ați început dumneavoastră. Munca pe care ați încheiat-o vă dă dreptul să vorbiți și chiar să greșiți. Dumneavoastră nu veniți post-festum. Chiar ați muncit pentru ea să fiți acum aici.

— Voiam să spun că vehemența distrugerii dovedește că așezarea avea și o funcție simbolică. Dispunea de o poziție ideală, beneficia de o apărare naturală formidabilă care o făcea inexpugnabilă, oferea condiții excelente pentru ca populația să se retragă în munți în caz de înfrîngere militară... Ar putea fi vorba de una din capitalele lui Burebista.

— Tot ce ne-ați spus pînă acum constituie împreună un obiectiv de cercetare pe care, așa cum reiese din adresa Muzeului militar central, îl vor lua în primire, încă din vara ce vine, specialiștii. Ei pot confirma sau nega unele detalii sau presupuneri. Așezarea rămîne. Expediția dumneavoastră va continua?

— Pentru vacanța de vară din 1980 ne-am propus realizarea următoarelor obiective: Cercetarea platoului superior al așezării descoperite (așezarea este situată pe două platouri). Realizarea de sondaje într-o zonă situată aproximativ la 10 km de locul pe care este amplasată cetatea (avem indicii că și acolo se află ceva). Căutarea „pietrelor lui Solomon” (un calendar dacic asemănător cu cel descoperit la Sarmizegetusa). Vom încerca să găsim o modalitate de a escalada „stîlpii tainice”, despre care Bazil Iorgulescu scria că sînt „stînci colosale de piatră ce se ridică în formă de coloană în mijlocul pădurii, inaccesibilă atît omului, cît și animalelor, din care cauză, neștiind nimeni ce se află între ele, s-au născut o mulțime de legende”. Pînă acum n-a reușit nimeni rivnița escaladare.

— Vă urăm succes.

— În „Tinutul Luanei” mai există și alte grote: grotă dacică cu inscripții din aproape toate epoci; grotă Dionisie torcătorului; stîncă salamandrelor, în apropierea izvorului lui Zamolxis, cum e numit acolo, și a stîncilor Fecioarei; grotă Iosif, săpată într-o stîncă de formă piramidală; Agatonul nou și Agatonul vechi (ruine); scaunul spătarului și altele. Aceste vestigii au fost cercetate de membrii expediției „Burebista—2050”. Conservarea lor în timp, cred, se datorează inaccesibilității locurilor, distanțelor mari ce trebuie străbătute și în egală măsură primejdiei animalelor sălbatice, nesiguranței traseelor, fără poțeci și repere. După unii bătrîni care știu și ei de la alți bătrîni, în acest tinut trebuie să mai existe cel puțin opt-nouă grote cu inscripții necunoscute.

— Poate nu vom fi chiar bătrîni cînd vom ști adevărul întreg despre tot ce ne-ați povestit azi aici.

— Este cea mai mare dorință a noastră.

NICOLAE CRISTACHE

Flacăra Redacția: București, Piața Științei 1, căsuța poștală 3312, cod 71341. Telefoane: 17 60 10, 17 60 20, interioare: Secția social-politică (N. Gr. Mărășanu, Mihai Stănescu, Nelu Ionescu) — 1 623; Secția știință-învățămînt (Liviu Timbus, Emanuel Valeriu, Lionel Nițescu) — 1 606; Secția reportaj, scrisori, probleme cetățenești (Nicolae Cristache, Ilie Furcăru, Marșa Nedelea, Mihai Pelin) — 1 618 1 787, 1 617; Secția cultură-cenaclu (George Arion, Adrian Dohotaru) — 1 619; Sectorul fotoreportaj — 1 595; Secretariat de redacție (Dan Bîrlădeanu, Cornel Cătană) — 1 782, 1 521; Administrație: 17 78 82 și 17 60 10 — interior 1 783; secretar responsabil de redacție (Tudor OCTAVIAN — 17 60 10 interior 1 611); redactor șef adjunct (Nicolae ARSENIU — 17 60 10 interior 1 786); redactor șef — 17 60 10 interior 1 822. Tiparul executat la Combinatul poligrafic „Casa Științei”. Cititorii din străinătate se pot abona adresîndu-se la ILEXIM — Departamentul Export Import presă, P.O. BOX-136-137, telex: 11 226, București, str. 13 Decembrie nr. 3.

Redactor-șef: **ADRIAN PĂUNESCU**